

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2000

1. ASPECTE ALE LOGICII LUI ARISTOTEL ÎN CADRUL LOGICII MODERNE.
Autori: CRISTIAN BĂLAȘ.
2. REMARCI ÎN LEGĂTURĂ CU CÂTEVA CONCEPTE ALE LUI JEAN SCOT ERIGÈNE / REMARQUES SUR QUELQUES CONCEPTS DE JEAN SCOT ERIGÈNE.
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
3. INTRODUCERE LA COSMOLOGIA LUI TEILHARD DE CHARDIN / INTRODUCTION À LA COSMOLOGIE DE TEILHARD DE CHARDIN.
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
4. ÎNVĂȚĂTORUL ISUS POTRIVIT EVANGHELIEI DUPĂ SFÂNTUL IOAN. II / "LE MAÎTRE" JESUS, APRÈS L'ÉVANGILE DE SAINT JEAN (II).
Autori: IOAN MOLDOVAN.
5. APOSTOLATUL LAICILOR ÎN BISERICĂ (I). VOCAȚIA ȘI MISIUNEA LAICILOR ÎN BISERICĂ. / L' APOSTOLATO DEI LAICI NELLA CHIESA (I). VOCAZIONE E MISSIONE DEI LAICI NELLA CHIESA.
Autori: VIOREL VIȘOVAN.
6. UNELE PROBLEME ISTORICE LEGATE DE CRUCIADA A V-A.
Autori: EUGEN GLÜCK.
7. DOCUMENTE PRIVIND BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA, GRECO-CATOLICĂ DIN TRANSILVANIA ÎN SECOLELE XVII-XIX .
Autori: EUGEN GLÜCK.
8. UN PAS ÎNAINTE. CÂTEVA PAGINI DIN REVISTA "BLAJUL" LA UN CEAS ANIVERSAR. MESAJUL LOR PENTRU TINERET, PENTRU SOCIETATE.
Autori: CODRUȚA MARIA ȘTIRBAN.
9. FILOSOFIE ȘI PROFESORI DE FILOSOFIE LA BLAJ (1772-1848).
Autori: EUGEN S. CUCERZAN.
10. RELAȚIILE ROMÂNIEI CU SF. SCAUN LA ÎNCEPUTUL RĂZBOIULUI RECE.
Autori: IOAN MARIUS BUCUR.
11. DIMENSIUNEA SEMIOTICĂ A UNOR "LOCUȚIUNI SUBSTANȚIALE" .
Autori: MARGARETA SURDEANU.
12. BIZANTINOLOGIE ÎNTRE IMPROVIZAȚIE ȘI REALITATE. NOTE, OBSERVAȚII CRITICE ȘI COMPLETĂRI LA LUCRAREA BIZANTINOLOGIE. I DE VASILE V. MUNTEANU.
Autori: NICOLAE GUDEA.
13. RECENZII - DESPRE ISTORII MAI RECENTE ALE BISERICII ROMÂNE UNITE. CÂTEVA NOTIȚE ȘI OBSERVAȚII ISTORICO-CRITICE.
Autori: RALUCA GHIZDAVU.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2000

1. PERCEPȚII AMERICANE PRIVIND SITUAȚIA RELIGIOASĂ DIN ROMÂNIA 1944-1946.
Autori: LIVIU ȚĂRĂU.
2. ASPECTE ALE REZISTENȚEI LA COMUNIZARE ȘI LA UNIFICAREA BISERICILOR ROMÂNEȘTI ÎN JUDEȚUL CLUJ (1949).
Autori: VASILE LECHINȚAN.
3. ÎNTRE SPERANȚE ȘI ILUZII: MEMORIUL DIN APRILIE 1956.
Autori: IOAN MARIUS BUCUR.
4. ACTIVITATEA GRECO-CATOLICĂ DIN ZONA MUREȘULUI ÎN PERIOADA 1955-1964.
Autori: CĂLIN VALENTIN FLOREA.
5. ÎNCERCĂRI DE ÎNLĂTURARE A FORMELOR DE CULT LATINE DIN BISERICA GRECO-CATOLICĂ DIN MAIERU (PERIOADA 1956-1964).
Autori: MARIA AVRAM.
6. ACTIVITATEA PREGĂTIRII PREGĂTIRII GRECO-CATOLICI DIN COMUNA FELDRU, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD, ÎN PERIOADA 1956 -1964.
Autori: LUCREȚIA SCURTU.
7. DESPRE ROLUL PE CARE ÎL JOACĂ BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ DUPĂ 1989 / DIE VON DER RUMÄNISCHEN MIT ROM UNIERTEN (GRIECHISCH-KATHOLISCHEN) KIRCHE IN DER ZEIT NACH DER REVOLUTION VON 1989 GESPIELTE ROLLE.
Autori: NICOLAE GUDEA, FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
8. BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ, GRECO-CATOLICĂ, ÎN CLUJ. REPERE ISTORICE ȘI PERSONALITĂȚI. DIN PROBLEMATICA ȘI STRUCTURA VOLUMULUI CONSACRAT PERIOADEI 1948/9 - 1989.
Autori: ALEXANDRU MATEI.
9. ÎNVINȘII POT FI ÎNVINGĂTORI.
Autori: EUGEN POPA.
10. PERSECUȚIA BISERICII ROMÂNE UNITE GRECO – CATOLICE 1955 – 1964.

- Autori: VASILE FERNEA.
11. CONTRIBUȚII LA ISTORIA BISERICII ROMÂNE UNITE. II. EPISCOPUL MÁRTON ÁRON ȘI BISERICA UNITĂ CLANDESTINĂ.
 Autori: NICOLAE GUDEA.
12. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CĂRȚI - KAROL WOJTYLA, (IOAN PAUL II), DRAGOSTE ȘI RESPONSABILITATE, EDITURA LOGOS '94, ORADEA 1999, 245 P..
 Autori: IOAN MITROFAN.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2001

1. MANUSCRISELE ROMÂNEȘTI 29 ȘI 30.
 Autori: ANTON GOȚIA.
2. TENDINȚE DE INSTITUȚIONALIZARE A ASISTENȚEI SOCIALE MODERNE ÎN ROMÂNIA.
 Autori: GHIZELA COSMA.
3. ANALIZA RETORICĂ A MT 27,3 – 26 / ANALISI RETORICA DI MT 27,3-26.
 Autori: MARIUS GRIGORE FURTUNĂ.
4. SACRIFICIUL DE PE CARMEL, ÎNCHEIEREA UNEI "NOI" ALIANȚE / IL SACRIFICIO DEL CARMELO, CONCLUSIONE DI UNA .
 Autori: MARIUS GRIGORE FURTUNĂ.
5. POLITICA IGNORANȚEI SAU IGNORANȚA CA POLITICĂ (NOTE CRITICE ÎN LEGĂTURĂ CU UN TEXT DESPRE BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ (GRECO-CATOLICĂ) DINTR-UN "GHID" AL BISERICILOR ORIENTALE).
 Autori: NICOLAE GUDEA.
6. REFLECȚII PRIVIND RELAȚIA DINTRE STAT ȘI BISERICĂ. O ABORDARE DIN PUNCT DE VEDERE GRECO-CATOLIC.
 Autori: NICOLAE GUDEA.
7. O METODOLOGIE DE LECTURĂ A SFINTEI SCRIPTURI: ANALIZA STRUCTURALĂ / UNE METHODOLOGIE DE LECTURE DES ECRITURES: L'ANALYSE STRUCTURALE.
 Autori: SORIN MARȚIAN.
8. BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ ÎN TIMPUL CLANDESTINITĂȚII. PRIVIRE ISTORICĂ GENERALĂ.
 Autori: SORIN MARȚIAN.
9. ÎMPREJURĂRILE CIRCULAȚIEI LEGENDEI DESPRE LUPTA LUI LADISLAU CU TĂTARI (1343-1365).
 Autori: OVIDIU PECICAN.
10. OBIECT ȘI FANTASMĂ ÎN DISCURSUL DESPRE DUMNEZEU LA CLAUDEL / OBJET ET PHANTASME DANS LE DISCOURS SUR DIEU CHEZ CLAUDEL.
 Autori: MARGARETA SURDEANU.
11. OPERELE AUGUSTINIENE DIN PERIOADA «FILOSOFICĂ» (386-391).
 Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2001

1. CE ESTE TEOLOGIA? / CHE COS'È LA TEOLOGIA?.
 Autori: IOAN ARIEȘAN.
2. DUMNEZEU ȘI OMUL: CONSTRUCTORII SAU DISTRUGĂTORII ISTORIEI? / DIO E L'UOMO: I COSTRUTTORI DELLA STORIA.
 Autori: IOAN ARIEȘAN.
3. METODA EXEGETICĂ ÎN REGULILE PENTRU CĂLUGĂRII SFÂNTULUI VASILE DE CEZAREA / IL METODO ESEGETICO NELLE REGOLE PER I MONACI DI SAN BASILIO DI CESAREA (TRA LETTERA E SPIRITO).
 Autori: IOAN ARIEȘAN.
4. METODA EXEGETICĂ FOLOSITĂ DE GRIGORE DE NISSA ÎN "OMELIILE CÂNTĂRII CÂNTĂRILOR".
 Autori: WILLIAM ALEXANDRU BLEIZIFFER.
5. TERMENUL ECLEZIASTIC DE "BISERICĂ SUI IURIS".
 Autori: WILLIAM ALEXANDRU BLEIZIFFER.
6. CE ESTE PARABOLA / COS'È LA PARABOLA.
 Autori: MARIUS GRIGORE FURTUNĂ.
7. O SCURTĂ ÎNCERCARE DE STUDIU ASUPRA TEXTULUI DIN COL 2, 6-23 / TENTATIVO DI UN BREVE STUDIO SU COL 2, 6-23.
 Autori: MARIUS GRIGORE FURTUNĂ.
8. ELEMENTE FILOSOFICE ÎN DE TRINITATE A SFÂNTULUI AUGUSTIN.

- Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
9. ANALOGIA FIINȚEI LA SFÂNTUL TOMA DE AQUINO.
 Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
10. PRIVIRE ISTORICĂ ASUPRA EVOLUȚIEI PSIHOLOGIEI VIEȚII RELIGIOASE.
 Autori: IOAN MOLDOVAN.
11. ASPECTE ALE CONCEPȚIEI RELIGIOASE ALE PROFESORULUI NICOLAE MĂRGINEANU.
 Autori: IOAN MOLDOVAN.
12. CÂMP DE ACȚIUNE ȘI SCOPURI ÎN EDUCAȚIA RELIGIOASĂ ÎN RAPORT CU DEZVOLTAREA SOCIALĂ.
 Autori: NICOLETA SIMONA MARȚIAN.
13. FAMILIA, PRIMUL LOC CATEHETIC / LA FAMILLE, PREMIER LIEU CATÉCHÉTIQUE.
 Autori: SORIN MARȚIAN.
14. SPIRITUALIA 2000.
 Autori: ANTON GOȚIA, MARIA GOȚIA.
15. SEMNE ALE VREMURILOR. SCRISOAREA APOSTOLICĂ A SF. PĂRINTE PAPA IOAN PAUL AL II-LEA, PREMIZE, DIRECȚII, ORIENTĂRI, LA MOMENTUL ANIVERSAR AL TRICENTENARULUI UNIRII BISERICII GRECO-CATOLICE DIN ROMÂNIA CU BISERICA ROMEI.
 Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
16. RECENZII - LUIGI GIUSSANI, SENSUL RELIGIOS..
 Autori: VICTORIA CÂMPAN.
17. RECENZII - CUM AM VRUT SĂ MĂ FAC SFÂNT. AMINTIRI DINTR-O COPILĂRIE TEOLOGICĂ A PĂRINTELUI VIRGIL GHEORGHIU.
 Autori: IOAN MITROFAN.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.3 din 2001

1. FUNDAȚIA "EPISCOP DEMETRIU RADU" – CONTRIBUȚII DOCUMENTARE.
 Autori: ADRIAN APAN.
2. NOUA CONCEPȚIE ECCLESIOLOGICĂ A SECOLULUI XVIII / DIE NEUE EKKLESIOLOGISCHE AUFFASSUNG DES 18. JAHRHUNDERTS.
 Autori: DUMITRU DEAC.
3. CONTRIBUȚII CU PRIVIRE LA ISTORIA EVREILOR DIN TRANSILVANIA.
 Autori: EUGEN GLÜCK.
4. VASUL CU INSCRIȚII ȘI SIMBOLURI CREȘTINE DE LA MOIGRAD (POROLISSUM). CONTRIBUȚII LA ISTORIA CREȘTINISMULUI ÎN FOSTELE PROVINCII DACICE DUPĂ RETRAGEREA AURELIANĂ / DAS GEFÄSS MIT CHRISTLICHER INSCHRIFT AUS MOIGRAD. BEITRÄGE ZUR GESCHICHTE DES CH.
 Autori: NICOLAE GUDEA.
5. CORELAȚIA ÎNTRE CARIERĂ ȘI CREDINȚĂ. STUDIU DE CAZ: BRU ÎN CLANDESTINITATE.
 Autori: NICOLAE GUDEA, SORIN MARȚIAN.
6. IZVOARE SCRISE REFERITOARE LA ROMÂNII DIN SECOLELE VII – XI ȘI PROBLEMA BISERICII LA ROMÂNI.
 Autori: SORIN MARȚIAN.
7. "FECIOARA ÎNTRE STÂNCI" DE LEONARDO DA VINCI, O IMAGINE A ISTORIEI UMANITĂȚII?
 Autori: VICTORIA CÂMPAN.
8. FORME DE ORGANIZARE ALE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ÎN IMPERIUL ROMAN ÎN SECOLELE I - III.
 Autori: NICOLETA SIMONA MARȚIAN.
9. CONTRIBUȚII NOI CU PRIVIRE LA PICTORUL MIHAIL ȘERBAN (1819-1888).
 Autori: EUGEN GLÜCK.
10. BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ ÎN TIMPUL CLANDESTINITĂȚII - PRIVIRE ISTORICĂ GENERALĂ.
 Autori: SORIN MARȚIAN.
11. TRADIȚIA LITERARĂ A HISTORIEI AUGUSTA ȘI PRINCIPALELE PASAJE REFERITOARE LA DACIA.
 Autori: DAN RUSCU.
12. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CĂRȚI - UDITA CĂLUȘER, EPISCOPIA GRECO-CATOLICĂ DE ORADEA, CONTRIBUȚII MONOGRAFICE.
 Autori: NICOLAE GUDEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2002

1. PRIGOANA PARTIDULUI ROMÂN COMUNIST ATEU, ÎMPOTRIVA BISERICII CATOLICE ÎN GENERAL ȘI ÎMPOTRIVA BISERICII GRECO – CATOLICE ȘI A ORDINULUI SFÂNTULUI VASILE CEL MARE ÎN SPECIAL.
Autori: GRIGORE ARIEȘAN .
2. RAPORTUL STATULUI CU BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA ÎN PERIOADA POST DECEMBRISTĂ .
Autori: MATEI BOILĂ.
3. CEREREA EPISCOPIILOR ROMÂNI UNIȚI DE REPUNERE ÎN DREPTURI A BISERICII GRECO – CATOLICE ROMÂNE: MARTIE 1977. DOCUMENT ISTORIC.
Autori: IOAN BOTA.
4. PAGINI DIN ISTORIA PERSECUȚIEI BISERICII GRECO-CATOLICE ROMÂNE ÎN PERIOADA 1964 – 1989.
Autori: IOAN BOTA.
5. ÎNVĂȚĂMINTELE CALVARULUI.
Autori: NICOLAE BOTH.
6. LIMITELE OSTPOLITIK-ULUI VATICAN: CAZUL ROMÂNIEI.
Autori: IOAN-MARIUS BUCUR , SMARANDA IGNAT.
7. CÂTEVA ASPECTE ALE PERSECUȚIEI ȘI ACTIVITAȚII BISERICII ROMÂNE UNITE CU ROMA, GRECO-CATOLICĂ, ÎNTRE ANII 1964-1989.
Autori: VASILE FERNEA.
8. ACTIVITATEA ȘI SUFERINȚELE PR. ALEXANDRU BOCHIȘ ÎN TIMPUL PERSECUȚIEI BISERICII ROMÂNE UNITE.
Autori: VASILE FERNEA.
9. ACTIVITATEA RELIGIOASĂ ÎN PAROHIA DEJ. CELEBRAREA SF. LITURGHII ÎN CLANDESTINITATE..
Autori: DAN GĂDĂLEAN.
10. MĂRTURII ȘI DOCUMENTE DESPRE ACTIVITATEA CLANDESTINĂ A PR. PROF. IOAN MICLEA (1964-1975).
Autori: RALUCA-ANGELA GHIZDAVU , BOGDANA-ANCA GHIZDAVU.
11. REFORMA LITURGICĂ ÎN PERIOADA CLANDESTINITĂȚII.
Autori: ANTON GOȚIA.
12. PENTRU ARMONIZAREA RELAȚIILOR DINTRE STATUL ROMÂN ȘI BISERICA GRECO-CATOLICĂ.
Autori: TERTULIAN LANGA.
13. ASPECTE PUȚIN CUNOSCUTE DIN VIAȚA DE CATACOMBĂ A BISERICII ROMÂNE UNITE (GRECO-CATOLICĂ).
Autori: TERTULIAN LANGA.
14. CÂTEVA RAZE DE LUMINĂ ÎN PERIOADA 1964 – 1975.
Autori: VIORICA LASCU.
15. ASPECTE PSIHLOGICE ALE REZISTENȚEI BISERICII ROMÂNE UNITE ÎN ANII PRIGOANEI COMUNISTE.
Autori: IOAN MOLDOVAN.
16. BISERICA DIN CASA LUI MATEI BOILĂ.
Autori: CAMIL PETEU.
17. ACTIVITATEA PAROHIEI GRECO-CATOLICE SAINT GEORGES DIN PARIS, LA SFÂRȘITUL ANILOR 1950.
Autori: LAVINIA SNEJANA STAN.
18. 1964 – 1974 UN DECENIU AL LUPTEI ȘI AL SPERANȚELOR PENTRU RECUNOAȘTEREA LIBERTĂȚII BISERICII ROMÂNE UNITE.
Autori: MARCEL ȘTIRBAN.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.3 din 2002

1. CATEVA CONSIDERATII CU PRIVIRE LA DREPTUL CANONIC PARTICULAR STABILIT SAU CARE POATE FI STABILIT DE SINOADELE BISERICILOR SUI IURIS SAU PRIN INTERVENTIA SFANTULUI SCAUN / ALCUNE CONSIDERAZIONI RIGUARDANTI IL DIRITTO CANONICO PARTICOLARE STABILITO O DA S.
Autori: WILLIAM BLEIZIFFER.
2. PEDEAPSA CU MOARTEA CA ȘI SANȚIUNE JURIDICĂ ÎN LUMINA CELOR TREI TEORII ALE PEDEPSEI.
Autori: WILLIAM BLEIZIFFER.
3. ROLUL SPIRITULUI SFÂNT ÎN VIAȚA PREASFINTEI FECIOARE MARIA.
Autori: FLORIN REMUS BOZĂNTAN.
4. TIMP FIZIC, FILOSOFIC, TEOLOGIC ȘI VEȘNICIE.

- Autori: ALEXANDRU BUZALIC.
5. CERCETĂRILE TELEOLOGICE CU PRIVIRE LA AVORT.
 Autori: IOAN TIBERIU BUZAN.
6. CĂILE CUNOAȘTERII LUI DUMNEZEU ȘI A MISTERULUI SĂU / LE VIE DELLA CONOSCENZA DI DIO E DEL SUO MISTERO.
 Autori: SABIN FĂGĂRAȘ.
7. SEMNIFICAȚIILE MISTERULUI ÎN SFÎNTA SCRIPTURĂ ȘI ÎN BISERICĂ / I SIGNIFICATI DEL MISTERO NELLA SACRA SCRITTURA E NELLA CHIESA.
 Autori: SABIN FĂGĂRAȘ.
8. DEI FILIUS (CAN. 1-4). UN COMENTARIU.
 Autori: ANDREI GOȚIA.
9. MARIA MIJLOCITOAREA TUTUROR HARURILOR.
 Autori: ANDREI GOȚIA.
10. TEXTUL NOULUI TESTAMENT ȘI CRITICA TEXTUALĂ.
 Autori: SORIN MARȚIAN.
11. IMPLICAȚIILE METODEI ÎNVĂȚĂRII ÎN CATEHEZĂ. RELAȚIA DE COMUNICARE ÎNTRE PROTAGONIȘTII ACTULUI CATEHETIC.
 Autori: NICOLETA MARȚIAN.
12. DRUMEȚIE CU TINERELE CUPLURILE ROMÂNE. PENTRU O PASTORALĂ DE ACOMPANIAMENT A TINERELOR CUPLURI.
 Autori: NICOLETA MARȚIAN.
13. EXPERIENȚA MISTICĂ. CONSIDERAȚII TEOLOGICE.
 Autori: ANTON RUS.
14. SINTEZA FILOSOFIEI AUGUSTINIENE IN VIZIUNEA LUI ETIENNE GILSON.
 Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
15. RECENZII - IOAN MOLDOVAN, PSIHOLOGIA VIEȚII RELIGIOASE .
 Autori: NICOLETA MARȚIAN.
16. RECENZII - TOBIAS HOFFMANN, CREATURA INTELLECTA. DIE IDEEN UND POSSIBILIIEN BEI DUNS SCOTUS MIT AUSBLICK AUF FRANZ VON MAYRONIS, PONCIUS UND MASTRIUS, ASCHENDORFF VERLAG, MÜNSTER 2002, (BEITRÄGE ZUR GESCHICHTE DER PHILOSOPHIE UND THEOLOGIE DES MITTELALT.
 Autori: SIMONA VUCU.
17. RECENZII - TOBIAS HOFFMANN, CREATURA INTELLECTA. IDEI ȘI POSSIBILIA LA DUNS SCOTUS, VĂZUTE DE FRANZ VON MAYRONIS, PONCIUS ȘI MASTRIUS, ASCHENDORFF VERLAG, MÜNSTER 2002, (CONTRIBUȚII LA ISTORIA FILOSOFIEI ȘI TEOLOGIEI EVULUI MEDIU. SERIE NOUĂ. VOL. 60), 356P. /TOBIAS HOFFMANN, CREATURA INTELLECTA. DIE IDEEN UND POSSIBILIIEN BEI DUNS SCOTUS MIT AUSBLICK AUF FRANZ VON MAYRONIS, PONCIUS UND MASTRIUS, ASCHENDORFF VERLAG, MÜNSTER 2002, (BEITRÄGE ZUR GESCHICHTE DER PHILOSOPHIE UND THEOLOGIE DES MITTELALTERS. NEUE FOLGE. BAND 60), 356 P..
 Autori: SIMONA VUCU.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2003

1. FORMAREA PREOȚILOR ÎN BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ.
 Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
2. NOUL TESTAMENT ȘI CATEHEZA PRIMELOR SECOLE. TEMA CELOR DOUĂ CĂI .
 Autori: NICOLETA MARȚIAN.
3. RIT ȘI CULT. APARIȚIA, EVOLUȚIA ȘI DIVERSIFICAREA RITURILOR ÎN BISERICĂ (SECOLELE IV-XI).
 Autori: SORIN MARȚIAN.
4. PROBLEMA DONAȚIEI ÎN REDUCȚIILE FENOMENOLOGICE RADICALE ȘI ÎN DECONSTRUCTIVISMUL RADICAL. DONAȚIA: DEFORMAȚIE, CONVERSIE, SIMULACRU? / LE PROBLÈME DE LA DONATION DANS LES RÉDUCTIONS PHÉNOMÉNOLOGIQUES RADICALES ET DANS LE DÉCONSTRUCTIVISME RADICAL. LA DONATION: DEFORMATION, CONVERSION, SIMULACRE?.
 Autori: LIVIA SUCIU.
5. PROBLEMA DONAȚIEI LA HUSSERL.
 Autori: LIVIA SUCIU.
6. RITUALITATE CREȘTINĂ ȘI LIMBAJ DE TELEVIZIUNE. SIMBOL ȘI TRADIȚIE, ÎNTRE DEZ-ILUZIE ȘI ÎMPLINIRE.
 Autori: CRISTIAN FLORIN SABĂU.
7. CONȘTIINȚA LUI CHRISTOS ÎN DRAMATICA TEOLOGICĂ A LUI H.U. VON BALTHASAR.
 Autori: CRISTIAN FLORIN SABĂU.
8. STATUTUL FILOSOFIEI LA IUSTIN ȘI ATHENAGORAS.
 Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.

9. NOTĂ DESPRE STATUTUL FILOSOFIEI ÎN ANTICHITATEA TÂRZIE.
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
10. PUTEM EXPERIMENTA HARUL?.
Autori: FLORIN PĂULEȚ.
11. EUHARISTICA ȘI PAȘTELE.
Autori: FLORIN PĂULEȚ.
12. METODA LUI KARL RAHNER / THE METHOD IN KARL RAHNER.
Autori: FLORIN PĂULEȚ.
13. ANTROPOLOGIA ALIANȚEI.
Autori: CĂLIN SĂPLĂCAN.
14. OMUL TRUPESC, SUFLETESC SAU SPIRITUAL.
Autori: SABIN FĂGĂRAȘ.
15. HRISTOS ÎNVIATUL CU SPIRITUL SFANT, IMPLINITORUL ICONOMIEI PARINTESTI / CRISTO RISORTO CON LO SPIRITO SANTO, L'ADEMPITORE DELL'ECONOMIA PATERNA.
Autori: SABIN FĂGĂRAȘ.
16. ISUS HRISTOS, PLINATATEA REVELARII MISTERULUI / GESÙ CRISTO, LA PIENEZZA DELLA RIVELAZIONE DEL MISTERO.
Autori: SABIN FĂGĂRAȘ.
17. RECENZII - MARTIN HEIDEGGER, PARMENIDE, TRADUCERE DIN GERMANA DE BOGDAN MINCA SI SORIN LAVRIC. HUMANITAS, BUCURESTI, 323 PAGINI .
Autori: MARIUS BOLDOR.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2004

1. ARMENII SI EPISCOPIA DE GHERLA.
Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
2. ARMENII SI EPISCOPIA DE GHERLA / DIE ARMENIER UND DAS BISTUM GHERLA.
Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
3. CONTRIBUȚIA PREGĂTIRII GRECO-CATOLICI LA SUSȚINEREA REVENDICĂRII ȚĂRANILOR ARDELENI PRIVIND DESFIINȚAREA IOBĂGIEI ȘI LA ÎNTĂRIREA CONSTIINȚEI LOR NAȚIONALE ÎN PRIMĂVARA ANULUI 1848.
Autori: IOANA BOTEZAN JR., LIVIU BOTEZAN.
4. LIDERII GRECO-CATOLICI AI GENERAȚIEI PAȘOPTISTE TRANSILVĂNENE DESPRE REORGANIZAREA BISERICII ROMANE UNITE. DOUĂ STUDII DE CAZ: SIMION BĂRNUȚIU ȘI AUGUST TREBONIU LAURIAN.
Autori: REMUS CÂMPEANU.
5. BAI A MARE - LOCUL UNDE N-A MAI AJUNS SĂ REZIDEZE UN EPISCOPI GRECO-CATOLIC ACUM 150 DE ANI.
Autori: OVIDIU GHITTA.
6. ÎNFIINȚAREA ȘI ORGANIZAREA EPISCOPIEI GRECO-CATOLICE DE GHERLA ÎN VREMEA EPISCOPIULUI IOAN ALEXI.
Autori: ANA VICTORIA SIMA.
7. PRIMELE MENȚIUNI DESPRE EPARHIA DE ARMENOPOLI ÎN DOCUMENTE PONTIFICALE.
Autori: FLORENTIN CRIHALMEANU.
8. PAROHILE PROTOPOPIATULUI CLUJ ÎN TIMPUL PĂSTORIRII MITROPOLITULUI ALEXANDRU STERCA SULUȚIU (1850-1867).
Autori: SIMION RETEGAN.
9. VIAȚA RELIGIOASĂ ÎN DIECEZA GHERLA REFLECTATĂ ÎN CIRCULARELE EPISCOPIULUI IOAN VANCEA.
Autori: MIRELA ANDREI, NICOLAE BOCȘAN.
10. EPISCOPIUL CARDINAL IULIU HOSSU, PERSONALITATE A MARILOR EVENIMENTE ISTORICE NAȚIONALE.
Autori: VASILE CIUBĂNCAN.
11. CONTRIBUȚIA EPISCOPIULUI DR. IULIU HOSSU LA PROMOVAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI CULTURII. CREDINȚĂ, DEVOȚIUNE ȘI SACRIFICIU.
Autori: IOAN SILVIU NISTOR.
12. ȘCOLILE CONFESIONALE ALE EPISCOPIEI GRECO-CATOLICE DE CLUJ - GHERLA..
Autori: CRINA CAPOTA.
13. EPISCOPIA DE CLUJ-GHERLA ÎN ANUL 1948.
Autori: CRISTIAN VASILE.
14. TRECEREA LA ORTODOXIE ÎN ORAȘUL SÂNGEORZ-BĂI.
Autori: VIRGINIA PUIE.
15. EPISCOPIUL IULIU HOSSU ÎN NOTELE DE INFORMARE ALE SIGURANȚEI ȘI SECURITĂȚII (1947-1958).

- Autori: MARCEL ȘTIRBAN.
16. IULIU HOSSU – FINAL DE BIOGRAFIE.
 Autori: OVIDIU BOZGAN.
17. DIMENSIUNEA INTERNAȚIONALĂ A UNUI CAZ DE SOLIDARITATE CATOLICĂ: MONSENIORUL VLADIMIR GHICA ÎN ÎNCHISORILE COMUNISTE DIN ROMÂNIA.
 Autori: GEORGE CIPĂIANU.
18. SURORILE BAZILIENE ÎN EPARHIA DE CLUJ-GHERLA (1946-2003).
 Autori: VICTORIA BOLFA-OTIC.
19. PREOTUL DR. SILVESTRU AUGUSTIN PRUNDUS ÎNTRE RESCRIPTUL ÎMPĂRATULUI TRAIANUS PRIVIND PE CREȘTINI ȘI RECOMANDAREA GENERALULUI C. IOANA PRIVIND PE GRECO-CATOLICI.
 Autori: NICOLAE GUDEA.
20. ACTIVITATEA LEGISLATIVĂ A COLEGIULUI CAPITALAR AL EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA IN PERIOADA 1987-1990.
 Autori: SABIN FĂGĂRAS.
21. CONTRIBUȚIA ARHIVEI EPISCOPIEI UNITE GRECO-CATOLICE DE GHERLA DIN PERIOADA MODERNĂ LA RENOVAREA DISCURSULUI ISTORIC CONTEMPORAN.
 Autori: SORINA PAULA BOLOVAN, IOAN BOLOVAN.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2004

1. ASPECTE ECLEZIOLOGICE DIN GÂNDIREA MITROPOLITULUI IOAN VANCEA.
 Autori: CRISTIAN BARTA.
2. IZVOARELE DE DREPT CANONIC ORIENTAL DIN PRIMUL MILENIU.
 Autori: WILLIAM BLEIZIFFER.
3. IERTAREA PĂCATELOR, ÎN TEOLOGIA BIBLICĂ A VECHIULUI TESTAMENT DE VON RAD ȘI H.D.PREUB / IL PERDONO DEI PECCATI NELLE TEOLOGIE BIBLICHE DELL'AT DI G. VON RAD E H.D. PREUB.
 Autori: TEODOR COSTIN.
4. IERTAREA PĂCATELOR, ÎN TEOLOGIA BIBLICĂ DE B.S. CHILDS / IL PERDONO DEI PECCATI NELLA TEOLOGIA BIBLICA DELL'A E NT DI B.S. CHILDS.
 Autori: TEODOR COSTIN.
5. RELIGIA ÎN ISRAEL: «RELIGIA DE FAMILIE» ȘI «RELIGIA PĂRINȚILOR» / LA RELIGIONE DI ISRAELE: LA «RELIGIONE DI FAMIGLIA» E LA «RELIGIONE DEI PADRI».
 Autori: TEODOR COSTIN.
6. BUNA VESTIRE ȘI NAȘTEREA LUI MESIA ÎN CONFORMITATE CU MT 1,18-21 / L'ANNUNCIATIONE E LA NASCITA DEL MESSIA SECONDO MT 1,18-21.
 Autori: TEODOR COSTIN.
7. STILUL CA FENOMEN ORIGINAR. TIMPUL STILISTIC IN FILOZOFIA LUI LUCIAN BLAGA.
 Autori: ELVIRA GROZA.
8. ÎNTRU – EXPRESIE TEMPORALĂ A ÎNCHIDERII DESCHISE ÎN FILOSOFIA LUI CONSTANTIN NOICA.
 Autori: ELVIRA GROZA.
9. LUCRĂRI DIDACTICE CREȘTINE ÎN SECOLELE I - III.
 Autori: NICOLETA MARȚIAN.
10. SITUAȚIA CREȘTINISMULUI DACO-ROMAN LA SFARȘITUL SECOLULUI VI.
 Autori: SORIN MARȚIAN.
11. H.U. VON BALTHASAR PRIN EL ÎNSUȘI: STRUCTURA TRILOGIEI / H.U. VON BALTHASAR PAR LUI-MÊME: LA STRUCTURE DE LA TRILOGIE.
 Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
12. CONCEPTUL FILOSOFIC AL PERSONALITĂȚII DIVINE LA JEAN DANIELÉOU.
 Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
13. RECENZII - AUGUSTIN ȘI FILOSOFIA DE DRAGOSTE, MORCELLIANA, BRESCIA, 2003, 337 PAGINI / SALVATORE TARANTO, AGOSTINO E LA FILOSOFIA DELL'AMORE, MORCELLIANA, BRESCIA, 2003, 337 PAGINI.
 Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.3 din 2004

1. MEMORIALELE CLANDESTINITĂȚII - SI EU AM SUPRAVIEȚUIT CLANDESTINITĂȚII.
 Autori: GRIGORE GAVRIL ARIESAN.

2. DOUĂ VIZITE CLANDESTINE LA EPISCOPII IULIU HOSSU (CĂLDĂRUȘANI 1969) ȘI ALEXANDRU TODEA (REGHIN, 1972).
Autori: IOAN M. BOTA.
3. EXILUL INTERN AL PROFESORULUI ALEXANDRU BORZA.
Autori: VIORICA LASCU.
4. FLAGRANT IN COPLEAN.
Autori: SIMION MESAROS.
5. REZISTENȚA GRECO-CATOLICĂ DIN VICTORIA.
Autori: OCTAVIAN MOISIN.
6. SCURT EXCURS AL ISTORIEI GENERALE A IEZUIȚILOR, APARIȚIA ȘI ACTIVITATEA GENERALĂ A MISIUNILOR, IN ROMANIA. VIAȚA, REZISTENȚA ȘI MISIONARISMUL COMUNITĂȚII IEZUITE LA GHERLA, IN PERIODA REGIMULUI TOTALITAR COMUNIST.
Autori: VASILE I. BUNEA.
7. CONTRIBUȚII ALE INTELECTUALILOR LA SUSȚINEREA BISERICII ROMANE UNITE DUPĂ 1948 (CAZUL DOINEI CORNEA).
Autori: DOINA CORNEA.
8. JUBILEELE DIECEZEI DE GHERLA.
Autori: IOANA MIHAELA BONDA.
9. CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA PAROHILOR GRECO-CATOLICE HAȚEGANE IN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA.
Autori: CAMELIA ELENA VULEA.
10. OPȚIUNI POLITICE LIBERALE LA CLERICII EPARHIEI GRECO-CATOLICE DE CLUJ-GHERLA.
Autori: IOAN CIUPEA.
11. SIȘEȘTI: O BISERICĂ, VATICANUL ȘI ISTORIA (SIMBOLURI DE CREDINȚĂ, TRADIȚIE, ADEVĂR ȘI LIBERTATE).
Autori: VASILE LUCACIU.
12. O VIAȚĂ SCHIMBATĂ: TEOLOGUL IOAN VASILE SOPON.
Autori: IOAN VASILE SOPON.
13. SACERDOȚIUL IN ANTECEDENTELE GENEALOGICE ALE EPISCOPIILOR VASILE ȘI IULIU HOSSU.
Autori: VALER HOSSU.
14. ȘTEFAN MANCIULEA – PREOT PROFESOR DOCTOR AL BISERICII BLAJULUI, REPERE BIO-BIBLIOGRAFICE.
Autori: IOAN MITROFAN.
15. BIBLIA LUI PETRU PAVEL ARON.
Autori: IOAN CHINDRIS.
16. UN MANUAL DE LIMBĂ ROMANĂ PENTRU STRĂINI DIN SECOLUL AL XIX-LEA.
Autori: ANTON GOȚIA.
17. DIN TERMINOLOGIA TRINITĂȚII. NOTE CULTURALE ȘI FILOLOGICE.
Autori: ANTON GOȚIA.
18. BISERICA ȘI ȘCOALA BOB ÎN ISTORIA SOCIETĂȚII DIN CLUJ ȘI ARDEAL.
Autori: IOAN M. BOTA.
19. LEGĂTURA DINTRE BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ ÎN PROBLEMA EDUCAȚIEI. EDUCAȚIA ÎN ȘCOLILE CONFESIONALE ALE BISERICII ROMÂNE UNITE, GRECO-CATOLICĂ.
Autori: VASILE FERNEA.
20. CLERICII GRECO-CATOLICI ÎN TIMPUL RĂZBOIULUI PENTRU INDEPENDENȚĂ.
Autori: VIORICA LASCU.
21. ACTIVITATEA A.S.T.R.U. ÎN CADRUL EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA. CONTRIBUȚIA ASOCIAȚIEI ÎN PASTORAȚIA LAICILOR.
Autori: CODRUȚA FERNEA.
22. DIALOGUL DINTRE IUDA ȘI ARHIEREI, Mt. 27,3-10. MĂRTURIA LUI IUDA DESPRE ISUS.
Autori: GRIGORE MARIUS FURTUNA.
23. ELEMENTE DE CULT ÎN EVANGHELII.
Autori: GRIGORE MARIUS FURTUNA.
24. ELEMENTE DE CULT ÎN FAPTELE APOSTOLILOR.
Autori: GRIGORE MARIUS FURTUNA.
25. INTRODUCERE IN PROBLEMATICA PICTURII CREȘTINE TIMPURII. CATEVA ASPECTE TEOLOGICE ALE REPREZENTĂRIILOR CREȘTINE DIN PRIMELE TREI SECOLE.
Autori: GRIGORE MARIUS FURTUNA.
26. INTERPRETAREA REPREZENTĂRIILOR PICTATE CREȘTINE DIN PRIMELE TREI SECOLE.
Autori: GRIGORE MARIUS FURTUNA.
27. ACTUALITATEA FERICIRILOR. ASPECTE EXEGETICE ȘI PATRISTICE.
Autori: MIHAI KISS.
28. PREZENȚA ȘI LUCRAREA CUVÂNTULUI ÎN VECHIUL TESTAMENT.
Autori: REMUS FLORIN BOZÂNTAN.
29. PREGĂTIREA VREMII PENTRU MANIFESTAREA CUVÂNTULUI ÎNTRUPAT.
Autori: REMUS FLORIN BOZÂNTAN.

30. LĂSAȚI COPIII SĂ VINĂ LA MINE. ASPECTE EXEGETICE ȘI IMPORTANȚA CATEHIZĂRII COPIILOR AZI.
Autori: ALEXANDRINA DRAGONICI.
31. TINERETUL – O GENERAȚIE PE DREPT NEÎNȚELEASĂ ȘI DE NEÎNȚELES?.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
32. TINERETUL – O GENERAȚIE CE RESPINGE IREMEDIABIL VALORILE VERIDICE?.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
33. EDUCAȚIA TINERILOR LA NIVEL UMAN ȘI LA NIVELUL CREDINȚEI – UN IMPERATIV AL ZILELOR NOASTRE; SPRE REDESCOPERIREA UNOR VALORI VERIDICE PENTRU EDUCAȚIA DE ASTĂZI.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2005

1. NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 3. INELUL DE AUR CU INSCRIȚIE DE LA GOZNITZA (MOESIA INFERIOR).
Autori: NICOLAE GUDEA.
2. DESCOPERIRI CREȘTINE TIMPURII (PÂNĂ LA 313 p. Chr.) ÎN PROVINCIIILE ROMANE DIN JURUL DACILOR. (CONTRIBUȚII LA ISTORIA CREȘTINISMULUI TIMPURIU (PRECONSTANTINIAN).
Autori: NICOLAE GUDEA, DANIEL CHIU.
3. ISTORIE ȘI RELIGIE ÎN DE CIVITATE DEI A SFÂNTULUI AUGUSTIN.
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
4. CONDIȚIA MATERIALĂ A PREOȚIMII UNITE DIN COMITATUL CLUJ LA MIJLOCUL SECOLULUI AL XVIII-LEA.
Autori: GRETA-MONICA MIRON.
5. SPIRITUALITATE CATOLICĂ ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN TRANSILVANIA VEACULUI AL XVIII-LEA - ROMÂNII ȘI OPORTUNITĂȚILE LOR DE STUDIU ÎN EPOCA PREREFORMISTĂ.
Autori: REMUS CÂMPEANU.
6. „NOBILII DE ÎNVĂȚĂTURĂ” AI CHIOARULUI ÎN SCOLILE ȘI IERARHIA BLAJULUI.
Autori: VALER HOSSU.
7. CONTRIBUȚII CU PRIVIRE LA VIAȚA INTERNĂ A PAROHIILOR GRECO-CATOLICE DIN CÂMPIA TISEI.
Autori: EUGEN GLÜCK.
8. DOUĂ PREDICI ALE LUI IOAN LEMENI.
Autori: CIPRIAN GHIȘA.
9. CONTRIBUȚIA EPISCOPIEI ROMANE UNITE DE GHERLA LA CULTURALIZAREA POPULAȚIEI ROMANEȘTI DIN NORD-VESTUL ROMÂNIEI ÎN PERIOADA 1853-1948.
Autori: IOAN BOTA.
10. RECENZII - PLINIUS, NATURALIS HISTORIA. ENCICLOPEDIA CUNOȘTINȚELOR DIN ANTICHITATE, EDITURA POLIROM, IAȘI, I (2001), II (2001), III (2002), IV (2003), V (2004).
Autori: NELU ZUGRAVU.
11. RECENZII - DIN NOU DESPRE NATURALIS HISTORIA A LUI PLINIUS.
Autori: NELU ZUGRAVU.
12. RECENZII - GEORGE HANCOCK-ȘTEFAN, IMPACTUL REFORMEI ASUPRA ROMÂNILOR ÎNTRE 1517-1645, EDITURA CARTEA CREȘTINĂ, ORADEA 2003.
Autori: NICOLAE GUDEA.
13. PREZENTAREA CĂRȚII - ISTORIA ȘI AVATARURILE EI ÎN VIZIUNEA UNUI SPIRIT OLIMPIAN. CAMIL MUREȘANU, ÎN TEMPLUL LUI IANUS. STUDII ȘI GÂNDURI DESPRE TRECUT ȘI VIITOR.
Autori: IOAN SILVIU NISTOR.
14. IN MEMORIAM - PREOT DR. SILVESTRU AUGUSTIN PRUNDUȘ (1915-2004).
Autori: NICOLAE GUDEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2005

1. DIZABILITATEA – DREPTUL LA VIAȚĂ SAU EUGENIA? O PERSPECTIVĂ RAPORTATĂ LA CERCETĂRILE GENETICE.
Autori: BOGDAN BLAGA.
2. ORIGINEA FEMEII DUPĂ TRADIȚIA BIBLICĂ.
Autori: VICTORIA BOLFĂ-OTIC.
3. PREACURATA FECIOARĂ MARIA ÎN CONCILIUL VATICAN II.
Autori: REMUS FLORIN BOZĂNTAN.
4. DE RESURRECTIONE MORTUORUM: Mc. 12, 18-27. PARTE I: INDAGINE PRELIMINARE.

- Autori: TEODOR COSTIN.
5. INTERPRETAREA SFINTEI SCRIPTURI.
Autori: MARIUS GRIGORE FURTUNĂ.
6. ELEMENTE INTRODUCTIVE LA LECTIO DIVINA.
Autori: VASILE GORZO.
7. DESPRE ȘCOALA CREȘTINĂ DIN ALEXANDRIA ÎN SECOLELE II – III.
Autori: NICOLETA MARȚIAN.
8. EPISTOLA SF. APOSTOL PAUL CĂTRE ROMANI – ASPECTE TEOLOGICE.
Autori: SORIN MARȚIAN.
9. ELEMENTE SIMBOLICE ÎN ROMANUL ZAHEI ORBUL DE VASILE VOICULESCU.
Autori: BIANCA MASTAN.
10. CHESTIUNEA METODEI ÎN TEOLOGIE / LA QUESTIONE DEL METODO IN TEOLOGIA.
Autori: ANDRZEJ PERZYŃSKI.
11. JEAN-LUC MARION ȘI TEOLOGIA. TREI INTRĂRI. / JEAN-LUC MARION ET LA THÉOLOGIE. TROIS ENTRÉES.
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
12. CÂTEVA PROBLEME ACTUALE LEGATE DE CĂSĂTORIE ȘI FAMILIE... O CRIZĂ FĂRĂ IEȘIRE?.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
13. CĂSĂTORIA ȘI FAMILIA ÎN PLANUL LUI DUMNEZEU... RĂSPUNSUL MEREU VALABIL AL BISERICII LA DIFICULTĂȚILE ACTUALE.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
14. RECENZIE - IOAN MOLDOVAN, PEDAGOGIE CREȘTINĂ. SĂ EDUCĂM DUPĂ MODELUL LUI ISUS, EDITURA LOGOS '94, ORADEA 2005, 116 p..
Autori: SORIN MARȚIAN.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2006

1. CONSIDERAȚII PRIVIND STUDIOȘII GRECO-CATOLICI ROMÂNI TRANSILVĂNENI LA FACULTATEA DE TEOLOGIE A UNIVERSITĂȚII DIN BUDAPESTA (1895/1896 – 1918/1919) / BEMERKÜNGEN HINSICHTLICH DIE GRIECHISCHKATHOLISCHE KATHOLISCHE RUMÄNISCHE STUDIERENDE AUS SIEBEN.
Autori: STELIAN MÂNDRUȚ.
2. SEMINARUL GENERAL GRECO-CATOLIC DIN LVIV (LEMBERG) – CENTRU PRINCIPAL AL EDUCAȚIEI CLERULUI DIECEZAN UCRAINEAN DIN GALIȚIA AUSTRIACĂ ÎN A DOUA JUMĂTATE A SEC. XIX – ÎNCEPUTUL SEC. XX / DAS GRIECHISCH-KATHOLISCHEN PRIESTERLICHE GENERALSEMINAR IN .
Autori: YAROSLAV HLYSTIUK.
3. STRUCTURA DE ÎNVĂȚĂMÂNT A FACULTĂȚII DE TEOLOGIE GRECOCATOLICĂ SF. ATANASIU DIN NYÍREGYHAZA ÎN TRECUT ȘI ASTĂZI / DIE UNTERRICHTSSTRUKTUR AN DER HEILIGEN ATHANASIUS GRIECHISCH-KATHOLISCHEN THEOLOGISCHEN HOCHSCHULE VON NYÍREGYHÁZA IN DER VERG.
Autori: JANKA FERENC.
4. ISTORIA INSTITUTULUI SFÂNTUL ATANASIU PENTRU TEOLOGIA GRECO-CATOLICĂ / DIE GESCHICHTE DER SANKT-ATHANAS-HOCHSCHULE FÜR GRIECHISCH-KATHOLISCHE THEOLOGIE.
Autori: JANKA GYÖRGY.
5. ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC CLANDESTIN LA CLUJ-NAPOCA ÎNTRE ANII 1969-1990 / L'INSEGNAMENTO TEOLOGICO CLANDESTINO A CLUJ-NAPOCA TRA GLI ANNI 1969-1990.
Autori: SABIN FĂGĂRAȘ.
6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC GRECO-CATOLIC DE LA CATACOMBE LA TIMPURILE ACTUALE / L'INSEGNAMENTO TEOLOGICO GRECO-CATTOLICO DALLE CATACOMBE AI TEMPI ATTUALI.
Autori: ANTON GOȚIA.
7. SCURT ISTORIC AL FACULTĂȚII DE TEOLOGIE GRECO-CATOLICĂ A UNIVERSITĂȚII „BABEȘ-BOLYAI” (CLUJ) / ESQUISSE D'UNE HISTOIRE DE LA FACULTE DE THEOLOGIE GRECQUE-CATHOLIQUE DE L'UNIVERSITE BABES-BOLYAI (CLUJ).
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
8. REPERE ÎN DEZVOLTAREA EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA PRIN PRISMA EVOLUȚIEI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SEMINARIAL (1990 – 2005).
Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
9. POSIBILĂ STRATEGIE PENTRU REORGANIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI TEOLOGIC ÎN BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA, GRECO-CATOLICĂ / POSSIBILE STRATEGIA PER LA RIORGANIZZAZIONE DELL'INSEGNAMENTO TEOLOGICO NELLA CHIESA ROMENA UNITA CON ROMA, GRECO-CATTOLICA.
Autori: IOAN MITROFAN.

10. REFORMA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI UNIVERSITAR ROMÂNESC: NOI PROVOCĂRI PENTRU COMUNITATEA ACADEMICĂ FRANCISCANĂ / LA RIFORMA DELL'INSEGNAMENTO UNIVERSITARIO RUMENO: LE NUOVE SFIDE PER LA COMUNITÀ ACCADEMICA FRANCESCA.

Autori: IOSIF BIȘOC.
11. THEOLOGIA GRECO-CATOLICĂ ROMÂNĂ, PUNTE ÎNTRE TRADIȚIILE BIZANTINĂ ȘI LATINĂ / LA THEOLOGIE GRECO-CATHOLIQUE ROUMAINE, PONT ENTRE LES TRADITIONS BYZANTINE ET LATINE.

Autori: MARTIN DE LA RONCIÈRE.
12. SCHIMBUL ÎNTRE EST ȘI VEST, O NECESITATE VITALĂ?.

Autori: FRANS HOPPENBROUWERS.
13. ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC GRECO-CATOLIC ÎN CONTEXTUL CONSTRUCȚIEI EUROPENE / L'ENSEIGNEMENT THEOLOGIQUE GREC-CATHOLIQUE DANS LE CONTEXTE DE LA CONSTRUCTION EUROPEENNE.

Autori: JEAN-YVES BRACHET.
14. DE LA ȘCOALA LUI CRISTOS LA ȘCOALA BISERICII.

Autori: PETRU MAREȘ.
15. PREOȚII MILENIULUI TREI / SACERDOTI PER IL TERZO MILLENIO.

Autori: VIORICA LASCU.
16. CREȘTINISMUL DACO-ROMAN ÎN ISTORIOGRAFIA GRECOCATOLICĂ MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ / IL CRISTIANESIMO DACO-ROMANO NELLA STORIOGRAFIA GRECO-CATTOLICA ROMENA MODERNA E CONTEMPORANEA.

Autori: NICOLAE GUDEA.
17. MITUL LUI VASILE LUCACIU.

Autori: VALER HOSSU.
18. ACTIVITATEA CULTURALĂ A BISERICII UNITE A BLAJULUI DINTRE CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE.

Autori: IOAN MICLEA.
19. SPIRITUL VIU AL CONCILIULUI VATICAN II ȘI MIȘCAREA ECUMENICĂ – PRIMA CONSULTARE NEOFICIALĂ ORGANIZATĂ DE PRO ORIENTE1: 7– 11 SEPTEMBRIE, VIENA–LAINZ / DER LEBENDIGE GEIST DES II. VATIKANUMS IN DER ÖKUMENISCHE BEWEGUNG – DIE ERSTE INOFFIZIELL.

Autori: BOGDAN BLAGA.
20. RECENZII - NIKOLAUS NETZHAMMER, IN VERBO TUO. RAYMUND NETZHAMMEMER O.S.B. ARHIEPISCOP DE BUCUREȘTI. 1905 – 1924. TRADUCERE ÎN LIMBA ROMÂNĂ DE ALINA SOROCEANU (BERLIN). EDITURA ARHIEPISCOPIEI ROMANO-CATOLICE DE BUCUREȘTI (BUCUREȘTI) 2003, 170 P.

Autori: NICOLAE GUDEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2006

1. DIMENSIUNEA CULTURALĂ A CREDINȚEI.

Autori: ADRIAN BACIU.
2. RUGĂCIUNEA NECONTENITĂ CA POSIBILĂ ATITUDINE A OMULUI ÎN SOCIETATEA ACTUALĂ – TEXTE PATRISTICE PENTRU SPRIJINIREA CELOR ÎN CĂUTAREA SPIRITUALITĂȚII / DAS UNABLÄSSIGE GEBET ALS MÖGLICHE HALTUNG DES MENSCHEN IN DER HEUTIGEN GESELLSCHAFT PATRIST.

Autori: BOGDAN BLAGA.
3. MARIA DE LA RUSALII LA MOARTEA SA.

Autori: REMUS FLORIN BOZĂNTAN.
4. DE RESURRECTIONE MORTUORUM: MC. 12, 18-27 II: INTERPRETAREA TEXTULUI / DE RESURRECTIONE MORTUORUM: MC. 12, 18-27 PARTE II: L'INTERPRETAZIONE DEL TESTO.

Autori: TEODOR COSTIN.
5. KANT ȘI HEGEL DESPRE PURTĂTORII DE ADEVĂR.

Autori: ȘERBAN LEOCA.
6. APARENȚĂ ȘI JUDECATĂ / APPARENCE ET JUGEMENT.

Autori: CĂLIN SĂPLĂCAN.
7. CONCEPTUL GILSONIAN AL TEOLOGIEI ÎN AUTOBIOGRAFIA SA INTELCTUALĂ.

Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
8. STATUTUL DE MICĂ BISERICĂ ȘI CELULĂ DE BAZĂ A SOCIETĂȚII SAU DEMNITATEA FAMILIEI DINCOLO DE UMBRELE ACTUALE.

Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
9. LOCUL ȘI ROLUL LAICILOR CATOLICI ÎN TRANSMITEREA CREDINȚEI PENTRU LUMEA DE AZI.

Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.

10. RECENZII - ROBERT TAFT, DE LA LITURGHIE. PENTRU CĂ LITURGIA SE FACE ÎN BISERICĂ (PLECÂND DE LA LITURGIE. DE CE ESTE LITURGHIA CEA CARE FACE BISERICA) / RECENZII - ROBERT TAFT, A PARTIRE DALLA LITURGIA. PERCHÉ È LA LITURGIA CHE FA LA CHIESA, ROMA, LI.
 Autori: MIHAI FRĂȚILĂ.
11. RECENZII – GEORGE CHARAMSA, ROZARIUL - O ȘCOALĂ DE RUGĂCIUNE CONTEMPLATIVĂ. REFLECȚII ASUPRA SCRISORII APOSTOLICE ROSARIUM VIRGINIS MARIAE, ÎN APENDICELE: MISTERELE DE LUMINĂ, EDITURA BIBLIOTECII VATICAN, VATICAN 2003, 102 P. / RECENZII - CRISTOF.
 Autori: GEORGE PAȘTIU.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.3 din 2006

1. STRUCTURAREA INCONȘTIENȚĂ A SUBIECTULUI UMAN DIN PERSPECTIVA TRUPULUI ȘI IMAGINII / LA STRUCTURATION INCONSCIENTE DU SUJET HUMAIN DANS LA PERSPECTIVE DU CORPS ET DE L'IMAGE.
 Autori: CĂLIN SĂPLĂCAN.
2. LIMBAJ ȘI „FRONTIERĂ” / LANGAGE ET „FRONTIÈRE”.
 Autori: CĂLIN SĂPLĂCAN.
3. ANALIZA RETORICĂ, O METODĂ ÎN INTERPRETAREA TEXTELOR SFINTEI SCRIPTURI.
 Autori: MARIUS GRIGORE FURTUNĂ.
4. PROFETISM ȘI SIMBOLISM ÎN APOCALIPSĂ / PROPHÉTISME ET SYMBOLISME DANS L'APOCALYPSE.
 Autori: SORIN MARȚIAN.
5. MARIA ANUNȚATĂ ȘI PREFIGURATĂ ÎN SFÂNTA SCRIPTURĂ.
 Autori: REMUS FLORIN BOZĂNTAN.
6. MARIA, SLUJITOAREA DOMNULUI.
 Autori: REMUS FLORIN BOZĂNTAN.
7. SPIRITUALITATE TRINITARĂ PREASFÂNTA TREIME OGLINDITĂ ÎN RUGĂCIUNEA ÎNĂLȚARE CĂTRE PREASFÂNTA TREIME A FERICITEI ELISABETA A SF. TREIMI.
 Autori: CĂLIN BOT.
8. SPIRITUALITATE - RUGĂCIUNEA SFÂNTULUI EFREM SIRUL.
 Autori: MIHAI NAVROȚCHI.
9. SACRALITATEA IUBIRII CONJUGALE.
 Autori: TRAIAN-RADU COSTE.
10. VOCAȚIA LA MOARTE, CHEMARE LA VIAȚĂ.
 Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
11. SFÂNTUL ȘTEFAN SAU CUNUNA MARTIRIULUI.
 Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
12. EDUCAȚIE RELIGIOASĂ: PROVOCĂRI ÎN EUROPA MODERNĂ A ESEUL AL DOILEA CU PRIVIRE LA SITUAȚIA ÎNVĂȚĂRII RELIGIEI / RELIGIÖSE ERZIEHUNG: PROVOKATIONEN IM EUROPA DER ZWEITEN MODERNE ESSAY ZUR SITUATION DES RELIGIÖSEN LERNENS.
 Autori: ENGELBERT GROSS.
13. EDUCAȚIA RELIGIOASĂ: PROVOCĂRI PENTRU EUROPA POSTMODERNĂ. ESEU DESPRE SITUAȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI RELIGIOS.
 Autori: ENGELBERT GROSS.
14. ISUS ÎNVIAT APARE DISCIPOLILOR DE LA EMAUS – (LC 24,13-35) – SECVENȚĂ DIDACTICĂ / L'APPARITION AUX DISCIPLES D'EMMAÜS (LC 24,13-35) PROPOSITION D'UNE SEQUENCE DIDACTIQUE.
 Autori: NICOLETA SIMONA MARȚIAN.
15. DEZVOLTAREA ISTORICĂ A CONCEPTULUI DE SOLIDARITATE / DIE GESCHICHTLICHE ENTWICKLUNG DES SOLIDARITÄTSBEGRIFFES.
 Autori: BOGDAN BLAGA.
16. INDIFERENTISMUL RELIGIOS, O REALITATE CARE NE PRIVEȘTE. SEMNALE DE ALARMĂ ASUPRA STĂRII CREDINȚEI ÎN ROMÂNIA.
 Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
17. CULTURA MORȚII. AVORTUL.
 Autori: ANDREI-CLAUDIU HRIȘMAN.
18. TINERII FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU BISERICA.
 Autori: DIANA RUSU.
19. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CĂRȚI - YVES-MARIE BLANCHARD, SFÂNTUL IOAN, TÂRGU LĂPUȘ, EDITURA GALAXIA GUTENBERG 2006, 124 P..
 Autori: CĂLIN SĂPLĂCAN.
20. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CĂRȚI - E.G. FARRUGIA SJ (COORD.), DICȚIONARUL ENCICLOPEDIC AL RĂSĂRITULUI CREȘTIN, TRAD. A. POPESCU, V. RUS, I. MUNTEAN, A. MĂRCUȘ, TÂRGU LĂPUȘ, ED. GALAXIA GUTENBERG 2005, 840 P. + 22 HĂRȚI.

Autori: DAN RUSCU.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.4 din 2006

1. IGNAȚIU DIN ANTIOHIA – TEOLOGIA UNUI MARTIR.
Autori: VASILE GORZO.
2. DESPRE RĂSPÂNDIREA OPAIȚELOR NORD-AFRICANE DE SEC. IV-VI P. CH. ÎN FOSTELE PROVINȚII DE LA DUNĂREA DE MIJLOC ȘI DE JOS. STUDIU DE CAZ: OPAIȚUL TIP ATLANTE VIII-X CU CHRISMON.
Autori: VALER PĂRĂU.
3. IOAN FECHETE-NEGRUȚIU ȘI RELAȚIILE LUI CU TIMOTEI CIPARIU.
Autori: IOANA BOTEZAN, LIVIU BOTEZAN.
4. EPISCOPUL DE ZAGREB ALOIS KARDINAL STEPINAC ÎN VĂLTOAREA TIMPULUI / DER ZAGREBER ERZBISCHOF ALOIS KARDINAL STEPINAC IM TRUBEL DER ZEIT.
Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
5. ÎNCERCAREA PATRIARHATULUI ECUMENIC DIN 1870 DE A CONVOCA AUTOCEFALIILE ORTODOXE ÎNTR-UN CONCILIU ECUMENIC. NOI CONTRIBUȚII VIENEZE LA ISTORIA BISERICII BULGARE / DER VERSUCH DES ÖKUMENISCHEN PATRIARCHATS AUS DEM JAHR 1870, DIE AUTOKEPHALEN ORTHODOXEN .
Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
6. CONCEPȚIA ORTODOXĂ DESPRE CĂSĂTORIE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL CONCILIELOR DE LA FLORENȚA ȘI TRIENT / ORTHODOXES EHEVERSTÄNDNIS AUS DER SICHT DER KONZILIEN VON FLORENZ UND TRIENT.
Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
7. PAGINI DIN LUPTA ANTICOMUNISTĂ A CLERULUI BISERICII GRECO-CATOLICE ROMÂNE ÎN CLANDESTINITATE. DOCUMENTA.
Autori: VASILE T. CIUBĂNCAN.
8. SISTEMUL ȘCOLAR DE ÎNVĂȚĂMÂNT ÎN LEGISLAȚIA ROMÂNĂ ÎN PERIOADA INTERBELICĂ / IL SISTEMA SCOLASTICO CONFESIONALE NELLA LEGISLAZIONE ROMENA NEL PERIODO INTERBELLICO.
Autori: IOAN-MARIUS BUCUR.
9. PERSPECTIVE PENTRU BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA (GRECOCATOLICĂ) DUPĂ CĂDEREA „ZIDULUI” ÎN CONTEXT LAIC ȘI BISERICESC / PROSPETTIVE DELLA CHIESA ROMENA UNITA CON ROMA (GRECO-CATTOLICA) DOPO LA CADUTA DELLE „MURA”, NEL CONTESTO LAICO ED ECC.
Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU, NICOLAE GUDEA.
10. RECENZII - DANIEL DUMITRAN, UN TIMP AL REFORMELOR. BISERICA GRECO-CATOLICĂ DIN TRANSILVANIA SUB CONDUCEREA EPISCOPULUI IOAN BOB (1782-1830). BUCUREȘTI, EDITURA SCRIPTORIUM, 2005 442 P.: TEXT 351 P., ANEXE 45 P. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ 20 P., REZUMAT ÎN.
Autori: DANIEL DUMITRAN.
11. RECENZII - M.R. BIRTZ, EPISCOPUL EMIL RITI (1926-2006). TENTATIVA UNEI RECUPERĂRI ISTORIOGRAFICE (CU DOCUMENTE INEDITE), CLUJ-NAPOCA, ED. NAPOCA STAR 2006, 216 P..
Autori: M.R. BIRTZ.
12. RECENZII – NICOLAI STAAB, BISERICA GRECO-CATOLICĂ DIN ROMÂNIA. 1948-1989 TEZA MASTER. UNIVERSITATEA DIN TUEBINGEN. DEPARTAMENTUL DE STUDII RELIGIOASE. 2005, 108P. + O HARTĂ + STATISTICA ETNIIILOR ȘI RELIGIILOR PE ANUL 2002 / RECENZII - NICOLAI STAAB.
Autori: NICOLAI STAAB.
13. IN MEMORIAM MARTIN LULEY

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2007

1. MONUMENTE VOTIVE DIN PIATRĂ ȘI REFLEXIA LOR SOCIALĂ ȘI ETNICĂ. STUDIU DE CAZ: POROLISSUM (DACIA POROLISSENSIS) / VOTIVDENKMÄLER AUS STEIN UND IHRE SOZIALE UND ETHNISCHE WIDERSPIEGELUNG FALLSTUDIE: POROLISSUM (DACIA POROLISSENSIS).
Autori: NICOLAE GUDEA.
2. NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 4. DESCOPERIRILE CREȘTINE TIMPURII DE LA GÂRLA MARE (JUD. MEHEDINȚI).
Autori: NICOLAE GUDEA.
3. ECLEZIOLOGIILE DIFERITE ȘI O ÎNȚELEGERE DIFERITĂ A HOTĂRÂRIILOR FLORENTINE ÎN SINODUL KIEVEAN ȘI LA ROMA SUNT CAUZELE PRINCIPALE ALE EȘECULUI AȘA-NUMITEI UNIRI

DE LA BREST / VERSCHIEDENE EKKLESIOLOGIEN UND EIN GEGENSÄTZLICHES VERSTÄNDNIS VON DEN BESCHLÜSSEN DES FLORENTINUMS IN DER KIEVER SYNODE UND IN ROM SIND HAUPTURSACHEN FÜR DAS SCHEITERN DER SOGENANTEN BRESTER UNION.

Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.

4. ACCEPTAREA ȘI REFUZUL DECIZIILOR CONSILIULUI DIN FERRARA / FLORENȚA (1438-1439). / AKZEPTANZ UND ABLEHNUNG DER LEHRMEINUNGEN DES KONZILS VON FERRARA/ FLORENZ (1438/ 39).

Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.

5. FUNCȚIA PEDAGOGICĂ A TEATRULUI ÎN ȘCOLILE IEZUITE.

Autori: BODÓ MARTA.

6. LIMBA LITURGHIERELOR GRECO-CATOLICE BLĂJENE (1807-1931). STUDIU ISTORIC ȘI LEXICO-ETIMOLOGIC.

Autori: MELISA BIANCA MAGDĂU, PETRU MAGDĂU.

7. 12 AUGUST 1956. O MANIFESTARE PUBLICĂ A BISERICII GRECO-CATOLICE CLANDESTINE. UN DOCUMENT ȘI O MĂRTURIE.

Autori: IOAN BOTA.

8. MISIUNEA ROMÂNĂ UNITĂ – LEAGĂNUL ROMÂNILOR DIN EXIL „50 DE ANI DE ACTIVITATE”.

Autori: PETER ZIMA, DAN WILHELM SVISTEA.

9. PERSPECTIVE MÜNCHENEZE: PROGRAM ȘI REALIZARE.

Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.

10. DE LA CĂDEREA COMUNISMULUI LA INTEGRAREA EUROPEANĂ, DE LA RENAȘTEREA DIN PROPRIA „CENUȘĂ” SPRE UN NOU AVÂNT EUROPEAN (BISERICA GRECO-CATOLICĂ ROMÂNĂ, UNITĂ CU ROMA, TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR, ÎN PERIODA POSTCOMUNISTĂ / DALLA CADUTA DEL COMUNISMO ALL'INTEGRAZIONE EUROPEA, DALLA RINASCITA DALLE PROPRIE „CENERI” VERSO UN NUOVO SLANCIO EUROPEO (LA CHIESA GRECO-CATTOLICA ROMENA, UNITA CON ROMA, PASSATO, PRESENTE E FUTURO, NEL PERIODO POST-COMUNISTA).

Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.

11. RECENZII - VIRGIL LUNGU, CREȘTINISMUL ÎN SCYTHIA MINOR ÎN CONTEXTUL VESTPONTIC, SIBIU – CONSTANȚA (2000) .

Autori: NICOLAE GUDEA.

12. RECENZII - AURELIA ȘTIRBAN, MARCEL ȘTIRBAN, DIN ISTORIA BISERICII ROMÂNE UNITE DE LA 1918 LA 1941 (SATU MARE 2005, 378 p.).

Autori: NICOLAE GUDEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2007

1. DOCUMENTUL JAHWIST, ORIGINEA, DATAREA ȘI TEOLOGIA LUI.

Autori: MARIUS GRIGORE FURTUNĂ.

2. VENIREA FIULUI OMULUI ÎN EVANGHELIA DUPĂ MARCU. PARTEA I: ANALIZĂ INTERPRETATIVĂ. / DE ADVENTU FILII HOMINIS IN MARCO. PARTE I: INDAGINE INTERPRETATIVA.

Autori: TEODOR COSTIN.

3. VENIREA FIULUI OMULUI ÎN EVANGHELIA DUPĂ MARCU. PARTEA II: ANALIZĂ INTEGRATIVĂ / DE ADVENTU FILII HOMINIS IN MARCO. PARTE II: INDAGINE INTEGRATIVA.

Autori: TEODOR COSTIN.

4. ESHATOLOGIA AZI, O REALITATE ÎN IMAGINAȚIA OMULUI.

Autori: TRAIAN – RADU COSTE.

5. UNIUNEA LUI CRISTOS CU CREȘTINII, MANIFESTATĂ ÎN SIMBOLISMUL CORPULUI MISTIC.

Autori: REMUS FLORIN BOZĂNTAN.

6. DUBLA FUNCȚIE A LUI CRISTOS ÎN CORPUL MISTIC.

Autori: REMUS FLORIN BOZĂNTAN.

7. REFLECTAREA CONCEPTULUI DE SOLIDARITATE ÎN CONSTITUȚIA PASTORALĂ GAUDIUM ET SPES / DIE WIDERSPIEGELUNG DES SOLIDARITÄTSBEGRIFFS IN DER PASTORALKONSTITUTION GAUDIUM ET SPES.

Autori: BOGDAN BLAGA.

8. PERSOANĂ ȘI TRANSCENDENȚĂ / PERSONA E TRASCENDENZA.

Autori: FRANCESCO MIANO.

9. FILOSOFIE ȘI TEOLOGIE LA VLADIMIR LOSSKY.

Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.

10. A-L VESTI PE DUMNEZEU PRIN FRUMOS / DIRE DIO CON LA BELLEZZA.

Autori: GIUSEPPINA DE SIMONE.

11. DISTINCȚIE PREGNANTĂ. PROGRAMUL TEOLOGIC AL LUI JOSEPH RATZINGER [BENEDICT AL XVI-LEA].

Autori: FRIEDRICH WILHELM GRAF.

12. CORP ȘI SEDUCȚIE / CORPS ET SÉDUCTION.
Autori: CĂLIN SĂPLĂCAN.
13. O NAȚIUNE INDIFERENTĂ ȘI INDIVIDUALISTĂ? ALTE SEMNE DE ÎNTREBARE ASUPRA CREDINȚEI ÎN ROMÂNIA.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
14. VIOLENȚA, UN FLAGEL CONTEMPORAN.
Autori: ANDREI-CLAUDIU HRIȘMAN.
15. MASS-MEDIA, O OGLINDĂ A PERCEPȚIEI SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI ASUPRA BISERICII?
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.3 din 2007

1. ITINERARIA ECCLESIASTICA ÎN SCYTHIA MINOR.
Autori: NELU ZUGRAVU.
2. NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 5. CORRIGENDA LA O INTERVENȚIE PRIVIND VASUL CU INSCRIPȚII ȘI SIMBOLURI CREȘTINE DE LA MOIGRAD.
Autori: NICOLAE GUDEA.
3. NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 6. DESPRE DATAREA ȘI INTERPRETAREA UNOR PIESE DESCOPERITE ÎN DACIA ȘI DATÂND DIN EPOCA CREȘTINĂ VECHĂ (106-275/313 P. CHR.).
Autori: NICOLAE GUDEA.
4. PERSPECTIVE ISTORICE ȘI ECLEZILOGICE ASUPRA ROLULUI SFÂNTULUI SCAUN ÎN DIMENSIUNE INTERNAȚIONALĂ.
Autori: ȘERBAN TURCUȘ.
5. PROBLEMA BOTEZULUI ÎN DREPTUL CANONIC DIN BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ PÂNĂ ÎN SECOLUL XX.
Autori: IOAN TÎMBUȘ.
6. DEVOȚIUNEA ROZĂRULUI ÎN MEDIUL RELIGIOS GRECO-CATOLIC ROMÂNESC: ÎNTRE CONTROVERSA RITUALĂ ȘI ASUMAREA CA ELEMENT ECLEZIOLIC.
Autori: ANTON RUS.
7. DEZBATERI ÎN JURUL MITURILOR ISTORIOGRAFICE ROMÂNEȘTI DIN TRANSILVANIA: PĂTRUNDEREA ROMÂNILOR ARDELENI ÎN ADMINISTRAȚIA PROVINȚIEI, PE CALEA GRECO-CATOLICISMULUI, PE PARCURSUL VEACULUI AL XVIII-LEA / DEBATES AROUND THE HISTORIOGRAPHICAL MYTHS IN TRANSYLVANIA: THE PENETRATION OF THE ROMANIANS TO THE TRANSYLVANIA 'S ADMINISTRATIVE STRUCTURES BY THE GREEK-CATHOLIC RELIGION 'S WAY DURING THE 18TH CENTURY.
Autori: REMUS CÂMPEANU.
8. OPINII PRIVITOARE LA RAPORTURILE DINTRE UNIRE ȘI „SCHISMĂ” ÎN TRANSILVANIA, ÎN TIMPUL EPISCOPULUI INOCHENTIE MICU-KLEIN / CONSIDERATIONS ON THE RELATION BETWEEN THE UNION AND THE „SCHISM” IN TRANSYLVANIA, DURING THE BISHOP INOCHENTIE MICU-KLEIN.
Autori: DANIEL DUMITRAN.
9. COMPETENȚELE VICARULUI FORANEU DIN BISERICA ROMÂNĂ GRECO-CATOLICĂ. STUDIU DE CAZ: VICARUL NĂSĂUDULUI ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA.
Autori: MIRELA ANDREI.
10. ATITUDINEA EPISCOPULUI IULIU HOSSU FAȚĂ DE PROBLEMATICA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI CONFESIONAL.
Autori: VALER HOSSU.
11. DE LA PREJUDECĂȚI LA REALITĂȚI. PENTRU ÎNTREGIREA PERSPECTIVEI ASUPRA CONFLICTELOR DINTRE ORTODOCȘI ȘI UNIȚI ÎN TRANSILVANIA / ZWISCHEN VORURTEIL UND TATSACHE. ZUR ERGÄNZUNG DER SICHT ÜBER DIE KONFLIKTE ZWISCHEN ORTHODOXEN UND UNIERTEN IN SIEBENBÜRGEN.
Autori: DAN RUSCU, SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
12. BISERICA PIERDUTĂ DIN LOCALITATEA ȚAGA SAU ECUMENISMUL DE BIROU VERSUS ECUMENISMUL DE TEREN.
Autori: MARIUS ANDREI FODOR.
13. UNIVERSITATEA ÎN CĂUTAREA ADEVĂRULUI.
Autori: CLAUDIA MARIA UDRESCU.
14. SFIDĂRI PENTRU CREDINȚĂ, TEOLOGIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEOLOGIC ÎN CONTEXTUL POSTCOMUNIST.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
15. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE: RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE: CREȘTINII DIN SICILIA ÎN SECOLUL AL CINCILEA , EDITURA GIORGIO BRETSCHNEIDER, ROMA, 2005-2006, P. 265 (VOL. I), 268 (VOL. II, VOLUMUL 1), 371 (VOL. II, VOLUM 2) / FRANCESCO PAOLO RIZZO, SICILIA

CRISTIANA DAL I AL V SECOLO , GIORGIO BRETSCHNEIDER EDITORE, ROMA 2005-2006, P. 265 (VOL. I), 268 (VOL. II, TOMO 1), 371 (VOL. II, TOMO 2).

Autori: SALVATORE TARANTO.

16. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE: TERESA SARDELLA ȘI GAETANO ZITO, EDITAT DE EUPLO E LUCIA 304-2004, PROCEDURILE CONFERINTELOR DE STUDII / TERESA SARDELLA E GAETANO ZITO A CURA DI, EUPLO E LUCIA 304-2004, ATTI DEL CONVEGNO DI STUDI.

Autori: SALVATORE TARANTO.

17. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE: MARTA SORDI, IMPERIULUI ROMAN ȘI CREȘTINISMUL. SCRIERI ALESE, ROMA, 2006, 552 P.(STUDII DE EPHEMERIDIS AUGUSTINIANUM 39) / MARTA SORDI, IMPERO ROMANO E CRISTIANESIMO. SCRITTI SCELTI, ROMA, 2006, 552 P. (STUDIA EPHEMERIDIS AUGUSTINIANUM 39).

Autori: NELU ZUGRAVU.

18. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE: RAMIRO DONCIU, ÎMPĂRATUL MAXENȚIU ȘI VICTORIA CREȘTINISMULUI , EDITURA ANTET XX PRESS, FILIPEȘTII DE TÂRG 2007, 216 p..

Autori: NELU ZUGRAVU.

19. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE: NICOLAE V. DURĂ, „SCYTHIA MINOR” (DOBROGEA) ȘI BISERICA EI APOSTOLICĂ. SCAUNUL ARHIEPISCOPAL ȘI MITROPOLITAN AL TOMISULUI (SEC. IV – XIV), EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, BUCUREȘTI 2006, 267 p..

Autori: NELU ZUGRAVU.

20. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE: COSMIN DANIEL MATES, VIAȚA BISERICESCĂ ÎN SUDUL DUNĂRII ȘI RELAȚIILE CU NORDUL DUNĂRII ÎN SECOLELE IV-VI p. Chr., EDITURA CASA CORPULUI DIDACTIC, DEVA 2005.

Autori: NELU ZUGRAVU.

21. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE: PAUL NEGRUȚ, BISERICA ȘI STATUL. O INTEROGAȚIE ASUPRA MODELULUI „SIMFONIEI BIZANTINE”, EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC „EMANUEL”, ORADEA 2005, 199 p..

Autori: NICOLAE GUDEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.4 din 2007

1. PATRU VIZIUNI ALE RELAȚIEI DINTRE ȘTIINȚĂ ȘI RELIGIE.

Autori: MARIUS TALOȘ.

2. CUM A APĂRUT VIAȚA? CREAȚIA – LEGE SAU TEORIE. EVOLUȚIA – DOAR O IPOTEZĂ.

Autori: MONICA CIACA.

3. PATIMILE LUI ISUS – VOCAȚIA DURERII.

Autori: DIANA BĂLIN.

4. A PATRA EVANGHELIE ȘI OMILIILE SF. IOAN GURĂ DE AUR / LE QUATRIÈME ÉVANGILE ET LES HOMÉLIES DE SAINT JEAN CHRYSOSTOME.

Autori: SORIN MARȚIAN.

5. ÎNTRE CUVÂNT ȘI TĂCERE. VIZIUNEA TEOLOGICĂ A LUI EFREM SIRUL ȘI PROBLEMA CUNOAȘTERII LUI DUMNEZEU.

Autori: CARMEN FOTESCU.

6. CREDIBILITATEA ISTORICĂ A LUI ISUS ÎN DEZBATERILE TEOLOGICO-CRISTOLOGICE ALE SECOLELOR XVIII-XXI.

Autori: CRISTIAN FLORIN SABĂU.

7. FECIOARA MARIA, MAMA BISERICII ȘI A ÎNTREGII OMENIRI.

Autori: REMUS FLORIN BOZĂNTAN.

8. DIMENSIUNEA MISTICĂ A TEOLOGIEI.

Autori: DAN SUCIU.

9. SACRAMENTUL CĂSĂTORIEI: O CHEMARE LA VIAȚA MISTICĂ?.

Autori: LEONARD TONY FARAUANU.

10. CÂTEVA EXPRIMĂRI APOFATICE DESPRE CARITATE ÎN ENCICLICA DEUS CARITAS EST.

Autori: ROMUL POP.

11. LITURGHIA SÂMBETEI CELEI MARI.

Autori: CLAUDIU MARCONI.

12. „OARE S-A ÎMPĂRȚIT CRISTOS?” DESPRE UNITATE ȘI COMUNIUNE ÎN BISERICĂ.

Autori: VINENȚIU CERNEA.

13. EPISCOPALE MUNUS. CONSIDERAȚII CANONICE ASUPRA MINISTERULUI EPISCOPAL.

Autori: WILLIAM ALEXANDRU BLEIZIFFER.

14. PRIVIREA ȘI CORPUL / LE REGARD ET LE CORPS.

Autori: CĂLIN SĂPLĂCAN.

15. SACRAMENTUL SPOVEZII O PROVOCARE PENTRU CREȘTINUL DE AZI.

Autori: MIRCEA MANU.

16. BIOETICA – O PROBLEMĂ ACTUALĂ A ETICII TEOLOGICE.

- Autori: IOAN MITROFAN.
17. EUTANASIA – ÎNTRE IMORALITATE ȘI LEGALIZARE.
 Autori: ANDREI-CLAUDIU HRIȘMAN.
18. EVENIMENT. CHRISTOPH CARDINAL SCHÖNBORN, DOCTOR HONORIS CAUSA AL U.B.B: CUVÂNT LA DESCHIDEREA CEREMONIEI DE ACORDARE A TITLULUI DE DOCTOR HONORIS CAUSA AL UNIVERSITĂȚII BABEȘ-BOLYAI EMINENȚEI SALE, CHRISTOPH CARDINAL SCHÖNBORN, ARHIEPISCOP DE VIENA.
 Autori: ANDREI MARGA.
19. CREAȚIE ȘI EVOLUTIE ÎNTR-UN LOC DESTINAT / SCHÖPFUNG UND EVOLUTION EINE STANDORTBESTIMMUNG.
 Autori: CHRISTOPH SCHÖNBORN.
20. CREAȚIE ȘI EVOLUȚIE. O PRECIZARE DE POZIȚIE.
 Autori: CHRISTOPH SCHÖNBORN.
21. MEDALION COMEMORATIV - IN MEMORIAM IOAN VASILE SOPON.
 Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
22. PREZENTARE DE CARTE - MICHEL FÉDOU, CALEA LUI HRISTOS. GENEZA HRISTOLOGIE ÎN CONTEXTUL RELIGIOS DIN ANTICHITATE A SECOLULUI AL DOILEA ȘI ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL PATRULEA, CERF, PARIS 2006, COLL. COGITATIO FIDEI 253, 553 P. / MICHEL FÉDOU, LA VOIE DU CHRIST. GENÈSES DE LA CHRISTOLOGIE DANS LE CONTEXTE RELIGIEUX DE L'ANTIQUITÉ DU IIe SIÈCLE AU DEBUT DU IVe SIÈCLE, CERF, PARIS 2006, coll. COGITATIO FIDEI 253, 553 p..
 Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2008

1. CONCEPȚIA IUDAICĂ ASUPRA MORȚII; PRACTICA FUNERARĂ ȘI ELEMENTE DE ARTĂ FUNERARĂ.
 Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
2. MĂRTURII DESPRE DIACONESELE ANTICE ÎN INSCRIȚII.
 Autori: VICTORIA BOLFĂ-OTIC.
3. NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 7. DESPRE UN INEL DE AUR CU GEMĂ CU SIMBOLURI CREȘTINE ȘI INSCRIȚIE DE LA DUROSTORUM (MOESIA II).
 Autori: NICOLAE GUDEA.
4. CREȘTINISMUL DACO-ROMAN ÎN SECOLELE IV-VI. AUTOHTONI ȘI MIGRATORI.
 Autori: DANIEL CHIU.
5. RELICVELE SF. APOSTOL ANDREI ȘI CINSTIREA LOR LA PATRAS, CONSTANTINOPOLE, AMALFI ȘI ROMA / DIE RELIQUIEN DES HL. APOSTELS ANDREAS UND IHRE VEREHRUNG IN PATRAS, KONSTANTINOPEL, AMALFI UND ROM.
 Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
6. DRUMUL ISTORIC AL BISERICII DE LA MUNKAČEVO / DER GESCHICHTLICHE WEG DER KIRCHE VON MUKAČEVO.
 Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
7. RAPORTUL GENERALULUI DE VILLE CĂTRE MARIA TEREZA, PRIVIND SITUAȚIA CREDINȚIȘILOR ROMÂNI DIN BIHOR LA MIJLOCUL SECOLULUI AL XVIII-LEA.
 Autori: GHEORGHE GORUN.
8. ÎNTRE ABSTINENȚĂ ȘI ABUNDENȚĂ: DESPRE ALIMENTAȚIA CLERULUI BLĂJEAN, ÎN SECOLUL AL XVIII-LEA / ENTRE ABSTINENCE ET ABONDANCE: SUR L'ALIMENTATION DU CLERGÉ DE BLAJ AU XVIIIe SIÈCLE.
 Autori: LAURA STANCIU.
9. ÎNCEPUTURILE UNEI IDENTITĂȚI - „HOSSU DE MILAȘ”.
 Autori: VALER HOSSU.
10. PROBLEMELE MATRIMONIALE ÎN PRACTICA BISERICII GRECO-CATOLICE DIN TRANSILVANIA (1830-1850).
 Autori: CIPRIAN GHIȘA.
11. VICTOR MIHALYI, CLERICUL EPARHIEI DE GHERLA MITROPOLIT AL BLAJULUI.
 Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
12. DIPLOMAȚII FRANCEZI ȘI SITUAȚIA BISERICII CATOLICE DIN ROMÂNIA (1946-1955) / LES DIPLOMATES FRANÇAIS ET LA SITUATION DE L'ÉGLISE CATHOLIQUE DE ROUMANIE (1946-1955).
 Autori: GEORGE CIPĂIANU.
13. EPISCOPUL AUXILIAR DR. IOAN SUCIU, MARTIR AL BISERICII ROMÂNE UNITE CU ROMA.
 Autori: VASILE T. CIUBĂNCAN.
14. ERNST CHRISTOPH SUTTNER, STATE SI BISERICI DIN LUME INTERNAȚIONALĂ A EUROPEI. DEZVOLTAREA ÎN EPOCA MODERNĂ. FRIBOURG 2007, 484 P / ERNST CHRISTOPH SUTTNER, STAATEN UND KIRCHEN IN DER VÖLKERWELT DES ÄTLICHEN EUROPA. ENTWICKLUNGEN DER NEUZEIT. FRIBOURG 2007, 484 P.
 Autori: NICOLAE GUDEA.

15. RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CĂRȚI: JAN MIKRUT, MARTIR CREȘTIN AL NAȚIONAL-SOCIALISMULUI ȘI TOTALITARISMULUI ÎN EUROPA CENTRALĂ. 1938-1945, VIENA 2005 / JAN MIKRUT, DIE CHRISTLICHE MÄRTYRER DES NAZIONALSOZIALISMUS UND TOTALITARISMUS IN MITTELEUROPA. 1938-1945, WIEN 2005.

Autori: NICOLAE GUDEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2008

1. FOCUL ÎN LEGĂTURĂ CU DIVINITATEA. POSIBILE IZVOARE AL TEXTULUI FP AP 2 ÎN LITERATURA IUDEO-ELENISTICĂ? / FUOCO IN RELAZIONE ALLA DIVINITA. POSSIBILI FONTI DEL TESTO AT 2 NELLA LETTERATURA GIUDEO-ELLENISTICA?.

Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.

2. FOCUL ÎN LEGĂTURĂ CU DIVINITATEA. POSIBILE IZVOARE AL TEXTULUI FP. AP. 2 ÎN CARTEA APOCRIFĂ A LUI ENOH? / FUOCO IN RELAZIONE ALLA DIVINTA. POSSIBILI FONTI DEL TESTO AT 2 NEL LIBRO DI ENOC?.

Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.

3. DIACONESELE ÎN EPISTOLELE PAULINE.

Autori: VICTORIA BOLFĂ-OTIC.

4. DIACONESELE ÎN DOCUMENTELE CANONICE, SECOLELE II-VI.

Autori: VICTORIA BOLFĂ-OTIC.

5. DISCURSURILE SFÂNTULUI PĂRINTE IOAN PAUL AL II-LEA ÎN UNIVERSITĂȚILE LUMII / I DISCORSI DEL SANTO PADRE GIOVANNI PAOLO II NELLE UNIVERSITÀ DEL MONDO.

Autori: CLAUDIA-MARIA UDRESCU.

6. CARDINALII ȘI EVOLUȚIONISMUL.

Autori: ROBERT LAZU.

7. RAPORTURILE DINTRE BISERICĂ ȘI STAT POTRIVIT FUNDAMENTELOR CONCEPȚIEI SOCIALE A BISERICII ORTODOXE RUSE / LE RELAZIONI TRA CHIESA E STATO SECONDO I FONDAMENTI DELLA CONCEZIONE SOCIALE DELLA CHIESA ORTODOSSA RUSSA.

Autori: DUMITRU MARIUS CERGHIZAN.

8. ABATELE PIERRE, O CARISMĂ DE PROPAGAT / L'ABBÉ PIERRE, UN CHARISME À COMMUNIQUER.

Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.

9. CULTURA MORȚII: „CONSUMISMUL”, EXCESUL ȘI DEPENDENȚA; POLUAREA ȘI INFLUENȚELE EI ASUPRA SPIRITUALITĂȚII.

Autori: ANDREI-CLAUDIU HRIȘMAN.

10. ABORDAREA TEOLOGICĂ ȘI PSIHOLOGICĂ A SENSULUI VIEȚII.

Autori: MARIA PAVEL.

11. VIAȚA CĂLUGĂREASCĂ, TRĂIRE PLENARĂ A SENSULUI VIEȚII.

Autori: ELISABETA SÎNGEORZAN.

12. IUBIREA-PRIETENIE – ANALIZĂ FILOSOFICĂ / L'AMOUR D'AMITIE – ANALYSE PHILOSOPHIQUE.

Autori: INOCENȚIE IOAN.

13. LEONARDO BOFF, ISUS HRISTOS LIBERATORUL, TRADUCERE DE ANITA SORSAJA, ED. CITTADELLA, ASSISI 1990, COL. “ORIZZONTI NUOVI”, 263 P. / LEONARDO BOFF, GESÙ CRISTO LIBERATORE, TRADUZIONE: ANITA SORSAJA, CITTADELLA EDITRICE, ASSISI 1990, COLL. “ORIZZONTI NUOVI”, 263 P..

Autori: VASILE TRIFOL.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.3 din 2008

1. CALCULUL DATEI PAȘTELUI. SCURT ISTORIC ȘI PERSPECTIVE.

Autori: WILHELM TAUWINKL.

2. CE MAI ARE DE SPUS CREȘTINISMUL ÎNTR-O CULTURĂ ÎN CURS DE SECULARIZARE? / QUELLE PERTINENCE DU CHRISTIANISME DANS UNE CULTURE EN VOIE DE SÉCULARISATION?.

Autori: FRANÇOIS BOUSQUET.

3. RELIGIOZITATEA ROMÂNILOR, ÎNTRE ILUZIE ȘI INDIFERENTISM? / LA RELIGIOSITÉ DES ROUMAINS, ENTRE L'ILLUSION ET L'INDIFFÉRENTISME?.

Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.

4. PENTRU O CULTURĂ A CUVÂNTULUI: CONFERINȚA PAPEI BENEDICT AL XVI-LEA ADRESATĂ REPREZENTANȚILOR CULTURII LA PARIS (12 SEPTEMBRIE 2008) / POUR UNE CULTURE DE LA

PAROLE: LA CONFÉRENCE DU PAPE BENOÎT XVI AU MONDE DE LA CULTURE À PARIS (12 SEPTEMBRE 2008).

Autori: MARTIN DE LA RONCIÈRE.

5. MAGISTERIUL BISERICII ȘI PROBLEMA HIROTONIRII FEMEII.

Autori: VICTORIA BOLFĂ-OTIC.

6. ARMENII DIN POLONIA ȘI UNGARIA ÎN SECOLUL AL XVII-LEA ÎN CONCOMITENTĂ COMUNIUNE CU BISERICA ROMEI ȘI BISERICA PATRIARHALĂ ARMEANĂ / DIE ARMENIER POLENS UND UNGARNS DES 17. JAHRHUNDERTS IN GLEICHZEITIGER COMMUNIO MIT ROM UND MIT EÇMIADZIN.

Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.

7. SINCERITATE ECUMENICĂ ÎN AUSTRIA ÎN SECOLUL XX. O MIJLOCIRE PRIVIND COMUNITĂȚILE DE TRADIȚIE BIZANTINĂ DIN MONARHIA HABSBURGICĂ / ÖKUMENISCHE OFFENHEIT IM ÖSTERREICH DES 20. JAHRHUNDERTS: EINE AUSWIRKUNG INSBESONDERE DER KIRCHENGEMEINDEN VON BYZANTINISCHER TRADITION IN DER HABSBURGERMONARCHIE.

Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.

8. ASPECTE ALE ARTEI PALEOCREȘTINE: SCULPTURA ÎN OS ȘI FILDEȘ.

Autori: NARCIS MARTINIUC.

9. PREZENȚE ARTISTICE LA BISERICA DE LEMN DIN TĂU.

Autori: ANA DUMITRAN, ELENA-DANIELA CUCUI.

10. VICTORIA BOLFĂ-OTIC OSBM, ASPECTE DIN ISTORIA COMUNITĂȚII SURORILOR BAZILIENE DIN ROMÂNIA. FORMAREA ȘI PERIOADA DE PERSECUȚIE, 1948-1989. TÂRGU-LĂPUȘ 2007, 215 P. + 46 IL..

Autori: NICOLAE GUDEA.

11. CUVÂNTUL ÎN SLUJBA VALORILOR CREȘTINE SAU DESPRE O REEDITARE: ION AGÂRBICEANU, SCRIERI CREȘTINE, BUNA VESTIRE, BLAJ 2008, 390 P..

Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.4 din 2008

1. CUVÂNT DE DESCHIDERE A CONGRESULUI NAȚIONAL AL FACULTĂȚILOR DE TEOLOGIE CATOLICĂ. PERSPECTIVE TEOLOGICE ASUPRA SPERANȚEI.

Autori: VIRGIL BERCEA.

2. ATUNCI CÂND IUBIREA SE PRESCHIMBĂ ÎN SPERANȚĂ / QUANDO L'AMORE SI TRASFORMA IN SPERANZA.

Autori: JOSÉ NORIEGA.

3. SPERANȚA ÎN CAPITOLELE 4 ȘI 5 DIN EVANGHELIA DUPĂ SFÂNTUL MARCU / L'ESPÉRANCE DANS LES CHAPITRES 4 ET 5 DE L'ÉVANGILE DE ST MARC.

Autori: JEAN-FRANÇOIS DESCLAUX.

4. VIRTUTEA SPERANȚEI ÎN GÂNDIREA TEOLOGICĂ PAULINĂ.

Autori: IOSIF BIȘOC.

5. FRANZ ROSENZWEIG, DESPRE SPERANȚĂ.

Autori: CORNEL DÂRLE.

6. SPERANȚA – CRITERIU DE AUTENTICITATE A VIEȚII SPIRITUALE.

Autori: CLAUDIU POP.

7. LOCUL SPERANȚEI ÎN ACTUL ÎNDREPTĂȚIRII OMULUI.

Autori: MIRCEA MANU.

8. CRIZA IDENTITĂȚII ȘI CRIZA SEMNIFICAȚIEI ÎN ENCICLICA SPE SALVI.

Autori: CĂLIN SĂPLĂCAN.

9. „GUSTUL SPERANȚEI” SPERANȚA ÎNTRE AMINTIRE ȘI REPETARE.

Autori: MARIUS TALOȘ.

10. CRISTINA CAMPO, CATOLICISMUL ȘI RITUL BIZANTIN / CRISTINA CAMPO, IL CATTOLICESIMO E IL RITO BIZANTINO.

Autori: ALESSANDRO GIOVANARDI.

11. INTERCOMUNIUNEA, RELAȚIILE (PRE-)MATRIMONIALE ȘI ECUMENISMUL.

Autori: WILHELM TAUWINKL.

12. LUMINA PASCALĂ A NAȘTERII.

Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.

13. UCENICUL LUI ISUS ASTĂZI.

Autori: MARCELIN ROTARU.

14. IMPORTANȚA LEGII ÎN STRUCTURAREA UMANĂ.

Autori: HELGA STOICA.

15. ÎNVĂȚĂTORUL ȘI ȘCOALA CONFESIONALĂ ÎN EPARHIA ROMÂNĂ UNITĂ DE ORADEA MARE (1850-1900).

Autori: SILVIU-IULIAN SANA.

16. BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ (GRECO-CATOLICĂ). 1945-1948 CONFRUNTĂRILE CU STATUL COMUNIST.
Autori: NICOLAE GUDEA.
17. VIRTUTEA SPERANȚEI ÎN VIZIUNEA TEOLOGIEI MORALE A PROFESORULUI ANSELM GÜNTOR.
Autori: IOAN MITROFAN.
18. ENEA SILVIO PICCOLOMINI, EUROPA, EDITORI: GÜNTER FRANK ȘI PAUL METZGER, TRADUCERE DE ALBRECHT HARTMANN, HEIDELBERG UBSTADT-WEIHER-BASEL, ED. "REGIONALKULTUR", 2005, 431 P..
Autori: ANDREEA MÂRZA.
19. DIN ISTORIA BISERICII GRECO-CATOLICE CLANDESTINE. 2: DR. MIRCEA R. BIRTZ OBSS, OHSG, OV – DR. MANFRED KIEREIN-KUENRING – DR. SABIN SEBASTIAN FAGARAȘ OSBM, FĂRÂME DIN PRESCURA PRIGOANEI. 1948-1990. COORDONATOR MIRCEA R. BIRTZ. CU O PREFAȚĂ DE DR. GHEORGHE IANCU, CERCETĂTOR ȘTIINȚIFIC I. EDITURA NAPOCA STAR, CLUJ-NAPOCA 2008, 259 P. + 53 FOTOGRAFII (PE HÂRTIE CRETATĂ, NENUMEROTATE).
Autori: NICOLAE GUDEA.
20. JEAN-MICHEL MALDAMÉ, PĂCATUL ORIGINAR. CREDINȚA CREȘTINĂ MIT ȘI METAFIZICĂ, COGITATIO FIDEI 262, PARIS, CERF, 2008, 350 P. / JEAN-MICHEL MALDAMÉ, LE PÉCHÉ ORIGINEL. FOI CHRÉTIENNE MYTHE ET MÉTAPHYSIQUE, COGITATIO FIDEI 262, PARIS, CERF, 2008, 350 P..
Autori: CĂLIN SĂPLĂCAN.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2009

1. CRISTOS IN OPERA LUI KIERKEGAARD / APPROCHES DU CHRIST DE KIERKEGAARD.
Autori: FRANÇOIS BOUSQUET.
2. NIETZSCHE ȘI ISTORIA GENEALOGICĂ A FILOZOFIEI MODERNE (I).
Autori: VERONICA LAZĂR.
3. BOTEZUL ȘI ISPITIREA LUI ISUS, FRONTISPICIUL UNEI MISIUNI.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
4. ADMIRAȚIA FAȚĂ DE DREPTUL ROMAN ÎN FAPTELE APOSTOLILOR.
Autori: WILHELM TAUWINKL.
5. ÎNVĂȚĂTURA DESPRE FECIOARA MARIA ÎN LITERATURA PATRISTICĂ.
Autori: REMUS FLORIN BOZÂNTAN.
6. PROBLEMATICA TINERETULUI ÎN UNELE DOCUMENTE PONTIFICALE.
Autori: MIRCEA MANU.
7. IMPLEMENTAREA BIOETICII ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL AL BISERICII GRECO-CATOLICE DIN ROMÂNIA.
Autori: ANDREI CLAUDIU HRIȘMAN.
8. CRITERII ETICE ÎN ASISTAREA BOLNAVILOR MURIBUNZI.
Autori: MIRCEA GELU BUTA.
9. ASOCIEREA SIMBOLULUI NUMIT CRISMON CU ALTE IMAGINI SIMBOLICE ȘI TEXTE.
Autori: FLORIN JULA.
10. DESPRE UNIREA CU BISERICA ROMEI, DEZBINARE ȘI APROPIERE CONFESIONALĂ. UN TEXT DE LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIX.
Autori: DANIEL DUMITRAN.
11. MISIUNEA BISERICII MARTIRILOR PENTRU UNITATE, „CREDINȚA NOASTRĂ ESTE VIAȚA NOASTRĂ” (EM. SA CARD. IULIU HOSSU) / LA MISSIONE DELLA CHIESA DEI MARTIRI PER L'UNITÀ, „LA NOSTRA FEDE È LA NOSTRA VITA” (S.EM.R. IULIU CARD. HOSSU).
Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
12. SERGE-THOMAS BONINO, ÎNGERI ȘI DEMONI. PAISPREZECE LECȚII DE TEOLOGIE, ED. «PAROLE ET SILENCE», COLL. «BIBLIOTHÈQUE DE LA REVUE THOMISTE», PARIS 2007, 351 P. / SERGE-THOMAS BONINO, LES ANGES ET LES DEMONS. QUATORZE LEÇONS DE THÉOLOGIE, ED. PAROLE ET SILENCE, COLL. BIBLIOTHÈQUE DE LA REVUE THOMISTE, PARIS 2007, 351 P..
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
13. CHRISTOPH THEOBALD, CREȘTINISMUL CA STIL. O MODALITATE DE A FACE TEOLOGIE ÎN POSTMODERNITATE, T. 1-2, CERF, PARIS 2008, COLL. «COGITATIO FIDEI», NR. 260-261, 1110 P. / CHRISTOPH THEOBALD, LE CHRISTIANISME COMME STYLE. UNE MANIÈRE DE FAIRE DE LA THÉOLOGIE EN POSTMODERNITÉ, T. 1-2, CERF, PARIS 2008, COLL. COGITATIO FIDEI, NO. 260-261, 1110 P.
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
14. JEAN-LUC MARION, ÎN LOCUL SINELUI. O ABORDARE LA SF. AUGUSTIN, PUF, COL. EPIMÉTHÉE, PARIS 2008, 444 P. / JEAN-LUC MARION, AU LIEU DE SOI. L'APPROCHE DE SAINT AUGUSTIN, PUF, COLL. EPIMÉTHÉE, PARIS 2008, 444 P..
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.

15. DIN ISTORIA BISERICII ROMÂNE UNITE CLANDESTINE. 4. WILLIAM TOTOK, EPISCOPUL, HITLER ȘI SECURITATEA. PROCESUL STALINIST ÎMPOTRIVA „SPIONILOR VATICANULUI” ÎN ROMÂNIA, IAȘI 2008.

Autori: NICOLAE GUDEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2009

1. NIETZSCHE ȘI ISTORIA GENEALOGICĂ A FILOZOFIEI MODERNE (II).
Autori: VERONICA LAZĂR.
2. CREAȚIE, EVOLUȚIONISM, GENETICĂ. PLAN DIVIN SAU ÎNTÂMPANIRE?
Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
3. CÂTEVA FAȚETE ALE UNEI PROBLEME SPINOASE: PĂCATUL ORIGINAR.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
4. TITLUL DE THEOTOKOS ÎN SCRIERILE SFINȚILOR PĂRINȚI ÎN SEC. IV-V.
Autori: REMUS FLORIN BOZĂNTAN.
5. PERSONALITATEA SF. IOAN HRISOSTOM / LA PERSONNALITÉ DE SAINT JEAN CHRYSOSTOME.
Autori: LIVIU PETCU.
6. IMNOGRAFIA ȘI CÂNTUL LITURGIC ÎN TRADIȚIA SIRIACĂ. SCURTĂ CERCETARE PRIVIND ORIGINEA, CARACTERUL ȘI INTERACȚIUNEA ACESTORA CU TRADIȚIA BIZANTINĂ.
Autori: CARMEN FOTĂSCU TAUWINKL.
7. CELULELE STAMINALE ȘI CLONAREA UMANĂ – NOI FORME DE A CĂUTA NEMURIREA TRUPEASCĂ.
Autori: ANDREI CLAUDIU HRIȘMAN.
8. PREȘEDINTELE SARKOZY ȘI RELIGIILE: CĂTRE O „SECULARIZARE DESCHISĂ” („LAÏCITÉ OUVERTE”) ÎN FRANȚA / LE PRÉSIDENT SARKOZY ET LES RELIGIONS: VERS UNE „LAÏCITÉ OUVERTE” EN FRANCE.
Autori: MARTIN DE LA RONCIÈRE.
9. DESPRE EFECTELE POLITICII REFORMISMULUI TEREZIAN. PIONIERII BLAJULUI LA STUDII, ÎN ROMA (1736-1754).
Autori: LAURA STANCIU.
10. ISTORICUL COMUNITĂȚII ȘI BISERICII „SF. VASILE CEL MARE” DIN BUCUREȘTI (DE LA FONDARE LA CATACOMBE).
Autori: IOAN-MARCEL DĂNEȚ.
11. AUGUSTIN RAMAZANI BISHWENDE, PENTRU O ECLESIOLOGIE TRINITARA IN POSTMODERNITATE SI GLOBALIZARE / POUR UNE ECCLÉSIOLOGIE TRINITAIRE DANS LA POSTMODERNITÉ ET LA MONDIALISATION, L'HARMATTAN PARIS 2008, T. I: DE R. BELLARMIN, À Y. CONGAR, 268 P.; T. II: DE LA DECONSTRUCTION A LA RECEPTION DE VATICAN II, 300 P..
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
12. HENRY DONNEAUD, TEOLOGIE ȘI ÎNȚELEGEREA CREDINȚEI ÎN SECOLUL AL XIII-LEA / THÉOLOGIE ET INTELLIGENCE DE LA FOI AU XIIIÈME SIÈCLE, ED. «PAROLE ET SILENCE», 2006, COLL. «BIBLIOTHEQUE DE LA REVUE THOMISTE», 845 P..
Autori: ALIN SEBASTIAN TAT.
13. DIN ISTORIA BISERICII ROMÂNE UNITE, CLANDESTINE. 3. ROMUL POP, ÎNTRE CRUCE ȘI STEA. UN MEMORIAL ECLEZIASTIC, BAIA MARE, 1997.
Autori: NICOLAE GUDEA.
14. LAURA STANCIU, ÎNTRE RĂSĂRIT ȘI APUS. SECVENȚE DIN ISTORIA BISERICII ROMÂNILOR ARDELENI (PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI AL 18-LEA), EDITURA ARGONAUT. CLUJ-NAPOCA 2008, 241 P..
Autori: NICOLAE GUDEA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.3 din 2009

1. TRATATUL SFÂNTULUI VASILE DESPRE SPIRITUL SFÂNT: CÂTEVA IMPLICAȚII ANTROPOLOGICE / IL TRATTATO DI SAN BASILIO SULLO SPIRITO SANTO: ALCUNE IMPLICAZIONI PER L'ANTROPOLOGIA.
Autori: MICHELINA TENACE.
2. UN ASPECT DE ACTUALITATE LA VASILE: DESPRE VÂRSTA POTRIVITĂ PENTRU INTRAREA ÎN MĂNĂȘTIRE.
Autori: BEATRICE CASEAU.
3. SFÂNTUL VASILE ȘI MONAHISMUL STUDIT ÎN UCRAINA.
Autori: HLIB LONCHYNA.

4. TEOLOGIA CATOLICĂ A LUI ORESTES A. BROWNSON ÎN CONTEXTUL VEACULUI AL XIX-LEA AMERICAN.
Autori: ERALDO CACCHIONE.
5. TEOLOGIA DOGMATICĂ A LUI IOSIF TARȚA.
Autori: CRISTIAN BARTA.
6. CREAȚIA, UN MISTER CE ÎNCAPE ÎNTR-O ȘTIRE DE ZIAR? PARTEA ÎNTÂI. PENTRU O LECTURĂ AVIZATĂ ASUPRA TEXTELOR BIBLICE DESPRE CREAREA LUMII.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
7. RITURI DE HIROTONIRE A DIACONESELOR ÎN BISERICILE ORIENTALE.
Autori: VERIDIANA-VICTORIA BOLFĂ.
8. NOTE PRIVIND NEGOCIERILE DE FONDARE A UNUI COLEGIU GRECO-CATOLIC LA ROMA LA ÎNCEPUTUL ANILOR '20.
Autori: VERONICA TURCUȘ.
9. ÎMPREUNĂ CU FOȘTI COLEGI TEOLOGI DE ORADEA ÎN REZISTENȚA BISERICII ROMÂNE UNITE, GRECO-CATOLICE DIN MARAMUREȘ (1948-1989).
Autori: GHEORGHE POP.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.4 din 2009

1. SLUJIRE BISERICII FAȚĂ DE SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ. ARHIEPISCOPUL DE BUCUREȘTI RAYMUND NETZHAMMER ȘI PATRIARHUL ROMÂNIEI IUSTINIAN MARINA / DER DIENST DER KIRCHE FÜR DIE RUMÄNISCHE GESELLSCHAFT AUS DER SICHT DES BUKARESTER ERZBISCHOFES RAYMUND NETZHAMMER UND DES RUMÄNISCHEN PATRIARCHEN JUSTINIAN MARINA.
Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
2. „FUNDAMENTELE ÎNVĂȚĂTURII ORTODOXE ASUPRA DEMNITĂȚII, LIBERTĂȚII ȘI DREPTURILOR OMULUI” DIN LUNA IUNIE 2008.
Autori: FRANS HOPPENBROUWERS.
3. EUROPA ȘI BISERICILE. PERSPECTIVE CU PRIVIRE LA PROBLEMA ACTUALĂ A „SUFLETULUI” ÎN CONSTRUCȚIA EUROPEANĂ / EUROPA UND DIE KIRCHEN PERSPEKTIVEN ZUR AKTUELLEN FRAGE NACH DER „SEELE” IM EUROPÄISCHEN HAUS.
Autori: ENGELBERT GROSS.
4. TEORIA ASUPRA EDUCAȚIEI A LUI ORESTES A. BROWNSON ÎN AMERICA SECOLULUI XIX / ORESTES A. BROWNSON'S EDUCATIONAL THEORY IN THE CONTEXT OF 19TH CENTURY AMERICA.
Autori: ERALDO CACCHIONE, S.J.
5. CREAȚIA, UN MISTER CE ÎNCAPE ÎNTR-O ȘTIRE DE ZIAR? PARTEA A DOUA. PENTRU O LECTURĂ AVIZATĂ ASUPRA TEXTELOR BIBLICE DESPRE CREAREA OMULUI.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
6. FEMEIA PRINSĂ ÎN ADULTER: APARTINE SAU NU FRAGMENTUL DE LA IN 7,53-8,11 TRADIȚIEI IOANEICE?
Autori: CRISTINA PALICI.
7. BISERICA ROMÂNĂ ȘI REGLEMENTAREA IMPUNERII NUMELUI ÎN TRANSILVANIA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIII-LEA.
Autori: ȘERBAN TURCUȘ.
8. IDENTITATE ȘI DIVERSITATE. DESPRE BISERICA ROMÂNILOR ARDELENI (1744-1754).
Autori: LAURA STANCIU.
9. CATEHISMELE GRECO-CATOLICE: ELEMENTE DE FORMARE ȘI ÎNTĂRIRE A IDENTITĂȚII CONFESIONALE (1850-1948).
Autori: IOANA BONDA, CIPRIAN GHIȘA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2010

1. O RĂSTURNARE ÎN ECLEZIOLOGIA SECOLULUI XVIII, CARE I-A TRANSFORMAT PE LATINI ȘI PE GRECI ÎN DOUĂ CONFESIUNI DIFERITE, ACUZÂNDU-SE RECIPROC DE ERORI ÎN CREDINȚĂ, ȘI CARE S-AU NUMIT DE ATUNCI „CATOLICĂ”, RESPECTIV „ORTODOXĂ” / EIN UMSTURZ IN DER EKKLESIOLOGIE DES 18. JAHRHUNDERTS, DER LATEINER UND GRIECHEN ZU ZWEI KONFESSIONEN MACHTE, WELCHE SICH GEGENSEITIG DES IRRTUMS IM GLAUBEN BESCHULDIGEN UND SICH SEITHER „KATHOLIKEN” BZW. „ORTHODOXE” NENNEN.
Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.
2. CARTEA ÎN SCRISORILE LUI ENEA SILVIO PICCOLOMINI ȘI MARSILIO FICINO.
Autori: ANDREEA MĂRZA.
3. TEOLOGIA CATOLICĂ ASUPRA EDUCAȚIEI A LUI ORESTES BROWNSON.

- Autori: ERALDO CACCHIONE, S. J.
4. LEADERSHIP-UL ÎN ORGANIZAȚII ȘI CREDINȚA CREȘTINĂ.
 Autori: ALFRED DARMANIN, S.J.
5. OMUL, CREATURĂ A LUI DUMNEZEU, ÎNTRE ETICA TEONOMĂ ȘI O LUME SECULARIZATĂ.
 Autori: ALEXIS DIMCEV.
6. CONTEMPLAȚIA, FINALITATEA ULTIMĂ A PERSOANEI UMANE / LA CONTEMPLATION, FINALITÉ ULTIME DE LA PERSONNE HUMAINE.
 Autori: CRISTIAN BIRU.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2010

1. FOCUL ÎN RAPORT CU DUMNEZEIREA. TERMINOLOGIE, SENSURI, TEXTE SEMNIFICATIVE ÎN VECHIUL TESTAMENT / FUOCO IN RELAZIONE ALLA DIVINITÀ. TERMIONOLGIA, SENSI, TESTI SIGNIFICATIVI NELL'ANTICO TESTAMENTO.
 Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
2. ITINERARIUL LĂUNTRIC AL LUI ȘATAKÖPAN.
 Autori: FAUSTO GIANFREDA, S.J..
3. REÎNFIINȚAREA SLUJIRII DIACONALE PERMANENTE ÎN BISERICA ROMANO-CATOLICĂ OLANDEZĂ.
 Autori: ROB MASCINI.
4. BISERICĂ ȘI STAT ÎN MONARHIA DUNĂREANĂ (ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA). CADRUL JURIDIC: PREVEDERI ȘI CONSECINȚE.
 Autori: ANA VICTORIA SIMA.
5. OMUL PREDESTINAT (CHEMAT) SPRE ÎNDUMNEZEIRE.
 Autori: ALEXIS DIMCEV.
6. ACTIVITATEA DIDACTICĂ ȘI DIRIJORALĂ A LUI CELESTIN CHEREBEȚIU.
 Autori: ALEXANDRU SUCIU.
7. PETER OLEXAK, KODIKOLOGIA, RUŽOMBEROK, 2007, 130 P..
 Autori: ANDREEA MĂRZA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.3 din 2010

1. TEME, RITURI, SIMBOLURI ASUMATE DE RUGĂCIUNEA BISERICII BIZANTINE / TEMI, RITI E SIMBOLISMI ASSUNTI NELLA PREGHIERA DELLA CHIESA BIZANTINA.
 Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
2. PROPUNERE PENTRU O NOUĂ LECTURĂ A INSCRIȚIEI OMHARVG DE PE INELUL NR. 3 DIN MORMÂNTUL NR. 1 DE LA APAHIDA (CLUJ) / VORSCHLAG FÜR EINE NEUE LESUNG DER INSCRIFT OMHARVG AUF DEM RING NR. 3 AUS DEM GRAB NR. 1 VON APAHIDA (KLAUSENBURG/CLUJ; RUMĂNIEN).
 Autori: NICOLAE GUDEA.
3. DESPRE INTALIILE CU REPREZENTAREA CRUCII ȘI ANCOREI CU DOI PEȘTI (RĂSPANDIRE, TOPOLOGIE, CRONOLOGIE).
 Autori: MIRELA SORINA PROTOPOPESCU.
4. DESPRE DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE MITROPOLIȚILOR DIN BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA.
 Autori: ANA VICTORIA SIMA.
5. DIN ANTECEDENTELE ÎNFIINȚĂRII EPISCOPIEI DE HAJDÚDOROG.
 Autori: LUCIAN TURCU.
6. CATEHEZĂ ȘI CULTURĂ. CALENDARE ECLEZIASTICE ROMÂNEȘTI DIN TRANSILVANIA (SECOLELE XIX–XX).
 Autori: IOANA BONDA, CECILIA CÂRJA.
7. ASPECTE PRIVIND ACTIVITATEA TIPOGRAFICĂ A LUI IOAN MICU MOLDOVAN (1877–1879).
 Autori: PETRU MAGDĂU.
8. TRADIȚII LEGATE DE MOARTE ȘI ÎNMORMÂNTARE ÎN LUMEA SATULUI ROMANESC. UN PUNCT DE VEDERE TEOLOGIC. PARTEA ÎNTAI. ÎNAINTE DE MOARTE ȘI LA MOARTE.
 Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
9. ZENON CARDINAL GROCHOLEWSKI, UNIVERSITATEA AZI [UNIVERSITÄT HEUTE], PREFAȚĂ DE A. MARGA, VOLUM ÎNGRIJIT DE P. FRIEDRICH BECHINA ȘI MONICA MERUȚIU, CLUJ-NAPOCA: EFES, 2010, 181 P..
 Autori: SORIN MARȚIAN.\

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.4 din 2010

1. NU DOAR „NOAPTE ÎNTUNECATĂ”. INSPIRAȚIA POETICĂ DREPT CALE DE CUNOAȘTERE A LUMII / NON SOLO „NOTTE OSCURA”. L’ISPIRAZIONE POETICA COME CONOSCENZA DEL MONDO.
Autori: ANTONIO SPADARO.
2. NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 8A. DESPRE UN INEL DE ARGINT BIZANTIN DE CĂSĂTORIE DE LA DUROSTORUM (MOESIA SECUNDA).
Autori: NICOLAE GUDEA.
3. NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 8. DESPRE O GEMĂ GNOSTICĂ DE LA GARVĂN/DINOGETIA (MOESIA INFERIOR).
Autori: NICOLAE GUDEA.
4. EPISCOPUL „SCIT” AL LUI EUSEBIUS ȘI ISTORIA ECLEZIATICĂ A LUI „GELASIUS” DIN CYZICUS.
Autori: DAN RUSCU.
5. ASPECTE TEORETICE ALE IDENTITĂȚII NAȚIONALE ȘI CONFESIONALE. BISERICA ORTODOXĂ ȘI BISERICA UNITĂ ÎN TRANSILVANIA JUMĂTĂȚII DE SECOL XIX.
Autori: OANA HABOR.
6. ÎNTĂRIND VECHI ALTERITĂȚI, RIDICÂND NOI FRONTIERE: CONCORDATUL DINTRE ROMÂNIA ȘI VATICAN – 1929 .
Autori: CIPRIAN GHIȘA.
7. FOCUL SPIRITULUI SFÂNT ÎN ICONOGRAFIA BIZANTINĂ.
Autori: FLORENTIN CRIHĂLMEANU.
8. POPA IOAN GRIGOROVICI, ZUGRAVUL.
Autori: ANA DUMITRAN, ELENA POPESCU.
9. REPERE CULTURALE VECHI ȘI NOI ÎN COMUNITATEA CATOLICĂ DE LA CHILIOARA – SĂLAJ.
Autori: CAMELIA BURGHELE.
10. TRADIȚII LEGATE DE MOARTE ȘI ÎNMORMÂNTARE ÎN LUMEA SATULUI ROMÂNESC. UN PUNCT DE VEDERE TEOLOGIC. PARTEA A DOUA. DE LA MOARTE LA ÎNMORMÂNTARE.
Autori: SIMONA ȘTEFANA ZETEA.
11. COMENTARIUL CANOANELOR 276-278 DIN CODEX CANONUM ORIENTALIUM ECCLESIAE / IL COMMENTO AI CANONI 276–278 DEL CODEX CANONUM ECCLESIAE ORIENTALIUM.
Autori: OCTAVIAN DUMITRU FRINC.
12. ANDREI MARGA, ABSOLUTUL ASTĂZI. TEOLOGIA ȘI FILOSOFIA LUI JOSEPH RATZINGER, CLUJ-NAPOCA: ED. EIKON 2010.
Autori: CRISTIAN BARTA.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.1 din 2011

1. EDUCAȚIA FILOZOFICĂ A LUI MARSILIO FICINO.
Autori: ANDRZEJ PERZYŃSKI.
2. CAZUL DANIEL MARSINAI (MARGINAI) ȘI TOLERANȚA TEREZIANĂ.
Autori: LAURA STANCIU.
3. REUNIUNILE MARIANE ÎN EPARHIILE GRECO-CATOLICE ROMÂNEȘTI (1900-1948).
Autori: ANTON RUS.
4. PAPA PIUS AL XII-LEA ȘI VIITORUL PAPĂ PAUL AL VI-LEA ÎN CORESPONDENȚĂ CU UN INTELECTUAL ROMÂN DIN EXIL.
Autori: VERONICA TURCUȘ, ȘERBAN TURCUȘ.
5. RĂBDAREA ÎN DOCTRINA STOICĂ.
Autori: CLAUDIA-RENATA DAVID.
6. SUNT RĂNITĂ DE IUBIRE. DORINȚA NEPOTOLITĂ A MIRESEI DUPĂ UNIREA CU MIRELE EI LA SFÂNTUL GRIGORIE DE NYSSA, IN CANTICUM CANTICORUM.
Autori: LIVIU PETCU.
7. NICOLETA SIMONA MARȚIAN, ÎNVĂȚĂMÂNT LAIC ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT CREȘTIN ÎN IMPERIUL ROMAN ÎN SECOLELE I-III, TÂRGU LĂPUȘ: GALAXIA GUTENBERG 2007, 352 P.+203 FIG.+[3] H..
Autori: IACOB MĂRZA.
8. MIRCEA PAȘCA, PALATUL EPISCOPAL GRECO-CATOLIC DIN ORADEA, EDITURA MUZEUL ȚĂRII CRIȘURILOR, ORADEA 2009.
Autori: ARTUR LAKATOS.

Cuprins STUDIA THEOLOGIA CATHOLICA - Ediția nr.2 din 2011

1. PRIESTERBILDUNG IN DER RUMÄNISCHEN UNIERTEN KIRCHE / EDUCAȚIA PREOȚILOR ÎN BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ.
Autori: ERNST CHRISTOPH SUTTNER.

2. L'EVEQUE IULIU HOSSU ET NICULA : DU MĂNĂSTIRE AU MONASTERE (1936) / EPISCOPUL IULIU HOSSU ȘI NICULA: DE LA „MĂNĂSTIRE” LA MĂNĂSTIRE (1936).
Autori: PHILIPPE HENRI BLASEN.
3. SCIENTIA CRUCIS AND PRAJŃĂPĂRAMITĂ / SCIENTIA CRUCIS SI PRAJŃĂPĂRAMITĂ.
Autori: FAUSTO GIANFREDA S.J..
4. CLEMENT ALEXANDRINUL ȘI ILUSTRAREA MATEMATICĂ A VIA NEGATIVA.
Autori: DANIEL JUGRIN.
5. ÎNDUMNEZEIREA OMULUI DUPĂ IGNATIE TEOFORUL, TEOFIL AL ANTIOHIEI ȘI IPOLIT AL ROMEI.
Autori: LIVIU PETCU.
6. RELIGIE ȘI CREDINȚĂ: MOMENTE ALE CEREMONIALULUI NUPTIAL TRADIȚIONAL MARCATE DE PREZENȚA BISERICII (ÎN CÂTEVA SATE SĂLĂJENE).
Autori: CAMELIA BURGHELE.
7. LAWRENCE S. CUNNINGHAM, O INTRODUCERE LA CATOLICISM, CAMBRIDGE: CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS 2009, 284 P..
Autori: LUCIAN TURCU.
8. ZENOVIE PÂCLIȘANU, RELATIO RUMENORUM E TERRIS CORONAE S[ANCTI] STEPHANI AD REFORMATIONEM SAEC[ULIS] XVI ET XVII. TRADUCERE DIN LIMBA LATINĂ DE ANDREEA MĂRZA. STUDIU INTRODUCȚIV, EDIȚIE, NOTE, REZUMAT ȘI INDICE DE ANDREEA MĂRZA, IACOB MĂRZA, ED. TECHNO MEDIA, SIBIU, 2010, 324 P..
Autori: DANIEL I. IANCU.

Articol: [PRIESTERBILDUNG IN DER RUMÄNISCHEN UNIERTEN KIRCHE / EDUCAȚIA CLERICĂ ÎN BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ.](#)

Autori: [ERNST CHRISTOPH SUTTNER.](#)

Rezumat:

Educația preoților în Biserica Română Unită. Studiul de față oferă o analiză asupra educației preoților în Biserica Română Unită (Greco-Catolică) din perspectiva identității sale liturgice. Unirea ortodocșilor români din Transilvania cu Biserica Romei a marcat între altele începutul formării teologice universitare. Candidații români la preoție au putut studia în cele mai importante universități catolice din Roma sau Viena, însă formarea lor s-a realizat în spiritul Contra-Reforme, ceea ce a influențat puternic instituțiile de învățământ teologic întemeiate mai târziu în Transilvania. Aceasta a antrenat începutul unor transformări, pe măsură ce greco-catolicii au avut tot mai mult acces la educația teologică în mediul latin. În paralel, în timpul mișcărilor naționale din secolele XIX și XX, în calitate de promotor al acestei mișcări, clerul greco-catolic român a înlocuit tradiția bisericească bizantină ca formă de identitate cu spiritul național român. Ca o consecință a acestor două procese Biserica Greco-Catolică Română s-a latinizat treptat și, după căderea comunismului, căutarea identității a devenit o problemă de alegere între tradiția bizantină originală și actualele forme de pietate latine sau latinizate.

Articol: [L'EVEQUE IULIU HOSSU ET NICULA : DU MĂNĂSTIRE AU MONASTERE \(1936\) / EPISCOPUL IULIU HOSSU ȘI NICULA: DE LA "MĂNĂSTIRE" LA MĂNĂSTIRE..](#)

Autori: [PHILIPPE HENRI BLASEN.](#)

Rezumat:

EPISCOPUL IULIU HOSSU ȘI NICULA: DE LA "MĂNĂSTIRE" LA MĂNĂSTIRE. Dacă mănăstirea Nicula din inima Transilvaniei este în zilele noastre un foarte faimos loc de pelerinaj în România, faptul se datorează probabil în mare măsură strădaniei conducătorului eparhiei greco-catolice de Cluj-Gherla din timpul perioadei interbelice, episcopul Iuliu Hossu. Nutrind o mare dragoste față de „mănăstiri”, vechile locuri de pelerinaj de la țară, el a luat parte în mod personal la pelerinajele de aici, preocupându-se să sporească numărul pelerinilor, dar și de înfrumusețarea acestor locuri și proiectând stabilirea unor comunități monastice în aceste locuri. Astfel, în 1936, prin decretul 140/1936 dat pe 25 februarie, a încredințat „Mănăstirea Nicula”, parohia și administrația „mănăstirii” călugărilor români bazilieni. Provincia română a Ordinului bazilian avea dificultăți financiare și voia să obțină acest loc pentru a asigura subzistența școlilor sale și, în consecință, viitorul bazilienilor români. Și-au menținut hotărârea și atunci când episcopul Iuliu Hossu le-a impus condiții foarte stricte în ceea ce privește exploatarea „mănăstirii” și întrebuințarea veniturilor sale. Până la urmă, ei au preluat „mănăstirea” pe 22 august 1936 și au păstrat-o până în 1948, când printr-un decret comunist s-a decis desființarea Bisericii Greco-Catolice.

Articol: [SCIENTIA CRUCIS AND PRAJŅĀPĀRAMITĀ / SCIENTIA CRUCIS SI PRAJŅĀPĀRAMITĀ.](#)

Autori: [FAUSTO GIANFREDA S.J.](#)

Rezumat:

Paradoxul Dumnezeuului ce se face slujitor întru Isus Cristos, prin kenoză, poate fi pus în lumină de punerea în paralel a Epistolei lui Paul către Filipeni și Sūtra inimii budistului. Din această comparație pare a ieși la iveală faptul că dumnezeirea lui Isus este strâns legată de starea sa kenotică, în care iubirea se descoperă într-un chip singular ca și natură a lui Dumnezeu. În fine, într-un posibil dialog dintre soteriologia creștină și conceptul de golire din budism ies în evidență premisele unei teologii kenotice a creației.

Articol: [CLEMENT ALEXANDRINUL ȘI ILUSTRAREA MATEMATICĂ A VIA NEGATIVA.](#)

Autori: [DANIEL JUGRIN.](#)

Rezumat:

Clement Alexandrinul a fost primul exponent creștin al *via negativa*. Ilustrarea clementină a „metodei negative” nu este o formă a negației, ci o formă a abstracției. În filozofia greacă, gândirea abstractivă era legată în mod special de o procedură negatoare. Aspectul negativ al gândirii abstractive are o definiție precisă: ea necesită o „îndepărtare” de atribute. Clement aplică cuvântul *analysis*, dar el indică „abstracția”, și afirmă că stadiul contemplației implică abstractizarea adâncimii din corpuri, apoi a lățimii și lungimii. Clement utilizează modelul matematic tradițional: începem prin abstractizarea suprafeței și rămânem cu linia; abstractizăm linia și rămânem cu punctul; abstractizăm punctul – sau strict vorbind *monada* – și sunt aruncați în „măreția lui Hristos” (*Stromate* VI.11.71.2). Aici este o încercare de a duce abstracția dincolo de intervalul ei de aplicare, și aceasta este principala diferență între abstracția tradițională a Academiei și cea a platonicienilor ulteriori, întrucât discuția metodei de către Aristotel și Sextus Empiricus revelează faptul că finalul procesului intervine odată cu descoperirea monadei. Fiind aruncat în măreția lui Hristos implică a fi aruncat pe tărâmul care este dincolo de limbaj și dincolo de existență: este o experiență de ordin transcendental.

Articol: [ÎNDUMNEZEIREA OMULUI DUPĂ IGNATIE TEOFORUL, TEOFIL AL ANTIOHIEI ȘI IPOLIT AL ROMEL.](#)

Autori: [LIVIU PETCU.](#)

Rezumat:

Îndumnezeirea omului credincios este un lung proces, început deja în Eden, dar întrerupt prin căderea lui Adam, și reîncepe cu nașterea din nou, „din apă și din Duh” (In. 3, 5), prin Taina Botezului și se continuă progresând până în eshatologie. Este o trecere peste sine însuși, ce culminează cu îndumnezeirea. Îndumnezeirea, gradul suprem al desăvârșirii, reprezintă împlinirea aspirațiilor celor mai profunde ale firii. Această temă, a îndumnezeirii omului credincios, problemă centrală pentru creștinul tuturor timpurilor, a constituit o temă preferată a Sfinților Părinți care au căutat, au aflat, au experimentat și au arătat felurite căi și trepte de ajungere la unirea tainică cu Dumnezeu Cel în Treime și participarea la misterul insondabil al Preasfintei Treimi prin experiențe duhovnicești personale. Idealul vieții creștin-ortodoxe este cunoașterea lui Dumnezeu, care implică deopotrivă cunoașterea de sine, dar nu una pur

epistemologică, bazată pe intelect, ci mai mult o cunoaștere prin participare la Dumnezeu, când creștinul, orientat spre cele dinainte, progresează în virtute spre desăvârșire, pe de o parte, în cunoașterea lui Dumnezeu, iar pe de altă parte realizând scopul suprem al existenței sale care este îndumnezeirea.

Articol: [RELIGIE ȘI CREDINȚĂ: MOMENTE ALE CEREMONIALULUI NUPTIAL TRADIȚIONAL MARCATE DE PREZENȚA BISERICII \(ÎN CÂTEVA SATE SĂLĂJENE\).](#)

Autori: [CAMELIA BURGHELE.](#)   Rezumat Religie și credință: momente ale ceremonialului nuptial tradițional marcate de prezența bisericii (în câteva sate sălăjene)

Dintre toate riturile de trecere dublate de obiceiurile aferente, nunta presupune cea mai largă participare conștientă a actanților la toate etapele ceremonialului. Ceremonialul nuptial este important și pentru că marchează trecerea între două etape ale vieții. Se marchează, prin actul căsătoriei, despărțirea de starea veche, cea a tineretului și integrarea într-o altă stare, cea a căsătoriților.

Dovedind o complexitate remarcabilă, nunta se performează la nivelul unei suite de secvențe, riguros structurate, care fundamentează ceremonialul și care aduc în prim plan multe elemente rituale, cu rol bine definit, dar și o serie de elemente spectaculare, care pot mult varia în funcție de zonă, de epocă sau, pur și simplu, de tendințele modei. Tocmai de aceea, mulți cercetători ai acestui moment esențial al riturilor de trecere consideră nunta un fel de oglindă a evoluției mentalității colective a unui grup social.

Un studiu de teren centrat pe radiografia unui ceremonial nuptial actual (ultimul deceniu) surprinde o imagine dinamică a obiceiurilor vieții de familie, reconstituită, în mare măsură, din elementele păstrate în memoria activă dar, mai ales, pasivă, care vorbesc deopotrivă despre vechimea unor fapte de cultură dar și despre modificările funcționale și semantice ale acestora.

În ansamblul complex al ceremonialului nuptial, un loc aparte este ocupat de secvențele care au în centru biserica și respectarea normelor impuse de dogma creștină și de cutumele fixate în memoria colectivă: întâlnirile tinerilor pot fi prilejuate de diferite manifestări ce țin de sfera religiosului (învățarea colindelor de Crăciun, mersul la biserică, participarea la pelerinajul de la Nicula); nunta trebuie să respecte calendarul religios și mai ales perioadele de post; sărbătoarea Bobotezei oferă un bun prilej pentru pețit; nunta trebuia anunțată în biserică de trei ori;

Din perspectiva apartenenței la religia creștină, cel mai important moment al nunții era cununia religioasă, când mirii, în prezența nașilor și a părinților, sunt cununați de preot, în biserică. Mirii au nevoie de o pregătire ecumenică prealabilă, conform obiceiului pământului. Nunta, cu tot ceremonialul său marcat de elemente de spectacolar și cu ospățul care dovedea nu doar socializarea și ospitalitatea ci și recunoașterea din partea întregii comunități a schimbării statutului celor doi tineri, nu era posibilă în satul tradițional românesc fără momentul premergător al cununii religioase.

Satele din Sălaj conservă, cel puțin la nivelul memoriei colective, multe dintre secvențele nunții care au ca punct de pornire elemente ce țin de tradiția creștină.

Articol: [RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE - LAWRENCE S. CUNNINGHAM, O INTRODUCERE LA CATOLICISM, CAMBRIDGE: CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS 2009.](#) 284 P..

Autori: [LUCIAN TURCU.](#) **Rezumat:** Any attempt to present the fundamentals of faith, history, ecclesiology or the two thousandth anniversary of the Catholic Church is a real challenge for even the most avid connoisseurs. The difficulty of drawing up such work comes not only from the generosity of the raised issues and put serious obstacles to the specialist, because the temptation of interpretations, specialized language itself, especially when is taking to consideration the penetration of information to the wide public. One of the most recent books appearances engaged in an enterprise of this kind whom belongs to Lawrence S. Cunningham theologian at the University of Notre Dame. From the beginning, the author considers writing a synthesis concerning Catholicism, which refuses to confuse it with history, although the call to the past is inevitable. Therefore, distinguished professor stated intention is to provide technical not a theological book, none of history itself, but rather a mixture of both.

Articol: [RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE - ZENOVIE PÂCLIȘANU, RELATIO RUMENORUM E TERRIS CORONAE S\[ANCTI\] STEPHANI AD REFORMATIONEM SAEC\[ULIS\] XVI ET XVII. TRADUCERE DIN LIMBA LATINĂ DE ANDREEA MÂRZA. STUDIU INTRODUCATIV, EDIȚIE, NOTE, REZUMAT ȘI INDICE DE .](#)

Autori: [DANIEL I. IANCU.](#) **Rezumat:** *Zenovie Pâclișan, Relatio Rumenorum e terris coronae S[ancti] Stephani ad Reformationem saec[ulis] XVI et XVII*, translation from latin by Andreea Marza. Introductory study, editing, notes, summary and index by Andreea Mârza, Iacob Mârza, Sibiu, Published by Techno Media, 2010, 324 p. The recovery and bringing up to the attention of the historiographical research of some less known or unrightfully forgotten historians is one of the main priorities of the researchers from the “1 Decembrie” University, of course without neglecting other University centers, this trend proving it self to become more and more a tendency of the scientific community in the beginning of the XXI century. To the same trend subscribes the publishing of the present volume, basically the Ph.D. Theses of Zenovie Pâclișanu, *Relatio Rumenorum e terris coronae S[ancti] Stephani ad Reformationem saec[ulis] XVI et XVII (The connection between the Romanians within the crown boundaries of Holy Stefan with the Reform in the XVI and XVIIth centuries)*, presented within the University of Vienna in 1912, reproduced according to the original manuscript, found within the archives of the Theology University from the higher education institution above mentioned. Interesting and in the same time useful is the fact that the original text in Latin, is reproduced as facsimile, in order to obtain a vision as close to the initial as possible, as to avoid any confrontations, followed closely by the Romanian translation accomplished by Andreea Marza.

Numărul 1/ 2011

Articol: [PHILOSOPHICAL EDUCATION BY MARSILIO FICINO.](#)

Educația filosofică a lui Marsilio Ficino

Autori: [ANDRZEJ PERZYŃSKI.](#)

Rezumat:

Educația filozofică a lui Marsilio Ficino. Marsilio Ficino (1433-1499) nu poate fi pur și simplu încadrat nici în tradiția umanistă și nici în cea scolastică a Renașterii italiene, cu toate că a fost influențat de amândouă. În fapt, el poate fi considerat într-o anumită măsură un critic al celor două tradiții. Într-adevăr, Ficino nu doar că avea ceva de spus despre nepăsarea unora în ceea ce privește împăcarea dintre adevărurile filozofiei și teologiei creștine proprii aristotelismului secularizat al vremii sale, dar și asupra tehnicilor pedagogice pe care le propunea, și aceasta din rațiuni morale, întrucât socotea că acestea favorizau aroganța și carierismul. Pedagogiei scolasticii curente Ficino îi opunea o pedagogie „platonice” modelată pe metoda socratică descrisă de dialogurile platonice.

Articol: [CAZUL DANIEL MARSINAI \(MARGINAI\) ȘI TOLERANȚA TEREZIANĂ.](#)

Autori: [LAURA STANCIU.](#)

Rezumat:

Cazul Daniel Marsinai (Marginai) și toleranța tereziană. Autoarea prezintă cazul lui Daniel Marsinai (Marginai), o figură reprezentativă a epocii tereziene în Transilvania. La mijlocul secolului al XVIII-lea, în contextul confruntărilor între uniți și neuniți, Marsinai a ocupat o poziție administrativă la curia episcopală din Blaj și la cea neunită din Arad. Bazat pe un bogat material arhivistic, studiul încearcă să schițeze un portret interesant și prea puțin cunoscut al elitei românești a vremii.

Articol: [REUNIUNILE MARIANE ÎN EPARHIILE GRECO-CATOLICE ROMÂNEȘTI \(1900-1948\).](#)

Autori: [ANTON RUS.](#)

Rezumat:

Reuniunile mariane în eparhiile greco-catolice românești (1900-1948). Studiul de față - Reuniunile mariane în eparhiile greco-catolice românești (1900-1948) – se vrea o abordare istoriografică și teologică a unei teme puțin analizate: prezența, statutul bisericesc și rolul Reuniunilor Mariane în eparhiile Bisericii Greco-Catolice din România în prima jumătate a secolului XX, acestea fiind niște asociații laice care își au începutul la finele veacului XIX și înfloresc în prima jumătate a secolului XX în cercurile greco-catolice românești. Apărând drept rezultat al influenței Bisericii Catolice de rit latin, această formă a religiozității populare a devenit valoroasă pentru viața spirituală, având înrâuriri în viața caritabilă, socială și culturală națională.

Articol: [PAPA PIUS AL XII-LEA ȘI VIITORUL PAPĂ PAUL AL VI-LEA ÎN CORESPONDENȚĂ CU UN INTELECTUAL ROMÂN DIN EXIL.](#)

Autori: [VERONICA TURCUȘ, ȘERBAN TURCUȘ.](#)

Rezumat:

Papa Pius al XII-lea și viitorul papă Paul al VI-lea în corespondență cu un intelectual român din exil. Acest eseu trimite la un episod din viața lui Emil Panaitescu – director al Accademiei di Romania de la Roma între 1929-1940, iar mai apoi consilier diplomatic român pe lângă Sfântul Scaun (1941-1946) – în timpul exilului său românesc. Specialist în Antichitate, profesor la Universitatea din Cluj, Panaitescu s-a dedicat – în perioada exilului său care a durat până la moarte (1958) – studierii Columnei lui Traian, după care, la începutul anilor '40 ai secolului al XX-lea, s-a implicat în realizarea reproducerilor basoreliefurilor foarte celebrului monument. Sunt aici publicate scrisorile adresate de Panaitescu lui Pius al XII-lea și viitorului papă Paul al VI-lea, alături de răspunsurile acestora și deopotrivă corespondența cu alți cardinali și arheologi italieni, în care iese în evidență numele lui Giuseppe Cardinali, rector al Universității „La Sapienza” din Roma. Din corespondența prezentată aici rezultă în plus prietenia intelectuală împletită între profesorul român și Margherita Guarducci, arheolog celebru care a descoperit mormântul apostolului Petru. Sfântul Scaun l-a susținut pe Panaitescu în cercetările sale și scrisorile publicate care sunt o dovadă în acest sens.

Articol: [RĂBDAREA ÎN DOCTRINA STOICĂ.](#)

Autori: [CLAUDIA-RENATA DAVID.](#)

Rezumat:

Răbdarea în doctrina stoică. Răbdarea stoică este emanarea tăriei și a virtuților cardinale care au un fundament autonom în sine, în voința și în practica omului. Ca virtute morală, răbdarea este anexată ca parte potențială virtuții tăriei, care temperează tristețea provenită dintr-un rău prezent, astfel ca voința să nu cedeze de la scopul de a face binele, ci să se întărească și mai mult. Prin voință, stoicii se exersau în răbdare până la o asemenea treaptă, încât puteau să rabde liniștiți toate nenorocirile care apăreau. Unii rabdă diferite nedreptăți ca să treacă în ochii lumii drept oameni virtuoși. Tot ce este apropiat de răbdare înseamnă știința lucrurilor de a suporta și de a nu suporta sau virtutea care ne înalță deasupra celor care par greu de suportat.

Articol: [SUNT RĂNITĂ DE IUBIRE. DORINȚA NEPOTOLITĂ A MIRESEI DUPĂ MISTICA UNIRE CU MIRELE EI LA SFÂNTUL GRIGORIE DE NYSSA, ÎN CANTICUM CANTICORUM.](#)

Autori: [LIVIU PETCU.](#)

Rezumat:

Sunt rănită de iubire. Dorința nepotolită a miresei după unirea cu Mirele ei la Sfântul Grigorie de Nyssa, In Canticum canticorum

Unul dintre cele mai interesante exerciții incluse în *Cântarea Cântărilor* caracterizează tripticul provocator al Sfântului Grigorie asupra rănii din dragoste în omilia a patra, a doisprezecea și a treisprezecea. În cea mai laborioasă analiză a acestei teme, omilia a patra

prezintă săgeata ca imagine trinitariană explicită. Arcașul este iubirea (ἀγάπη), ulterior identificată cu Dumnezeu, iar săgeata însăși este Fiul, Singurul Născut. Vârful săgeții (credința) care are trei ramuri, este cufundat și înmuiat în Duh. Mireasa strigă, „Sunt rănită din iubire”, și este imediat imersată într-un context apofatic, indicat de expresii și imagini oximoronice ale uniunii.

Utilizarea unui oximoron, cum ar fi „frumoasă rană” și „dulce lovitură”, reprezintă o figură de stil pe care Capadocienii o utilizează în toate Omiliile. Este o expresie literară cheie a teologiei sale apofatice, care servește pentru a indica o uniune dincolo de accesul rațiunii discursive. Aici, uniunea este exprimată în limbajul intimității trinității.

Această descriere a uniunii este într-adevăr extraordinară, pentru că mireasa este introdusă în dinamica Treimii. Într-un gest logofatic subtil, mireasa se adresează apoi fiicelor Ierusalimului. Această manifestare are un profund efect asupra însoțitoarelor miresei.

Articol: [RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE - NICOLETA SIMONA MARȚIAN, ÎNVĂȚĂMÂNT LAIC ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT CREȘTIN ÎN IMPERIUL ROMAN ÎN SECOLELE I-III, TÂRGU LĂPUȘ: GALAXIA GUTENBERG 2007, 352 P. + 203 FIG. + \[3\] H. \(REZ. L. FRANC.\)](#)

Autori: [IACOB MÂRZA](#).

Rezumat: In a reasonable time from presenting the Ph.D. thesis in the field of History, under the aegis of “Babeș-Bolyai” University of Cluj Napoca, Nicolata Simona Marțian publishes her work starting with an eloquent quote from Quintilianus (I, 1, 8) – “The teacher’s word is like the sun which gives its light and heat to all” – also benefiting from a strong foreword (p. 9-10) owed to professor Nicolae Gudea, Ph.D., “Doktorvater” in this case.

It is a research based on a coherent discourse, modern and useful from the historiographical perspective which addresses the main secular and Christian aspects of education in the Roman Empire during I-III centuries as we find out from a convincing Introduction (p.11-23). The overall structure of the paper, defined presented and rigorously structured on eight chapters, some more interesting than others in terms of documentary and interpretation, even if irregular in terms of the purpose of the scientific research, tends to persuade us by its neutral sequence of chapters.

Articol: [RECENZII ȘI PREZENTĂRI DE CARTE - MIRCEA PAȘCA, PALATUL EPISCOPAL GRECO-CATOLIC DIN ORADEA, EDIT. MUZEUL ȚĂRII CRIȘURILOR, ORADEA 2009.](#)

Autori: [ARTUR LAKATOS](#).

Rezumat: Usually, about good books, reviews are written. About Albums, no matter how beautiful they are, reviews are written less, since writing cannot reflect completely the effect of painted or photo images. This present work of Mircea Pașca on the other hand is the perfect combination of the two Genres. Having 90 pages in A4 format, only 25 pages are containing written text, the rest being Illustrations and Photographies. On the cover of the book are the Appreciations of the Greek-Catholic Bishop of Oradea, Virgil Bercea.

Articol: [NON SOLO „NOTTE OSCURA” L’ISPIRAZIONE POETICA COME CONOSCENZA DEL MONDO.](#)

Autori: [ANTONIO SPADARO.](#)

Rezumat: Nu doar „noapte întunecată”.

Inspirația poetică drept cale de cunoaștere a lumii. Orice poezie adevărată este în chip obligatoriu o meditație asupra începutului realității și al ființei umane, asupra principiului și fundamentului său original, gustate ca absență a fundamentului și uluitoare gratuitate. Inspirația îl duce pe artist la taina obârșiei sale. Orice prilej de bucurie ori durere, odată îmbrățișat de poezie, se adapă de la izvorul acestei prăpăstii, uneori experimentând coșmarul angoasei, alteori freamătul uimirii, acesta fiind exprimat fie cu limbajul melancoliei, fie cu acela al laudei. Este prin urmare necesar să luăm în considerare faptul că inspirația nu reprezintă pentru poet – așa cum adeseori se crede – un moment de simplă pasivitate, fiind o vădită provocare la a alege o anumite viziune asupra lumii și la a o exprima.

Articol: [NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 8A. DESPRE UN INEL DE ARGINT BIZANTIN DE CĂSĂTORIE DE LA DUROSTORUM \(MOESIA SECUNDA\).](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA.](#)

Rezumat:

Din vecinătatea cimitirului roman târziu sau bizantin de secolele V-VI de la Durostorum (Moesia Secunda) provin trei inele ilustrate în monografia vechiului oraș (R. Ivanov/G. Atanasov/P. Donevski, *Istoria na Silistra. I. Anticniat Durostorum*, Silistra-Sofia 2006). La paginile 352–353 sunt menționate pe scurt:

- un inel cu o monogramă, citită Antonius;
  - un inel de argint cu o cruce și inscripția incizată + ME – VG +, pentru care au fost propuse două soluții: fie + MENG(es), fie MENAC;
  - un inel cu numele + AZARIA, cu litere în relief.
- Autorul articolului de față (N. Gudea) având un interes deosebit pentru inelul nr. 2, pagina 353, fig. 23 = Pl. IX.3, propune o altă destinație pentru piesă și dă o altă citire a textului:
- inelul (pagina 353, fig. 23 = Pl. IX.3) după formă și aspect pare să fie un inel de cununie, șaton fiind oval și plat; inscripția realizată cu litere incizate, de la dreapta la stânga;
  - textul este precedat de o cruce greacă, simbolizând numele și persoana lui Isus Cristos, probabil o formulă gratulatorie;
  - lectura propusă ar fi după cum urmează:
+ (ex theou) ME(ter) VG(ia); traducere: de la Maica lui Dumnezeu sănătate.

Articol: [NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 8. DESPRE O GEMĂ GNOSTICĂ DE LA GARVĂN/DINOGETIA \(MOESIA INFERIOR\).](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA.](#)

Rezumat: Autorul (N. Gudea) aduce în discuție o

gemă gnostică descoperită în turnul de colț al castrului roman de la Garvăn/Dinogetia. Autorul descoperirii, prof. dr. Gh. Ștefan a publicat gema, a identificat reprezentarea (Abraxas), a datat-o în sec. III după contextul arheologic, dar nu a clarificat textul de pe aversul și reversul piesei. Nici cercetătorii creștinismului din Dobrogea și de la București nu au reușit să clarifice problema în deceniile următoare publicării. În nota de față, autorul (N. Gudea) dă o interpretare, în același timp gnostică și creștină, a textului de pe aversul gemei.

Textul cuprinde numele lui Dumnezeu (Abraxas), un grup de vocale tipice (AEIOYW), o parte a unei formule creștine (eirene ten emin), simbolul IAW și o rugăciune (Kyrie bouthe Niketa aner). Nota reprezintă un punct de început pentru un viitor studiu al piesei menționate.

Articol: [EUSEBIUS' „SCYTHIAN” BISHOP AND THE ECCLESIASTICAL HISTORY OF „GELASIOUS” OF CYZICUS.](#)

Autori: [DAN RUSCU.](#) **Rezumat:** **Episcopul „scit” al lui Eusebius și istoria ecleziastică a lui „Gelasius” din Cyzicus.** Pornind de la lista participanților la sinodul de la Niceea, reconstituită de H. Gelzer, H. Hilgenfeld și O. Cuntz sub numele *Patrum Nicaenorum Nomina* (*Patr. Nicaen.*), articolul lămurește problema episcopului „scit”, menționat de Eusebiu din Caesarea în *vita Constantini*. O paralelă între *vita Constantini* și *Patr. Nicaen.* arată că lista oferită de Eusebiu se regăsește în mare măsură în cea „inițială”. Faptul că episcopul „scit” este menționat de Eusebiu ca un participant extraordinar îl pune în legătură cu episcopul Gothiei, Theophilus, din *Patr. Nicaen.*, care se găsește la sfârșitul listei, tot într-o poziție care marchează caracterul deosebit al participării sale. Ca urmare identificarea celor doi poate fi acceptată. Din scrierile care au preluat lista lui Eusebiu, istoria ecleziastică anonimă redactată către sfârșitul sec. V și atribuită inițial lui Gelasius din Kyzikos merită o atenție deosebită. În afară de lista „scurtă” preluată de la Eusebiu, „Gelasius” oferă și o alta, „lungă”, preluată cele mai probabil dintr-o sursă oficială, așa cum arată numeroasele puncte comune cu *Patr. Nicaen.* Lista „lungă” a istoriei ecleziastice anonime se referă la transmiterea către întreaga Biserică a actelor de la Niceea. În acest context, episcopul de la Thessalonike apare ca fiind responsabil pentru trimiterea hotărârilor sinodale în „ambele Skythii”. Pornind de la existența eparhiei Gothiei de la nordul Dunării în sec. IV și de la identificarea episcopului Gothiei din *Patr. Nicaen.* cu „scitul” pomenit de Eusebiu, precum și de la faptul că teritoriul atribuit episcopului de Thessalonike pentru comunicarea hotărârilor de la Niceea cuprinde provinciile dunărene, se poate concluziona că sub cele două Skythii pomenite de „Gelasius” trebuie înțelese Dobrogea romană și „Gothia” episcopului Theophilus.

Articol: [ASPECTE TEORETICE ALE IDENTITĂȚII NAȚIONALE ȘI CONFESIONALE. BISERICA ORTODOXĂ ȘI BISERICA UNITĂ ÎN TRANSILVANIA JUMĂTĂȚII DE SECOL XIX.](#)

Autori: [OANA HABOR.](#) **Rezumat:** **Aspecte teoretice ale identității naționale și confesionale. Biserica Ortodoxă și Biserica Unită în Transilvania jumătății de secol XIX.**

Pe parcursul secolului al XIX-lea, întrebarea „cine sunt?” sau „cui aparțin?” a devenit tot mai problematică în spațiul transilvănean, mai cu seamă că în interiorul unei singure națiuni, două confesiuni, cea ortodoxă și cea unită, își disputau punctele lor de vedere diferite asupra condiției de „a fi român”. Dar care sunt elementele care conturează o „identitate”? Două discursuri identitare, național și confesional. Care este legătura dintre acestea, ajung cele două să se identifice unul cu altul? Vorbim de mijlocul secolului al XIX-lea, important prin mutațiile pe care le-a produs, menționând, spre exemplu, schimbările din viața politică a statului sau din istoria instituțională a Bisericii Ortodoxe și Unite, dar care au avut repercursiuni și asupra binomului religie-națiune. Într-o vreme în care Biserica și-a arogat unele dintre atribuțiile politice, considerându-se ca reazăm al principiului național, în care disputele confesionale s-au înmulțit între Biserica Unită și cea Ortodoxă, care ar fi relația ce se poate stabili între Biserică, confesiune, și stat, Națiune? Cum s-a identificat discursul

identitar al celor două Biserici cu cel național? Întrepătrunderea dintre național și cadrul religios e fundamentală, cu atât mai mult cu cât vorbim de spațiul transilvănean, un spațiu în care în lipsa unor instituții politice recunoscute de autoritatea străină cele două Biserici românești au oferit adăpost pentru multă vreme sensibilității colective. În absența unor studii unitare care să aibă în centrul atenției mijlocul secolului al XIX-lea, cercetarea își propune să sublinieze relația religie-națiune, din punct de vedere al unor două cadre care ajung să fie complementare.

Articol: [ÎNTĂRIND VECHI ALTERITĂȚI, RIDICÂND NOI FRONTIERE: CONCORDATUL DINTRE ROMÂNIA ȘI VATICAN – 1929](#)

Autori: [CIPRIAN GHIȘA](#).

Rezumat:

Consolidând vechi alterități, ridicând noi frontiere: Concordatul dintre România și Vatican 1929.

După Primul Război Mondial, Biserica Catolică din România, asemenea Bisericii Ortodoxe Române, a susținut o activitate de întărire a identității confesionale a propriilor credincioși, folosind adeseori argumentul alterității, prezentând pericolul pierderii credinței strămoșilor și indicând „inamicul” fără nici o ambiguitate. Unul din momentele care au provocat multe tensiuni în ambele tabere, cea ortodoxă, respectiv catolică, a fost semnarea Concordatului dintre România și Vatican, negociat pe parcursul mai multor ani și încheiat în 1929. Acest act, care a avut ca și consecință puternica întărire a Bisericii Catolice în România, a fost intens dezaprobat de către ierarhia ortodoxă, de cler în general, fiind arătat pericolul pe care îl reprezenta Concordatul pentru ortodoxia românească. Dezbaterea a fost intensă în presa laică și religioasă, dar și în interiorul instituțiilor ecleziastice locale și centrale. Putem menționa în acest sens numeroasele memorii de protest adresate guvernului de către clerul districtual de pe întreg teritoriul României. Acest moment a avut ca și efect și adâncirea rupturii existente între ortodocșii și catolicii din România, ridicând noi bariere în calea dialogului inter-confesional. A adus în atenție realitatea concretă a relației dintre cele două biserici.

Articol: [FUOCO DELLO SPIRITO SANTO NELL'ICONOGRAFIA BIZANTINA](#).

Autori: [FLORENTIN CRIHĂLMEANU](#).

Rezumat:

Focul Spiritului Sfânt în iconografia bizantină. Prin acest articol, dorim să propunem cititorilor o aprofundare a practicii liturgice a Bisericii, ajutându-i să înțeleagă mai bine felul în care a fost asimilată metafora simbolică a Focului Spiritului Sfânt în iconografia bizantină a sărbătorii Rusaliilor. După un scurt studiu introductiv asupra evoluției tipologiei iconografice a sărbătorii, articolul prezintă exegeza unei icoane din Școala de la Novgorod (sec. XV), presupunând descompunerea sa în forme primare. În acest fel, ne putem simți chemați să redescoperim frumusețea spirituală a icoanelor bizantine și să redobândim chipul icoanei potrivit căruia ne-am născut într-o credință, icoana Trupului mistic al lui Cristos, icoana Bisericii, mama noastră.

Articol: [POPA IOAN GRIGOROVICI, ZUGRAVUL](#).

Autori: [ANA DUMITRAN, ELENA POPESCU](#).

Rezumat:

Priest Ioan Grigorovici, the painter. Contribuția acestui articol la biografia preotului zugrav Ioan Grigorovici este reprezentată de referința la anumite lucrări necunoscute până acum (din Colun, Coșșa Mare și Poiana Sibiului) și reevaluarea contribuției sale la pictura exterioară a bisericii din Rășinari.

Articol: [REPERE CULTURALE VECHI ȘI NOI ÎN COMUNITATEA CATOLICĂ DE LA CHILIOARA – SĂLAJ.](#)

Autori: [CAMELIA BURGHELE.](#) **Rezumat:** **Repere culturale vechi și noi în comunitatea catolică de la Chilioara - Sălaj**

Sentimentul religios ține, în comunitatea satului tradițional, de un sentiment de pietate colectivă, în care *gestul religios* este un *gest social*, manifestat prin apartenența la biserică: acest lucru se poate realiza prin intermediul diverselor formule ale comportamentului religios: mersul la biserică duminică și în sărbători, pelerinajele, păstrarea moralei și a buneii cuviințe.

La Chilioara - Sălaj, la fel ca în toate comunitățile sătești vechi, mersul la biserică era asumat ca un act de o sacralitate maximă, la fel ca și ținutul posturilor, participarea la sărbători sau făcutul prescurilor. Orice abatere de la regulile strămoșești era puternic taxată de comunitate. Satul arhaic reglementa cu severitate „ținerea“ zilelor de post, continuând să suprapună efectele morale și etice ale acestuia peste cele curative. În aceeași ordine de idei, de păstrare a moralei creștine și a buneicuvinițe, mamele aveau grijă ca fetele să fie cuviincioase și să nu poată spune nimeni nimic rău despre ele:

Pentru țaranul român, sărbătorile erau atât de importante încât se credea că întreg calendarul era ordonat în funcție de sărbători. Sărbătorile erau marcate cu ambele lor componente: religioasă și magico-ritualică și configurau un moment special, pentru că la sărbători participa tot satul. Sărbătorile se defineau între planul real – mersul la biserică, primenirea spirituală, trăirea pleneră a miraculosului, odihna, distracția – și săvârșirea unor acte cu caracter magico-ritualic.

Un reper comun pentru sat, parte a memoriei colective, rememorat de fiecare subiect în parte, era pelerinajul la mănăstiri, mai ales la Nicula. Pelerinajul este o formă specială a devoțiunii colective, un act voluntar care duce la aprofundarea vieții creștine, prin rugăciunea comună și prin meditație.

Astăzi, la Chilioara, în vechea biserică a satului, slujește preotul ortodox. În apropiere însă, s-a construit o biserică nouă, greco-catolică, ce adăpostește nu doar moaștele Sfântului Ierarh Nicolae, ci, mai ales, fapt notabil pentru toți credincioșii și mai ales pentru cei catolici, aici au fost aduse, de la Padova, moaștele Sfântului Anton, lucru care face din biserică din Chilioara un veritabil centru de pelerinaj.

În fața procesului masiv de depopulare, pentru că toți tinerii lucrează în Italia, satul nu mai progresează deloc din punct de vedere economic iar construirea unei biserici catolice, cu sprijin din Italia, poate fi o șansă pentru sat: toată lumea speră în pelerinajele la moaștele Sfântului Anton de Padova și în revigorarea unui sat care, altfel, pierde, pe zi ce trece, tot mai mult teren în fața confortului dat de câștigurile în euro ale tinerilor ce-l animau altădată.

Articol: [TRADIȚII LEGATE DE MOARTE ȘI ÎNMORMÂNTARE ÎN LUMEA SATULUI ROMÂNESC. UN PUNCT DE VEDERE TEOLOGIC. PARTEA A DOUA. DE LA MOARTE LA ÎNMORMÂNTARE.](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA.](#) **Rezumat:**

Lumea satului românesc păstrează o serie de tradiții legate de moarte, uneori încărcate cu un autentic sens religios, altele posibil de asimilat pietății populare, cel mai adesea superstițioase sau magice, reminiscențe arhaice, precreștine. Confruntându-se cu acestea, persoanele implicate în pastorație și fiece credincios au a discerne care le este consistența și a

contribui la corectarea sau încreștinarea lor, în măsura posibilului. Acest lucru se vedește necesar, căci prea adesea tradițiile din jurul morții (spălarea și îmbrăcarea rituală, pomana făcută după reguli stricte, obiectele care se pun în sicriu, gesturile rituale dinainte și de după înmormântare etc.) sunt mai valorizate decât gesturile propriu-zis creștine (sacramentele care precedă moartea, rugăciunea familială sau comunitară etc.) și însuși conținutul credinței riscă să fie alterat. Voi încerca în această a doua parte a articolului meu să prezint o perspectivă teologică asupra tradițiilor legate de moarte și înmormântare, încercând în același timp să îndrept perspectiva care le însuflețește, oferind conținuturi teologice care ar putea constitui nucleul unei cateheze în legătură cu acest eveniment inevitabil.

Articol: [IL COMMENTO AI CANONI 276-278 DEL CODICE CANONUM ECCLESIAE ORIENTALIAE](#)

Autori: [OCTAVIAN DUMITRU FRINC](#).

Rezumat:

Comentariul canoanelor 276-278 din Codex Canonum Orientalium Ecclesiarum. Noua legislație privitoare la figura protopopului se bazează pe realitățile pastorale tot mai diverse precum și pe dinamicele administrației eparhiale. Legislatorul a găsit de cuviință a reglementa în doar trei canoane întreaga problemă pentru a evita crearea unui număr excesiv de îndatoriri ce revin protopopului. Cele mai multe dintre responsabilități sunt transferate în mod subsidiar dreptului particular al fiecărei Biserici sui iuris. Canoanele de față oferă doar un cadru general. Episcopul eparhial rămâne o figură centrală în numirea în și eliberarea din funcție a protopopului. Cu toate acestea, nu este vorba aici de o acțiune discreționară, ci mai degrabă de o decizie luată în urma consultării preoțimii din protopopiatul respectiv. Decizia este motivată juridic de către nevoile activității pastorale și de păreața unui organism care reprezintă preoțimea din întreaga eparhie, părere pe care episcopul nu o poate ignora.

Articol: [ANDREI MARGA, ABSOLUTUL ASTĂZI. TEOLOGIA ȘI FILOSOFIA LUI JOSEPH RATZINGER, CLUJ-NAPOCA: ED. EIKON 2010.](#)

Autori: [CRISTIAN BARTA](#).

Rezumat:

Papa Benedict al XVI-lea este o personalitate majoră a lumii contemporane nu numai pentru faptul că ocupă în prezent poziția de cap vizibil al Bisericii Catolice, dar și datorită contribuțiilor sale în domeniile teologiei și al culturii. Binecunoscut și prețuit în Apus, prin intermediul unor lucrări de referință traduse în numeroase limbi, a intrat în cultura românească prin traduceri, dar și prin cercetări care i-au fost dedicate. Dintre cercetătorii care s-au apropiat de opera lui Joseph Ratzinger, iese în evidență filozoful Andrei Marga, rectorul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, care prin intermediul Editurii Eikon ne propune prima cercetare sistematică din cultura românească dedicată raportului teologie – filozofie din opera teologului german.

Numărul 3/ 2010

Articol: [TEMI, RITI E SIMBOLISMI ASSUNTI NELLA PREGHIERA DELLA CHIESA BIZANTINA.](#)

Autori: [FLORENTIN CRIHĂLMEANU](#).

Rezumat:

Teme, rituri, simboluri asumate de rugăciunea Bisericii bizantine.

Articolul își propune să pătrundă practica Bisericii pentru a surprinde felul în care simbolismul Focului Spiritului Sfânt a fost asimilat în rugăciunea Bisericii bizantine actuale sau, mai exact, în textele liturgice. Am ales texte aparținând oficiului liturgic al Rusaliilor, expunându-le în așa fel încât să poată fi descoperite aici conexiunile simbolice existente. Studiul începe printr-o introducere istorică în tema sărbătorii Rusaliilor și se termină printr-o concluzie privind terminologia și funcțiile spirituale ale Focului Spiritului Sfânt, demonstrând în acest fel imensa bogăție cuprinsă în tezaurul liturgic care ne este atât de la îndemână și pe care totuși îl cunoaștem atât de puțin.

Articol: [VORSCHLAG FÜR EINE NEUE LESUNG DER INSCRIFT OMHARVG AUF DEM RING NR. 3 AUS DEM GRAB NR. 1 VON APAHIDA \(KLAUSENBURG/CLUJ; RUMÄNIEN\)](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA](#).

Rezumat: Propunere pentru o nouă lectură a inscripției OMHARVG de pe inelul nr. 3 din mormântul nr. 1 de la Apahida (Cluj). În anul 1889 a fost descoperit accidental un mormânt gepid la Apahida, lângă Cluj-Napoca, conținând un important mormânt ritual cu piese de aur (fig. 4–9). Textele antice și descoperirile arheologice arată că după bătălia din 454 gepizii s-au retras, în totalitate sau parțial din Câmpia Tisei înspre Transilvania (fosta provincie Dacia, fig. 1–3). De la data primei sale publicări, textul inelului nr. 3 a fost cunoscut ca OMHARVS, fiind interpretat ca numele dat unui rege sau prinț, sau unei persoane de rang înalt din societatea gepidă. Nici istoria, nici arheologia sau lingvistica germanică nu au confirmat însă existența acestei personalități sau caracterul germanic al acestui nume. Opiniile contradictorii referitoare la text, precum și lipsa unor analogii concludente (fig. 10–11) l-au determinat pe autor (N. Gudea) să abordeze textul dintr-o altă perspectivă.

Articol: [DESPRE INTALIILE CU REPREZENTAREA CRUCII ȘI ANCOREI CU DOI PEȘTI \(RĂSPANDIRE, TOPOLOGIE, CRONOLOGIE\)](#)

Autori: [MIRELA SORINA PROTOPODESCU](#).

Rezumat: Despre intaliile cu reprezentarea crucii și ancorei asociate cu doi pești (răspândire, tipologie, cronologie)

Autoarea supune analizei un număr de cca 40 intalii creștine pe care este reprezentată crucea sau ancora asociate cu doi pești. Mai întâi trece în revistă pe scurt principalele date în legătură cu cele trei simboluri (crucea ancora și peștele) și cadrul iconografic al asocierii celor trei pe monumente. Pe baza unui repertoriu sistematic autoarea împarte piesele în două grupe mari: crucea asociată cu doi pești; ancora asociată cu doi pești.

În funcție de poziția peștilor în raport cu baza verticală a crucii și a ancorei autoarea formează două tipuri de reprezentări: crucea cu doi pești tipurile I-IV; ancora cu doi pești tipurile V-IX. Interpretarea teologică a acestei asocieri se bazează pe caracteristicile celor trei simboluri: crucea reprezentând pe Isus Christos, ancora reprezentând credința stabilă și Biserica; peștii reprezentând pe credincioși.

Atunci când peștii sunt orientați cu capul în sus spre partea de sus a crucii sau ancorei semnificația este dorința credincioșilor de a se împărtăși, de a se uni cu Christos; când peștii sunt orientați cu capul în jos spre baza crucii sau brațul activ al ancorei semnificația este: credincioșii se îndreaptă spre Biserica lui Christos, cu credință vie; când un pește este orientat

cu capul în sus, iar celălalt cu capul în jos semnificația este dublă: credincioșii se îndreaptă spre Isus prin Biserică.

Articol: [DESPRE DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE MITROPOLIȚILOR DIN BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA.](#)

Autori: [ANA VICTORIA SIMA.](#) **Rezumat:**

Înființarea, pentru românii greco-catolici, a provinciei mitropolitane de Făgăraș și Alba Iulia, în 1850-1853, a adus pentru prima dată în atenția Sfântului Scaun problema drepturilor și obligațiilor mitropoliților. Ca instituție canonică nou înființată, mitropolia și titularii ei trebuiau încadrați într-un statut juridico-eceziastic care să concilieze, pe cât posibil, prevederile dreptului canonic răsăritean cu prerogativele și îndatoririle arhiepiscopilor latini. Absența unor prevederi în acest sens în bulla de înființare a mitropoliei a făcut ca dezbaterile și controversele pe marginea drepturilor și obligațiilor mitropoliților din Biserica greco-catolică românească să dureze mai bine de două decenii dela organizarea provinciei mitropolitane. Abia în urma primului sinod provincial din 1872, Sfântul Scaun, prin intermediul congregației De Propaganda Fide a definitivat problema prerogativelor și îndatoririlor mitropoliților din Biserica greco-catolică românească. Profilul rezultat denotă faptul că tendința general manifestată de Sfântul Scaun a fost aceea de a restrânge vizibil autoritatea mitropolitană și de a o circumscrie în limitele specifice arhiepiscopilor latini. În cazul demnității mitropolitane din Biserica română unită, intervențiile repetate ale Romei au condus în final la o nouă realitate instituțională care nu mai păstra decât parțial din drepturile și prerogativele mitropoliților răsăriteni

Articol: [DIN ANTECEDENTELE ÎNFIINȚĂRII EPISCOPIEI DE HAJDÚDOROG.](#)

Autori: [LUCIAN TURCU.](#) **Rezumat:**

Din antecedentele înființării episcopiei de Hajdúdorog. Înțelegerea dintre Austria și Ungaria perfectată în 1867 a plasat nu numai viața politică și socială pe noile coordonate ale dualismului, ci a modelat și stimulat o serie de proiecte referitoare la Bisericile din Imperiu. Acest studiu pune în lumină câteva momente esențiale care au marcat politica guvernamentală maghiară vizavi de Bisericile greco-catolice din Ungaria dualistă. Se au în vedere pașii făcuți în direcția edificării unor structuri eceziastice destinate să răspundă optim intereselor guvernamentale, al căror principal țel era integrarea populațiilor conlocuitoare într-o structură politică unică: cea maghiară. Studiul de față are în vedere reacția venită din interiorul comunităților de credincioși greco-catolici ruteni și români la măsurile de maghiarizare prin Biserică. Accentul cade asupra Sătmăruului, ca zonă cheie în evoluția acestei probleme religioase la începutul secolului XX.

Articol: [CATEHEZĂ ȘI CULTURĂ. CALENDARE ECLEZIASTICE ROMÂNEȘTI DIN TRANSILVANIA \(SECOLELE XIX-XX\).](#)

Autori: [IOANA BONDA, CECILIA CÂRJA.](#) **Rezumat:**

Cateheză și cultură. Calendare eceziastice românești din Transilvania (secolele XIX-XX)

În Transilvania, la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, circulau numeroase calendare, publicate fie de sine stător, fie ca suplimente ale ziarelor românești.

Cum erau printre puținele periodice care ajungeau în sate, acestea au păstruns cu precădere în mediul intelectualității românești, în special al clerului. Cele două Biserici românești din principat, Ortodoxă și Greco-Catolică, s-au arătat interesate în publicarea acestui tip de presă. Motivul era că în coloanele calendarelor, alături de informații specifice care priveau diviziunea timpului, erau publicate și cele ce vizau catehizarea. Scopul calendarelor menționate era de a organiza atât viața religioasă a credincioșilor, cât și pe cea socială și economică. Periodicele de acest tip erau tipărite fie de tipografiile instituțiilor ecleziastice, fie de cele care se găseau în administrația lor. În studiu de față ne-am oprit la două calendare reprezentative, primul publicat la Blaj, în mediul Bisericii Greco-Catolice, și celălalt în centrul ortodox de la Sibiu. Aceste calendare au depășit simplul rol de a oferi date referitoare la diviziunea timpului, propunându-și de fapt să sublinieze și identitatea confesională prin intermediul articolelor de catehizare sau prin prezentarea activității unor episcopi. Prin informații variate, din diverse domenii, precum: geografia, etnologia, literatura, psihologia, economia, calendarele au reprezentat, pentru o lungă perioadă de timp, un important mijloc de educație pentru românii din Transilvania. Dat fiind numărul mare de cititori, calendarele au avut o mare influență în epocă, atât în mediul rural și cât și în cel urban. Îmbinând informațiile transmise de Biserică cu cele de natură culturală, laică, calendarele au fost, dincolo de dificultățile întâmpinate, adevărate instrumente de promovare a culturii naționale.

Articol: [ASPECTE PRIVIND ACTIVITATEA TIPOGRAFICĂ A LUI IOAN MICU MOLDOVAN \(1877–1879\).](#)

Autori: [PETRU MAGDĂU.](#)

Rezumat:

Prin studiul de față ne propunem să punem în evidență câteva aspecte cu privire la activitatea tipografică a lui Ioan Micu Moldovan, între anii 1877–1879, perioadă în care acesta a fost *prefectul* Tipografiei Seminarului greco-catolic din Blaj. Personalitate marcantă a culturii transilvane dintr-a doua jumătate a secolului al XIX-lea, Ioan Micu Moldovan a avut o însemnată contribuție și în procesul de modernizare al tipografiei din Blaj, el coordonând înlocuirea tiparnițelor, ceea ce i-a făcut pe tipografi în stare să răspundă necesității crescânde de cărți cu caracter didactic sau de uz bisericesc la nivelul societății moderne transilvane. Alături de producția de cărți, o altă dimensiune a activității tipografice a lui Ioan Micu Moldovan a fost aceea de a asigura o largă distribuție a cărților tipărite la Blaj.

Articol: [TRADIȚII LEGATE DE MOARTE ȘI ÎNMORMÂNTARE ÎN LUMEA SATULUI ROMANESC. UN PUNCT DE VEDERE TEOLOGIC. PARTEA ÎNTAI. ÎNAINTE DE MOARTE ȘI LA MOARTE.](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA.](#)

Rezumat:

Lumea satului românesc păstrează o serie de tradiții legate de moarte, uneori încărcate cu un autentic sens religios, altele posibil de asimilat pietății populare, cel mai adesea superstițioase sau magice, reminiscențe arhaice, precreștine. Confruntându-se cu acestea, persoanele implicate în pastorație și fiece credincios au a discerene care le este consistența și a contribui la corectarea sau încreștinarea lor, în măsura posibilului. Acest lucru se vedește necesar, căci prea adesea tradițiile din jurul morții (spălarea și îmbrăcarea rituală, pomana făcută după reguli stricte, obiectele care se pun în sicriu, gesturile rituale dinainte și de după înmormântare etc.) sunt mai valorizate decât gesturile propriu-zis creștine (sacramentele care precedă moartea, rugăciunea familială sau comunitară etc.) și însuși conținutul credinței riscă să fie alterat. Voi încerca în această primă parte a articolului meu să prezint o perspectivă teologică a tradițiilor legate de așteptarea morții și de evenimentul morții ca atare, încercând în

același timp să îndrept perspectiva care le însuflețește, oferind conținuturi teologice care ar putea constitui nucleul unei cateheze în legătură cu acest eveniment inevitabil.

Articol: [ZENON CARDINAL GROCHOLEWSKI, UNIVERSITATEA AZI. UNIVERSITÄT HEUTE, PREFĂȚĂ DE A. MARGA, VOLUM ÎNGRIJIT DE P. FRIEDRICH BECHINA ȘI MONICA MERUȚIU, CLUJ-NAPOCA: EFES, 2010, 181 P..](#)

Autori: [SORIN MARȚIAN.](#)

Rezumat:

Universitatea noastră găzduiește lansarea unei cărți de excepție prin tematica propusă: *Universitatea azi. Universität Heute*. Autorul său, Zenon Cardinal Grocholewski, este Prefect al Congregației pentru Educația Catolică, Mare Cancelar al Universității Pontificale Gregoriana, Docteur Honoris Causa al mai multor universități europene, între care și Universitatea „Babeș-Bolyai”. Încă din titlu, lucrarea trezește interesul tuturor celor care sunt implicați în domeniul educației, profesori, studenți, universitari din diferite domenii. Așa cum ne sugerează profesorul Andrei Marga în prefața volumului, Zenon Cardinal Grocholewski oferă cititorilor reflecții profunde asupra orientărilor educației și soluții la provocările ce există pe scena lumii universitare (p. 14). Cele șase conferințe care constituie lucrarea de față au fost prezentate de Eminentă sa în țara noastră, în mai multe limbi de circulație internațională, cu diferite prilejuri. Publicarea lor în română dă acum cititorilor autohtoni prilejul de a se familiariza cu scrierile unui mare teolog.

Numărul 2/2010

Articol: [FUOCO IN RELAZIONE ALLA DIVINITÀ. TERMIONOLGIA, SENSI, TESTI SIGNIFICATIVI NELL'ANTICO TESTAMENTO.](#)

Autori: [FLORENTIN CRIHĂLMEANU.](#)

Rezumat: Focul în raport cu

Dumnezeirea. Terminologie, sensuri, texte semnificative în Vechiul Testament.

Articolul își propune să identifice, pornind de la câteva „cuvinte-cheie” ale vocabularului biblic (de la terminologia greacă pentru LXX și aceea ebraică pentru TM, acele texte veterotestamentare în care focul se află în raport cu Dumnezeu). Articolul presupune mai apoi o analiză asupra diferitelor categorii de texte, aprofundând rolul teofaniilor, a focului în istoria lui Israel, a focului care-l desemnează pe Dumnezeu. În concluzii sunt rezumate principalele funcții și atribute ale focului în Vechiul Testament.

Articol: [AKŌPAN'S INNER JOURNEY. ŚAT](#)

Autori: [FAUSTO GIANFREDA, S.J.](#)

Rezumat: akōpa, Itinerariul lăuntric al lui

Śatn. Articolul își propune să analizeze cartea lui Francis X. Clooney, S.J., *avas of South India* (Seeing through Texts: Doing Theology among the Śrīvaisava per una conoscenza della), cu scopul de a pune în evidență elementele esențiale ale tradiției Śrīvais pentru cunoașterea bhakti hinduiste. Analizarea acestei lucrări oferă deopotrivă prilejul unei evaluări a metodei teologiei comparative a lui Clooney.

Articol: [THE RE-ESTABLISHMENT OF THE DIACONATE AS A PERMANENT MINISTRY IN THE ROMAN CATHOLIC CHURCH OF THE NETHERLANDS.](#)

Autori: [ROB MASCINI](#). **Rezumat:** **Reînființarea slujirii diaconale permanente în Biserica Romano-Catolică olandeză**

Ivită ca o consecință a hotărârilor Conciliului Vatican II și influențată de instituția diaconatului din Biserica reformată din Olanda, problema diaconatului permanent a început a fi pusă în discuție în Biserica Catolică olandeză în contextul crizei vocațiilor la preoție. Înainte de a fi implementată, această nouă, dar totodată veche formă de slujire a fost studiată la nivel local, după exemplul țărilor vecine și cu sprijinul Centrului Internațional pentru Diaconat (IDC), fondat în 1966 cu sprijinul papei Paul al VI-lea.

Începând cu 1977, prin hirotonirea unui prim diacon permanent, diaconatul permanent s-a răspândit progresiv în Biserica olandeză, luând diverse forme. Între anii '80-'90, această instituție s-a consolidat ca o formă de slujire complementară preoției, apreciată fiind de comunități și constituind în același timp un răspuns la chemarea conciliului Vatican II în ceea ce privește angajarea laicilor în viața Bisericii. După 2000, candidații la diaconatul permanent au început să primească o formare tot mai riguroasă pentru a putea înfrunța realitățile complexe ale lumii contemporane.

Articol: [BISERICĂ ȘI STAT ÎN MONARHIA DUNĂREANĂ \(ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA\). CADRUL JURIDIC: PREVEDERI ȘI CONSECINȚE.](#)

Autori: [ANA VICTORIA SIMA](#). **Rezumat:** Articolul de față analizează din punct de vedere istorico-juridic evoluția raporturilor dintre Biserică și Stat în monarhia austriacă, focalizându-se mai ales pe repercursiunile legislației în continuă secularizare asupra Bisericii Catolice, în general, și a celei greco-catolice românești în special. În monarhia austriacă, Biserica și Statul au cunoscut, în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea, o continuă delimitare a sferelor lor de influență și putere. Evoluând de la alianță la separare, raporturile dintre Biserica Catolică și stat în Austria au semnat, de fapt, direcția unui parcurs ireversibil. La sfârșitul lui, Biserica Catolică înceta să mai fie puterea temporală de altădată, devenind o instituție eminentamente spirituală, plasată undeva la marginea societății. Dintre biserică de stat, cum fusese odinioară, se transformase într-o confesiune oarecare, alături de celelalte confesiuni din monarhie. Era rezultatul unor prefaceri ce începuseră cu mult timp în urmă, dar care se acceleraseră vizibil în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Debutul acestor schimbări accelerate a fost marcat de semnarea concordatului din 1855, dintre Austria și Sfântul Scaun, când Biserica Catolică părea să-și recapete în monarhie rolul său de putere temporală de care se bucurase în secolul al XVIII-lea. În realitate însă, "restaurarea" nu a fost decât parțială și de scurtă durată. După numai câțiva ani, concordatul a încetat să mai fie recunoscut, mai întâi în Ungaria (1867), iar apoi în Austria (1870). Dezavurarea lui era semnul că biserica aluneca vertiginos spre periferia societății. Sfârșitul acestui parcurs avea să-l marcheze, bunăoară în Ungaria, legiferarea căsătoriei civile obligatorii și a registrului de stare civilă (1894), prin care statul prelua definitiv controlul și asupra căsătoriei, ca ultimul mare fief pe care biserica îl deținuse până atunci. Redusă astfel la cercul strâmt al unui exercițiu duminical, bisericii nu i-a mai rămas decât să-și asume cu conștiințiozitate adevărata ei menire: salvarea spirituală.

Articol: [OMUL PREDESTINAT \(CHEMAT\) SPRE ÎNDUMNEZEIRE.](#)

Autori: [ALEXIS DIMCEV](#). **Rezumat:** Omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu, el se aseamănă cu Dumnezeu, făcând parte din cetatea Domnului. Această imagine, acest chip

al omului care se aseamăna cu Creatorul a constituit un element principal în scrierile părinților de-a lungul întregii perioade patristice. Teologia care face referire la restabilirea chipului și la asemănarea cu arhetipul dumnezeiesc se găsește la baza nevoii de cunoaștere a omului, întâi de toate ca o creatură care este parte a creației universale și apoi ca o creatură care devine o persoană înzestrată cu rațiune, libertate, voință, suveranitate. Omul este recapitularea creației, prin sinteza dintre materia văzută (țărâna) și dimensiunea sa nevăzută (sufletul).

Articol: [ACTIVITATEA DIDACTICĂ ȘI DIRIJORALĂ A LUI CELESTIN CHEREBEȚIU.](#)

Autori: [ALEXANDRU SUCIU.](#) **Rezumat:** Profesor, dirijor, instrumentist și compozitor, Celestin Cherebețiu a fost una dintre personalitățile de prim rang ale culturii transilvane. A fost licențiat al Academiei de Muzică din Cluj și al Pontificia Scuola Superiore di Musica Sacra din Roma. Și-a început cariera în Blaj ca profesor de muzică la Școala Pedagogică, Școala de Fete, Academia Teologică și Școala de Băieți. În 1946 s-a mutat la Cluj și a început să lucreze ca profesor la Școala Pedagogică de Băieți și ca instrumentist la Filarmonica de Stat și Opera Națională din Cluj. Cariera lui s-a desăvșit prin cei șaisprezece ani de dascălie la Academia de Muzică din Cluj.

Articol: [PETER OLEXAK, KODIKOLOGIA, RUŽOMBEROK, 2007, 130 P..](#)

Autori: [ANDREEA MÂRZA.](#) **Rezumat:** The term “codicology” has emerged in the French area relatively recent, in the half of the 20th century. This discipline has existed before, and it has been studied in universities as part of paleography with which it shares common features; nevertheless, in time, codicology was considered as a distinct discipline due to new publications that stimulated debates, and brought new pieces of information about manuscripts. One of the first authors who took this discipline into account as distinct area was François Masai who considered it *archéologie du livre* (the archaeology of books), this syntagm being appropriate for it to a certain extent. Other specialists who brought important contributions in the field were: Denis Muzerelle (*Vocabulaire codicologique. Répertoire méthodique des termes français relatifs aux manuscrits* – 1985), Jacques Lemaire (*Introduction à la codicologie* – 1989), Marilena Maniaci (*Terminologia del libro manoscritto* – 1996), and Armando Petrucci (*La descrizione del manoscritto* – 2001), etc.

Numărul 1/ 2010

Articol: [EIN UMSTURZ IN DER EKKLESIOLOGIE DES 18. JAHRHUNDERTS, DER LATEINER UND GRIECHEN ZU ZWEI KONFESSIONEN MACHTE, WELCHE SICH GEGENSEITIG DES IRRTUMS IM GLAUBEN BESCHULDIGEN UND SICH SEITHER „KATHOLIKEN” BZW. „ORTHODOXE” NENNEN.](#)

Autori: [ERNST CHRISTOPH SUTTNER.](#)

Rezumat: *O răsturnare în eclezioologia secolului XVIII, care i-a transformat pe latini și pe greci în două confesiuni diferite, acuzându-se reciproc de erori în credință, și care s-au numit de atunci „catolică”, respectiv „ortodoxă”.* La conciliul de la Ferrara – Florența (1438–9), Bisericele din Apus și Răsărit, deși separate formal, și-au respectat reciproc demnitatea eclezială și au acceptat faptul că unitatea Bisericii poate exista în diversitatea tradițiilor. Această perspectivă s-a schimbat în timp, mai cu seamă după conciliul de la Trento (1545–63). Clarificând-și dogma în raport cu teologia protestantă, catolicismul a perceput unitatea Bisericii ca uniformitate și a considerat – în opoziție totală cu percepția florentină – orice comunitate din afara obedienței romane ca eretică sau suspectă de erezie. În aceeași perioadă, Biserica greacă de sub dominația otomană a atins o perioadă de stabilitate, după dificultățile din timpul lui Kyrillos Lukaris (1572–1638) și din cauza declinului Imperiului otoman. A fost momentul în care și-a putut revizui teologia, iar rezultatul a fost concepția conform căreia Biserica Ortodoxă este singura păstrătoare a tezaurului nealterat al Revelației. Aceste două poziții sunt cel mai bine reflectate în două documente ale perioadei: decretul din 1729 al Congregației de Propaganda Fide și hotărârea sinodală a Patriarhiei constantinopolitane din 1755. Cele două documente se bazează pe ecleziologia din epocă a celor două Biserici și neagă atât eclezialitatea celeilate, cât și capacitatea de a administra în mod valid Sfintele Taine. Din aceste două perspective, posibilitatea pentru fiecare dintre cele două Biserici de a asigura mântuirea membrilor lor părea a fi eliminată. Unele dintre aceste dificultăți încă trebuie depășite.

Articol: [CARTEA ÎN SCRISORILE LUI ENEA SILVIO PICCOLOMINI ȘI MARSILIO FICINO.](#)

Autori: [ANDREEA MÂRZA.](#)

Rezumat: *Cartea în scrisorile lui Enea Silvio Piccolomini și Marsilio Ficino.* Cercetarea din studiul de față are ca punct de plecare cartea tipărită pe parcursul secolului al XV-lea, adică incunabulul. Cei doi autori care ne-au atras atenția și care sunt motivul articolului sunt Enea Silvio Piccolomini și Marsilio Ficino, importanți reprezentanți ai Renașterii italiene. Activitatea lor a fost urmărită pornind de la scrisorile păstrate în cadrul Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din Cluj în cele două incunabule, cel care cuprinde scrisorile lui Piccolomini din anul 1496, iar cel al lui Ficino din anul 1497. Ambele lucrări se numesc *Epistolae familiares*, așa cum reiese din colofon-ul volumelor.

Această cercetare aduce în prim plan scrisorile care au ca temă principală „cartea”: cereri de carte, achiziționarea lor, noutăți bibliografice ale epocii etc., lăsând la o parte celelalte subiecte dezbătute. Ținând locul presei și ajutând la răspândirea informațiilor în diferite părți ale continentului, corespondența celor două personalități cu diferiți contemporani (cardinali, împărați, învățați sau prieteni) dovedește preocupările lor pentru cuvântul scris, volumele, traducerile sau diferitele interpretări atestând acest fapt.

Articol: [THE CATHOLIC THEOLOGY OF EDUCATION OF ORESTES A. BROWNSON.](#)

Autori: [ERALDO CACCHIONE, S. J.](#)

Rezumat: **Teologia catolică asupra**

educației a lui Orestes Brownson. În articolul anterior s-a arătat din ce motive a ocupat Orestes A. Brownson un rol esențial în dezbaterile asupra școlii în societatea americană născândă din veacul al XIX-lea. Acest studiu completează expunerea teoriei educative a lui Brownson, aprofundând-o până la fundamentele sale teologice. Se propune teza potrivit căreia, în cazul lui Brownson, putem ajunge să vorbim despre o adevărată „teologie a educației”. Principalele două teme teologice care ies în evidență în teoria educativă a lui Brownson sunt acelea a unei educații care să ajute persoana să descopere scopul supranatural pentru care a fost creată de Dumnezeu și aceea a unei educații catolice – care să fie adică în stare a transmite dimensiunea universală sau „catolică” a cunoașterii. Potrivit lui Brownson, așa după cum realitățile obiective ale naturii, omului și Bisericii constituie părți în tensiunea dialectică a unui întreg al cărui fundament se află în actul creator al lui Dumnezeu, și procesul formării subiective și de dobândire a cunoașterii presupune o tensiune dialectică între educarea dimensiunii naturale (studiile liberale și instruirea școlară) și o educare a dimensiunii supranaturale (formarea religioasă și sacramentele). Numai astfel se poate trece de la conceperea educației ca și o simplă instruire la o educație ca parte a lucrării Harului dumnezeiesc. În această perspectivă se poate vedea felul în care teologia „sintetică” a lui Brownson pe care am analizat-o în primul articol al acestei serii răzbate până în adânc din scrierile sale despre educație și școala catolică.

Articol: [LEADERSHIP IN ORGANIZATIONS AND CHRISTIAN FAITH.](#)

Autori: [ALFRED DARMANIN, S.J.](#)

Rezumat: **Leadership-ul în organizații și**

credița creștină. Articolul de față analizează elementele comune pe care le putem găsi între leadership-ul organizațional de astăzi și credința creștină. Principalele caracteristici sunt următoarele: o viziune împărtășită, valorile comune, cultura organizațională, leadership-ul slujitor, luarea de decizii, *empowerment*, raporturile interpersonale și comunicarea. În final, Cristos este prezentat ca un adevărat leader eficient.

Articol: [OMUL, CREATURĂ A LUI DUMNEZEU, ÎNTRE ETICA TEONOMĂ ȘI O LUME SECULARIZATĂ.](#)

Autori: [ALEXIS DIMCEV.](#)

Rezumat: **Omul, creatură a lui Dumnezeu, între**

etica teonomă și o lume secularizată. Orice religie, fie ea rațională sau creștină, conține, în mod necesar, trei elemente: ființa supremă (reală sau fictivă), omul și raportul dintre ființă și om. Noile curente ideologice care au pus accentul pe problemele sociale au fost fondate în bună parte pe ideea că una din condițiile pentru obținerea libertății este emanciparea de sub tutela ecleziastică, a religiei în general, care oferă o reprezentare greșită asupra lumii și asupra vieții, trebuind ca, în fața problemelor umanității, să se adopte o atitudine raționalistă, științifică.

Omul este o ființă religioasă care tinde către Dumnezeu, acolo unde fiecare persoană este un mesager al Cuvântului divin și unde trebuie să fie respectate principiile potrivit cărora inima și sufletul omului îl conduc pe cărările lumii, așa cum ne învață Ecleziastul, din prisma etapelor vieții, prin repetarea refrenului melancolic : Deșertăciunea deșertăciunilor..., totul este deșertăciune (Qo 12,8)

Articol: [LA CONTEMPLATION, FINALITÉ ULTIME DE LA PERSONNE HUMAINE.](#)

Autori: [CRISTIAN BIRU.](#)

Rezumat: **Contemplation, the final goal of human person.** Following what we have seen in another article, we will now consider the limits of this reality and of the experience of the love of friendship; the means of going beyond these limits or at least of reducing their impact in daily life, and the possibility that some of these limits offer us: that is, openness to the philosophical contemplation of First Being and, secondly, the means by all are able to attain such a contemplation (in particular, in our case, the contemplation of First Being). By means of an analytical approach, we will discover the existence of three great categories of limitation: limitations in knowledge, limitations surrounding the experience of absence, and finally limitations in regards to the experience of death. If we somehow arrive at going beyond the limitations of the first two categories, we can only go beyond the third one by an openness to the search for truth, for the meaning of life for those who are most fortunate (that is, those who search for wisdom with constancy), for the metaphysical dimension and for the intellectual discovery of the necessity of the existence of a First Being, who is the source of life, of love and of intelligence; the source of the spirit, and the only reality capable of satisfying the ardent thirst of our heart – the thirst of being loved beyond our limitations, in the way in which a person is loved by his friend. But this First Being fills the human heart infinitely more than a friend ever could because of his limitations, of which death is the ultimate and which can manifest itself as a reality that is insurmountable, almost substantial. Only the faithful friend, before the experience of the death of his friend, can enter unabashedly into a metaphysical gaze that leads him to the discovery of a First Being – a discovery that shows him, from the interior, that the unique pertinent manner of approaching such a metaphysical reality is the total, confident abandonment of himself to love; that is, to love the one to whom he is indebted for the love that he has towards his dead friend, and indebted for the bond that was theirs, for what he was, what he has or for the very fact that he existed, here and now.

Numărul 4/ 2009

Articol: [DER DIENST DER KIRCHE FÜR DIE RUMÄNISCHE GESELLSCHAFT AUS DER SICHT DES BUKARESTER ERZBISCHOFES RAYMUND NETZHAMMER UND DES RUMÄNISCHEN PATRIARCHEN JUSTINIAN MARINA.](#)

Autori: [ERNST CHRISTOPH SUTTNER.](#)

Rezumat: **Slujire Bisericii față de societatea românească. Arhiepiscopul de București Raymund Netzhammer și patriarhul României Iustinian Marina.** Istoria este nedreaptă cu ambii capi religioși despre care vorbește acest articol. Unul dintre ei – părăsit de frații săi pentru că a socotit neamul mai însemnat decât Biserica lui Cristos – a rămas generos și liniștit, trebuind să meargă în exil. Celălalt, la început naiv și încrezător, a fost transformat de experiență într-un patriarh hotărât. Cea mai mare nedreptate care i-a fost făcută este aceea de a fi fost considerat de mulți care nu s-au străduit să-i aprofundeze gândirea, „patriarhul comunist”.

Articol: [„THE RUSSIAN ORTHODOX CHURCH’S BASIC TEACHING ON HUMAN DIGNITY, FREEDOM AND RIGHTS” OF JUNE 2008.](#)

Autori: [FRANS HOPPENBROUWERS](#).

Rezumat: „Fundamentele învățaturii ortodoxe asupra demnității, libertății și drepturilor omului” din luna iunie 2008.

Documentul „Fundamentele învățaturii ortodoxe asupra demnității, libertății și drepturilor omului” a fost aprobat de sinodul episcopilor ortodocși ruși pe 26 iunie 2008 și din acel moment este prezentat ca decurgând din doctrina socială a Bisericii Ortodoxe Ruse din 2006. Autorul acestui articol își propune să înțeleagă pentru ce a fost conceput acest document, însă nu este ușor să se dea un răspuns din punctul de vedere al conținutului: Bisericii Ortodoxe Ruse îi lipsește un adevărat discurs asupra drepturilor omului. Cu toate acestea, este clar că ideea unui *sobornost* (adică aceea de armonie și comuniune în societate) adaugă o nuanță utopică drepturilor omului din Biserica Ortodoxă Rusă, care se lovește dintr-o dată de drepturile individuale al omului. În fapt, documentul „Fundamentele învățaturii ortodoxe asupra demnității, libertății și drepturilor omului” restrânge drepturile individuale, impunând ca sursă primară a drepturilor omului exigențele Bisericii Ortodoxe Ruse, ale Statului rus, a culturii și tradițiilor rusești. Câtă vreme documentul a fost privit cu puțin interes în chiar sânul Bisericii Ortodoxe Ruse, trebuie să mărturisim că nu acesta a fost scopul acestui document, în pofida declarațiilor autorilor.

Articol: [EUROPA UND DIE KIRCHEN PERSPEKTIVEN ZUR AKTUELLEN FRAGE NACH DER „SEELE” IM EUROPÄISCHEN HAUS.](#)

Autori: [ENGELBERT GROSS](#).

Rezumat: Europa și Bisericile. Perspective cu privire la problema actuală a „sufletului” în construcția europeană. Actuala „construcție europeană” necesită o formă. Căutarea acestei forme are loc pe o „piață”, caracterizată prin publicitatea sa. Când Bisericile și teologiile participă la procesul de a da construcției europene forma dorită, trebuie să fie conștiente de sine demonstrând, oferind și, în ultimă instanță fiind responsabile pentru opțiunile și postulatele lor, într-un mediu public caracterizat de dispute și expunere. Bisericile și teologiile va trebui să înfrunte poziții provocatoare venind dinspre exterior sau cele care vin din interior: cine provoacă? Unele dintre aceste provocări, prezente deja în Europa, sunt numite, descrise și clasificate în acest articol. Textul tinde spre întrebarea concretă: care este provocarea reală pentru Bisericile și teologiile din Europa de est și de vest și cum trebuie ele abordate?

Articol: [ORESTES A. BROWNSON’S EDUCATIONAL THEORY IN THE CONTEXT OF 19th CENTURY AMERICA.](#)

Autori: [ERALDO CACCHIONE, S.J.](#)

Rezumat: Teoria asupra educației a lui Orestes A. Brownson în America secolului XIX. Orestes A. Brownson a jucat un rol esențial în dezbaterea asupra școlii în societatea americană născândă a veacului al XIX-lea. Scopul acestui articol este acela de a oferi o bogată sinteză a ceea ce a scris Brownson asupra educației. Numeroasele sale scrieri pe această temă presupun câteva principii fundamentale: educația este esențialmente o formare a facultăților sufletului în vederea menirii veșnice a omului. Dată fiind această finalitate a sa care este viața veșnică, educația este în chip esențial un fapt religios, ceea ce nu înseamnă însă că trebuie să fie numai o educație religioasă. Educația constituie un ajutor pentru propășirea umană, atât cea a individului, cât și cea a întregii societăți. Oricât de importantă ar fi, educația școlară își află propria limită în faptul că nu poate schimba până în adânc natura umană marcată de păcat. Acest lucru stă numai în puterea lucrării educative săvârșite în mod direct de harul lui Dumnezeu prin intermediul sacramentelor. Celelalte forme de educație, inclusiv aceea oferită de familie, de cărți ori reviste, constituie ajutoare de bază pentru adevărata educație, care este aceea „harică” și este mult mai mult decât o simplă formă de instruire. Complementaritatea dialectică dintre educația prin mijloacele naturale și educația prin instrumentele supranaturale propune teologia sintetică drept temelie a gândirii lui Brownson.

Articol: [CREAȚIA, UN MISTER CE ÎNCAPE ÎNTR-O ȘTIRE DE ZIAR?](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA](#). **Rezumat:** După ce am schițat într-o primă parte a acestui studiu (v. numărul anterior al revistei noastre) câteva principii pentru o lectură a textelor biblice privind crearea lumii, am să mă opresc în cele ce urmează asupra textelor cu privire la crearea omului, mai exact Gen 2,4b-3,24. Îmi propun să studiez acest text în paralel cu miturile mesopotamiene cu privire la origini, încercând să demonstrez că, în pofida unei forme, unui limbaj și a unor imagini asemănătoare, există numeroase elemente originale, datorate revelației și experienței de credință a lui Israel. O diferență semnificativă constă în perspectiva optimistă asupra creației în general și asupra omului în special: câtă vreme în miturile mesopotamiene crearea universului și a ființei umane se află încă de la început sub semnul răului (a se vedea luptele cosmogonice, materia demonică din care zeii fac lumea și omul), Biblia vădește convingerea că întreaga lucrare a lui Dumnezeu este bună și că omul este creat după chipul lui Dumnezeu; dacă răul intervine în istoria sfântă, aceasta nu se datorează nicidecum lui Dumnezeu, ci exercitării greșite a libertății de către ființa umană. Însă, dincolo de această fascinantă comparație între perspectiva biblică asupra originii omului și aceea a altor tradiții, ceea ce este încă mai captivant este faptul de a despuia primele pagini ale Scripturii de acest înveliș mitic și de a discerne mesajul teologic (v. antropologic). Aceasta pentru că, dacă Geneza nu constituie un tratat științific asupra originilor (și în acest sens problema originilor rămâne deschisă studiului științific) nu este nici un simplu mit, ci o carte care, într-un limbaj mitic, ne transmite adevăruri revelate de către Dumnezeu asupra demnității ființei umane (care derivă din faptul de a fi creată după chipul lui Dumnezeu), asupra vocației la comuniune cu Dumnezeu, asupra unității persoanei umane, asupra raportului între bărbat și femeie, asupra raportului său cu restul creației, dar și asupra realităților păcatului, suferinței, morții care – nefăcând parte din planul inițial al Domnului – au pătruns în lume din pricina lipsei de responsabilitate a omului; date fiind toate acestea, teologia are și ea ceva de spus asupra originilor.

Articol: [FEMEIA PRINSĂ ÎN ADULTER: APARTINE SAU NU FRAGMENTUL DE LA IN 7,53-8,11 TRADIȚIEI IOANEICE?](#)

Autori: [CRISTINA PALICI](#). **Femeia prinsă în adulter: aparține sau nu fragmentul din In 7,53-8,11 tradiției ioaneice?** Citind mai multe articole, comentarii și exegeze ale celei de-a patra Evanghelii, atât din spațiul catolic, cât și din cel protestant și ortodox, a trebuit să constat, spre surprinderea mea, că marea lor majoritate nu analizează fragmentul din In 8,3-11, limitându-se să afirme că nu este un text original ioaneic și că o exegeză a acestui fragment ar întrerupe firul discursului prezentat de Evanghelie în capitolele 7-9; puținele studii care iau în considerare pasajul îi dedică foarte puține rânduri și nu analizează textul în contextul celei de-a patra Evanghelii sau din perspectiva teologiei ioaneice. Argumentele care sunt aduse în genere sunt următoarele: lipsa lui din manuscrisele importante, până în sec. al IV-lea, situarea lui în Evanghelia după Luca de către anumite manuscrise, precum și lipsa comentariilor grecești la acest episod până în sec. al XII-lea, faptul că întrerupe firul lungului discurs al lui Isus cu ocazia Sărbătorii Corturilor; prezența unor elemente de limbaj atipice pentru evanghelia după Ioan (*muntele măslinilor, scribii și fariseii, în zorii zilei, degetul lui Dumnezeu*), caracteristice în schimb sinopticilor și mai ales lui Luca. Ei bine, voi încerca să arăt că pentru toate aceste argumente există contraargumente și că fragmentul în cauză, cu toate că pare a fi fost adăugat abia mai târziu Evangheliei după Ioan, se încadrează în tradiția școlii ioaneice, găsindu-și sensul simbolic profund doar în contextul activității lui Isus din timpul Sărbătorii Corturilor, activitate relatată doar de cea de-a patra Evanghelie (în capitolele ce precedă și urmează pericopa femeii prinse în adulter).

Articol: [BISERICA ROMANĂ ȘI REGLEMENTAREA IMPUNERII NUMELUI ÎN TRANSILVANIA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIII-LEA.](#)

Autori: [SERBAN TURCUȘ.](#)

Rezumat: Cercetarea de față își propune să individualizeze modul în care, potrivit criteriilor istoriografice actuale, revoluția antroponimică care a marcat Europa Occidentală din a doua jumătate a secolului al XII-lea se simte în Transilvania datorită, mai ales, activității disciplinare a Bisericii Romane. Secolul al XIII-lea transilvan se distinge prin evoluția sa politică care a fost grevată de prezența unor forțe între care se pot identifica politica expansionistă a regatului maghiar, politica de încadrare instituțională a Bisericii Romane și puternica presiune a popoarelor stepei în primul rând marea invazie tătar-mongolă. În acest context dur singura instituție care s-a ocupat de procesul de modernizare a Transilvaniei a fost Biserica Romană. Antroponimia este barometrul care permite să se observe cum anume activitatea modernizatoare a Bisericii coincide cu Sinodul general de la Buda din anul 1279 - moment în care Ungaria era în plină anarhie - iar disciplinarea se produce prin intermediul legislației ecleziastice. Acesta de fapt este și momentul în care putem determina disciplinarea impunerii numelui, de acum încolo numele celor botezați va fi impus în mod exclusiv de reprezentantul Bisericii.

Articol: [IDENTITATE ȘI DIVERSITATE. DESPRE BISERICA ROMÂNILOR ARDELENI \(1744-1754\).](#)

Autori: [LAURA STANCIU.](#)

Rezumat: Studiul acoperă perioada de criză care a marcat Unirea în decada care a urmat misiunii călugărului Visarion Sarai în Transilvania. Perioada a fost dominată de disputa dintre Curte și ierarhia romano-catolică cu partizanii săi, pe de o parte, și neuniți (schismatici), pe de altă parte. În ceea ce privește poziția sa, Curtea era hotărâtă să apere și, oriunde era posibil, să extindă Unirea, în timp ce neuniții se țineau strâns și constant de “religia noastră”, solicitând dreptul de a-și practica credința după voia lor și de a fi deserviți de preoții aleși de ei. Cu alte cuvinte, confruntarea dintre Curtea de la Viena și români a adus cu sine extinderea Reformei Catolice în secolul al XVIII-lea și a reprezentat, de fapt, la un alt nivel, o întâlnire între modernitate și tradiție, între Apus și Răsărit. O conștiință etnică provenită strict dintr-o identitate religioasă a început să se contureze mai clar în această perioadă. Studiul acoperă perioada în care conștiința etnică începea să concureze identitatea religioasă tradițională.

Articol: [CATEHISMELE GRECO-CATOLICE: ELEMENTE DE FORMARE ȘI ÎNTĂRIRE A IDENTITĂȚII CONFESIONALE \(1850-1948\).](#)

Autori: [IOANA BONDA, CIPRIAN GHIȘA.](#)

Rezumat:

Problema catehismelor greco-catolice publicate între 1850 și 1948 a rămas foarte puțin studiată în istoriografia română din perioada interbelică dar și în cadrul cercetărilor din ultimele decenii. Scopul articolului nostru este de a le readuce în atenție, oprindu-ne asupra câtorva elemente importante: cine au fost autorii lor; care au fost principalele ediții; care au fost structura și conținuturile lor specifice. Nu în ultimul rând, ne vom concentra atenția asupra problematicii legate de întărirea identității confesionale, acesta fiind, după părerea noastră, unul din scopurile cele mai importante urmărite de aceste manuale ce tratează norme de credință și de rit, făcând adeseori referiri la istorie și tradiție. Catehismele au fost întotdeauna un instrument eficient în construirea și promovarea discursului identitar al unei biserici, iar greco-catolicii nu fac excepție.

Numărul 3/ 2009

Articol: [IL TRATTATO DI SAN BASILIO SULLO SPIRITO SANTO: ALCUNE IMPLICAZIONI PER L'ANTROPOLOGIA.](#)

Autori: [MICHELINA TENACE.](#) **Rezumat:** **Tratatul sfântului Vasile despre Spiritul Sfânt: cateva implicații antropologice.** Oferind o perspectivă generală asupra câtorva aspecte esențiale ale credinței și, implicit, ale reflecției teologice – cum ar fi dumnezeirea lui Isus Cristos, misterul Treimii și dumnezeirea Spiritului Sfânt – în vremea lui Vasile cel Mare, autoarea dezvoltă învățătura acestuia asupra Spiritului Sfânt. Ea aprofundează mai apoi consecințele ei antropologice, cum ar fi însuflețirea vieții creștine de către Spiritul, experiența renașterii în botez, transformarea creștinului de către Spiritul într-un templu al lui Dumnezeu etc.

Articol: [AN ASPECT OF THE ACTUALITY OF BASIL: THE PROPER AGE TO ENTER MONASTIC LIFE.](#)

Autori: [BÉATRICE CASEAU.](#) **Rezumat:** **Un aspect de actualitate la Vasile: despre vârsta potrivită pentru intrarea în mănăstire.** Vasile din Cezareea a lăsat niște canoane care au fost integrate în dreptul canonic bizantin. Unul dintre canoane cere să fie atinsă vârsta maturității (17 ani) înainte a i se da vâul unei tinere fete. Această regulă nu a fost respectată în Evul Mediu, când au fost consacrați copii fără ca ei să fi putut lua o decizie în mod personal. Codurile de drept canonic contemporane amintesc necesitatea atingerii vârstei maturității pentru angajarea în viața călugărească și concordă cu recomandările lui Vasile.

Articol: [SAINT BASIL AND STUDITE MONASTICISM IN UKRAINE.](#)

Autori: [HLIB LONCHYNA.](#) **Rezumat:** **Sfântul Vasile și monahismul studit în Ucraina.** După o scurtă prezentare a perspectivei baziliene relativ la viața monastică, autorul caută să discearnă influența sa asupra monahismului studit din Ucraina. Chiar dacă influența gândirii baziliene asupra lui Teodor Studitul, reformatorul monahismului ucrainean, nu este cu desăvârșire demonstrabilă, aceasta s-a exersat fără îndoială în acest context vreme de veacuri.

Articol: [THE CATHOLIC THEOLOGY OF ORESTES A. BROWNSON IN THE CONTEXT OF 19th-CENTURY AMERICA.](#)

Autori: [ERALDO CACCHIONE.](#) **Rezumat:** **Teologia catolică a lui Orestes A. Brownson în contextul veacului al XIX-lea american.** În acest articol prezint o sinteză a teologiei lui Orestes Augustus Brownson (1803-1876) din momentul convertirii sale la catolicism, petrecută în 1844, la sfârșitul vieții sale. Am să arăt felul în care Brownson – unul dintre intelectualii cei mai de seamă ai Americii veacului XIX – atunci când a îmbrățișat credința catolică, în loc să respingă credința și filozofia umaniste dezvoltate în cadrul tradiției americane a transcendentalismului de sorginte iluministă, le-a transformat, convertindu-și încrederea în democrație și progresul omenirii într-o perspectivă escatologică ce se împacă

bine cu credința în Biserica Catolică. Criteriul credibilității credinței pentru Brownson stă în faptul că niște termeni considerați aparent în antiteză (cum ar fi autoritate și libertate, har și natură, ca și toate celelalte antinomii clasice ale teologiei și filozofiei) în fapt nu sunt altceva decât părți ale unui întreg mai mare care le cuprinde și în care stau într-o tensiune dialectică. Acest întreg pe care se bazează părțile este actul creator al lui Dumnezeu. Am să arăt cum a căutat Brownson fundamentele acestei concepții, pe care el însuși o numește „teologie sintetică”, la intelectuali europeni precum Victor Cousin, Pierre Leroux și Vincenzo Gioberti, inserându-le ideile într-o speculație teologică proprie care îl situează ca un gânditor original și abundând în idei interesante atât în sfera teologiei fundamentale, cât și pentru diferite ramuri ale dogmaticii: antropologie, cristologie, ecleziologie și har.

Articol: [TEOLOGIA DOGMATICĂ A LUI IOSIF TARȚA.](#)

Autori: [CRISTIAN BARTA.](#) **Rezumat:** **Teologia dogmatică a lui Iosif Tarța.** Iosif Tarța este un teolog greco-catolic român aproape necunoscut, chiar dacă ne-a lăsat drept moștenire un manuscris intitulat „Teologia dogmatică” Este vorba despre un curs universitar, care se preda la Seminarul mare greco-catolic din Blaj. Studiul de față vrea să prezinte acest text, oferind dincolo de descrierea sa generală, o analiză cu privire la originalitatea gândirii teologice și a izvoarelor sale. Voind să punem în evidență dimensiunea catolică, universală, dar și aceea locală, orientală, vom încerca și o aprofundare a conținutului teologic și, mai cu seamă, a adevărurilor intrinseci credinței catolice, dar care sunt problematice din punctul de vedere al teologiei ortodoxe. Cu aceeași finalitate vom arunca o privire și asupra limbajului teologic al manuscrisului.

Articol: [CREAȚIA, UN MISTER CE ÎNCAPE ÎNTR-O ȘTIRE DE ZIAR? - Partea întâi..](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA.](#) **Rezumat:** *The Telegraph* a publicat recent un articol intitulat „God is not the Creator, claims academic”, propunând o așa-zisă nouă teorie asupra creației, aparținându-i lui Ellen van Wolde, o teologă olandeză, teorie fondată pe ideea traducerii inexacte a verbului bără din primul verset al Scripturii – sesul acestuia fiind mai degrabă „a separa” – și susținând, în consecință, ideea preexistenței materiei. În fapt, teoria nu este cu totul originală, dificultățile limbajului Scripturii, interferențele cu miturile mesopotamiene, ca și problema începutului Universului și a unei eventuale materii preexistente făcând obiectul a numeroase studii teologice. La rândul meu, îmi propun să ofer în acest articol câteva jaloane pentru o lectură avizată asupra textelor privind crearea lumii (mai cu seamă în această primă parte) și a omului (mai ales în a doua sa parte), acordând în cele ce urmează o atenție specială textului de la Gen 1,1-2,4a, dar trecând deopotrivă în revistă alte texte care reiau aceeași temă. Primele unsprezece capitole din Geneză ar putea fi socotite o uvertură la istoria sfântă, israelitul și Israelul ca atare fiind preocupați mai degrabă de legătura lor cu totul specială cu YHWH și mai puțin de problema originilor. Dacă inima iudaismului este tocmai legământul, perspectiva biblică asupra începuturilor Universului și omenirii este în chip inevitabil marcată de aceasta, chiar dacă ea preia deopotrivă elemente specifice miturilor orientale; originalitatea sa decurge însă din monoteism. Legătura dintre creație și legământ este de asemenea dezvoltată în cadrul Noului Testament, experiența pascală îmbogățind credința în YHWH, acest Dumnezeu unic – Creator a toate câte sunt – prin tema mijlocirii lui Cristos în creație și luminând ideea creației prin Cuvânt, expresie a sublimării imaginarului dezvoltat în jurul originilor. Dat fiind faptul că creația nu privește numai un moment inițial pierdut în negura timpurilor și că ea are un caracter continuu, miza nu este așadar atât aceea de a stabili exact ce s-a întâmplat la început, cât de a recunoaște constanta intervenție creatoare a lui Dumnezeu în opera sa și providența lui.

Articol: [RITURI DE HIROTONIRE A DIACONESELOR ÎN BISERICILE ORIENTALE.](#)

Autori: [VERIDIANA-VICTORIA BOLFĂ.](#)

Rezumat: În riturile bizantine de instituire a unei diaconese ritualul este mereu definit drept xeirotoni/a. În majoritatea ritualurilor ritul hirotonirii diaconesei vine îndată după acela al hirotonirii diaconului, înaintea celor privind subdiaconul și lectorul și fiind foarte asemănător cu ritul hirotonirii diaconului. Și în cel mai vechi ritual bizantin complet privind hirotonirea diaconeselor care se păstrează (Euhologul manuscrisului Barberini grec 336 din Biblioteca Vaticana, din sec. al VIII-lea), sunt descrise una după alta hirotonirea (xeirotoni/a) episcopului, a prezbiterului, a diaconului, a diaconesei și a subdiaconului; apoi se descrie desemnarea (proxeiri/sewj) lectorului și psalmistului și a superioarei dintr-o mănăstire. Sunt și ritualuri în care diaconesa nu figurează imediat după diacon, ci după toți membri bărbați dintre clerici, asceți și alte categorii. Astfel, poziția diaconesei în cadrul ierarhiei clericale apare nesigură și puțin clară. În tradiția caldeană gestul rugăciunii cu impunerea mâinilor din partea episcopului împreună cu invocarea harului Spiritului Sfânt este interpretat nu ca o hirotonire (xeirotoni/a), ci ca o binecuvântare.

Articol: [NOTE PRIVIND NEGOCIERILE DE FONDARE A UNUI COLEGIU GRECO-CATOLIC LA ROMA LA ÎNCEPUTUL ANILOR '20.](#)

Autori: [VERONICA TURCUȘ.](#)

Rezumat: Studiul de față reflectă activitatea autorităților române de stabilire la Roma, imediat după terminarea primului război mondial, a unor structuri instituționale care să reflecte interesul pe care România Mare îl are pentru Cetatea Eternă în relație cu filiația strămoșească a românilor. Este vorba pe de o parte de intenția de întemeiere a unei structuri pentru pregătirea tinerilor preoți greco-catolici, iar pe de altă parte de proiectul politico-științific al autorităților guvernamentale române, ca urmare a îndemnului istoricului Vasile Pârvan, de fondare a unei Școli române la Roma după modelul unor instituții care funcționau în Cetatea Eternă. Istoria inițială a acestor două instituții românești la Roma se împletește de mai multe ori, iar menirea acestui studiu este de a clarifica evoluțiile diplomatice și ecleziastice în cauză.

Articol: [ÎMPREUNĂ CU FOȘTI COLEGI TEOLOGI DE ORADEA ÎN REZISTENȚA BISERICII ROMÂNE UNITE, GRECO-CATOLICE DIN MARAMUREȘ \(1948-1989\).](#)

Autori: [GHEORGHE POP.](#)

Rezumat: Autorul descrie experiențele sale în perioada comunistă când el, împreună cu foști studenți ai Academiei Teologice din Oradea a fost implicat în mișcarea clandestină greco-catolică

Numărul 2/ 2009

Articol: [NIETZSCHE ȘI ISTORIA GENEALOGICĂ A FILOZOFIEI MODERNE \(II\).](#)

Autori: [VERONICA LAZĂR.](#)
filosofiei moderne (II)

Rezumat: Nietzsche și istoria genealogică a

Examinând mecanismul decompozitiv al genealogiei, destrămarea categoriilor mobilizatoare ale metafizicii occidentale și forțele care le pun în mișcare, textul analizează ierarhia interpretativă operantă în scrierile nietzscheene, pentru care e departe de-a fi indiferentă perspectiva interpretativă: în urma lecturii genealogice, nu mai rămân de judecat decât interpretările, însă interpretările trebuie judecate; scopul criticii nu e o dezvrăjire, ci o ierarhizare în virtutea unui principiu afirmativ. Devine astfel inteligibil că în scrierile lui Nietzsche nu găsim o simplă critică a metafizicii printre altele, nici o simplă continuare a proiectului iluminist, ci o veritabilă răsturnare epistemologică.

Articol:

[CREAȚIE, EVOLUȚIONISM, GENETICĂ. PLAN DIVIN SAU ÎNTÂMPLARE?](#)

Autori: [FLORENTIN CRIHĂLMEANU.](#)

Rezumat: Înaintea descoperirilor științei, dar și a ideologizării evoluționismului, unii reprezentanți ai Bisericii precum cardinalul Christoph Schönborn și Raniero Cantalamessa, vorbesc despre un „intelligent design” care explică ordinea și bogăția universului. Centrul credinței creștinilor rămâne învierea lui Cristos, care ar putea fi comparată – în domeniul spiritual – cu marea explozie inițială a lumii materiale și totodată considerată elementul care conferă sens oricărei evoluții.

Articol: [CÂTEVA FAȚETE ALE UNEI PROBLEME SPINOASE: PĂCATUL ORIGINAR.](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA.](#)

Rezumat: Istorisirea biblică asupra păcatului originar nu este un mit, chiar dacă este redactată utilizându-se un limbaj simbolic. Ceea ce mă preocupă în cele ce urmează nu este însă faptul de a discerne diferitele niveluri ale redactării textului, ci conținutul său teologic, aprofundând mai apoi problema moștenirii păcatului originar și aceea a eficacității botezului. Aceasta pentru că aici se află miza problemei căderii, care nu poate fi înțeleasă decât în lumina Mântuirii. Chiar dacă istorisirea păcatului dintru început lasă câmp liber unei întregi serii de întrebări, ea constituie un răspuns fundamental la problema existenței răului în lume. Însă, propunând doctrina păcatului strămoșesc, Biserica nu cultivă o perspectivă pesimistă asupra omului, propunându-i deopotrivă o cale a izbăvirii.

Articol: [TITLUL DE THEOTOKOS ÎN SCRIERILE SFINȚILOR PĂRINȚI ÎN SEC. IV-V.](#)

Autori: [REMUS FLORIN BOZĂNTAN.](#)

Rezumat: Autorul acestui articol vizează a trece în revistă felul în care apare titlul de *Theotokos* în scrierile sfinților părinți ai veacurilor IV-V, epoca de aur a patristicii. În această perioadă, reflecția mariologică s-a centrat asupra a mai multe puncte, cum ar fi fecioria Mariei *in partum* și *post partum*, sfințenia sa, titlul ei de *Theotokos*. În mod succint, articolul tratează despre mariologia sfântului Atanasie, a sfântului Vasile cel Mare, a sfântului Grigore de Nyssa, a sfântului Grigore de Nazianz, a sfântului Ioan Gură de Aur.

Articol: [LA PERSONNALITÉ DE SAINT JEAN CHRYSOSTOME.](#)

Autori: [LIVIU PETCU.](#) **Rezumat:** Ca orice mare personalitate și ca Părinte al Bisericii, nu se lasă ușor abordat sau cuprins în câteva fraze, oricât s-ar strădui ele să alcătuiască o sinteză. Cu cât timpul trece, cu atât statura lui crește. Nici un Părinte bisericesc nu a lăsat o moștenire literară atât de vastă. În ce privește opera Sfântului Ioan Hrisostom, putem spune că acesta lasă posterității o operă uriașă, inegalabilă atât ca dimensiuni, cât și prin conținut, cuprinzând 18 volume în ediția Migne (vol. 47-64), comparabilă doar cu cea a lui Origen sau a Fericitului Augustin. În exegeză, el caută mai întâi sensul literal și nu se teme să facă, atunci când se impune, considerații gramaticale și lingvistice pentru a explica un pasaj dificil, dar aceasta nu semnifică decât o pregătire pentru a desprinde sensul tipic sau învățătura morală a textului. Utilitatea pentru auditorii săi este întotdeauna unicul scop pe care și-l propune.

Articol: [IMNOGRAFIA ȘI CÂNTUL LITURGIC ÎN TRADIȚIA SIRIACĂ. SCURTĂ CERCETARE PRIVIND ORIGINEA, CARACTERUL ȘI INTERACȚIUNEA ACESTORA CU TRADIȚIA BIZANTINĂ.](#)

Autori: [CARMEN FOTESCU TAUWINKL.](#) **Rezumat:** Articolul de față explorează începuturile imnografiei și muzicii liturgice în tradiția siriacă, încercând să aducă în atenție bogatele schimburi pe care le-a avut și influențe pe care le-a exercitat sau receptat din lumea greacă.

Articol: [CELULELE STAMINALE ȘI CLONAREA UMANĂ – NOI FORME DE A CĂUTA NEMURIREA TRUPEASCĂ.](#)

Autori: [ANDREI CLAUDIU HRIȘMAN.](#) **Rezumat:** În societatea contemporană, „liberală și democrată”, suntem martorii unei noi lumi fără Dumnezeu care, încet, se transformă într-un loc dezumanizat. Valorile morale nu mai sunt aceleași pentru toți, iar imoralitatea este un concept aproape abstract; astăzi, unele acte imorale sunt considerate „acte de drept”, relativizate până la extrem, nemaifiind considerate păcate. Imortalitatea corporală s-a transformat într-un mit pentru care mulți sunt dispuși să sacrifice tot ceea ce deunăzi aveau o valoare incontestabilă și universală. Celulele staminale (sușă) embrionare sau adulte, clonarea umană reproductivă sau terapeutică, sunt doar un mijloc prin care se caută mult doritul scop utopic: nemurirea trupească și tinerețea veșnică. În fața acestor probleme ne vedem constrânși să recunoaștem că este imposibil să tratăm în mod exhaustiv aceste teme actuale de bioetică și ne propunem să depășim discursul teoretic, ajungând la o autentică dezbateră interdisciplinară.

LE PRÉSIDENT SARKOZY ET LES RELIGIONS: VERS UNE „LAÏCITÉ OUVERTE” EN FRANCE.

Autori: [MARTIN DE LA RONCIÈRE.](#) **Rezumat:** Președintele Sarkozy și religiile: Către o „secularizare deschisă” („laïcité ouverte”) în Franța. Încă de când a fost ales președinte al Franței în mai 2007, Nicolas Sarkozy a dezvoltat o concepție originală asupra raportului dintre politică și religie. În timpul întâlnirii sale cu papa Benedict și capii religioși ai evreilor și musulmanilor nu s-a temut să abordeze teme majore cum ar fi sensul vieții omenești,

credința în Dumnezeu sau rădăcinile creștine ale Europei. El i-a chemat pe cetățenii credincioși, mai cu seamă pe romano-catolici, să ia parte la dezbaterile social-politice din Franța, mai ales în domeniul eticii. Mai mult, el a promovat noul concept de „secularizare deschisă” sau „pozitivă” („laïcité ouverte” sau „positive”), în care Statul nu doar că îngăduie participarea religiilor la viața publică, dar o și încurajează. În acest fel, președintele Sarkozy a deschis un nou capitol în istoria țării bine cunoscută pentru secularizarea sa necruțătoare, excluzând religia din viața publică. Contribuția de față include mai multe citate din discursurile lui Sarkozy.

Articol: [DESPRE EFECTELE POLITICII REFORMISMULUI TEREZIAN. PIONIERII BLAJULUI LA STUDII, ÎN ROMA \(1736-1754\).](#)

Autori: [LAURA STANCIU.](#) **Rezumat:** Studiul discută despre întemeietorii instituțiilor de cultură blăjene, de la mijlocul veacului al 18-lea. Interesul meu a fost concentrat asupra formației lor școlare, la Roma, a relațiilor lor interumane și asupra conștiinței lor identitare. În epoca instabilității și derutei confesionale (1740-1755), am fost interesată de măsura în care, prima generație cu studii complete în școlile catolice europene, și-a asumat și a promovat componenta confesională și națională a identității lor. Am urmărit manifestarea identității lor individuale și de grup prin analiza atitudinii lor în menționatul moment de criză, manifestat prin tipul de discurs formulat și prin constructivismul instituțional întreprins.

Articol: [ISTORICUL COMUNITĂȚII ȘI BISERICII „SF. VASILE CEL MARE” DIN BUCUREȘTI \(DE LA FONDARE LA CATACOMBE\).](#)

Autori: [IOAN-MARCEL DĂNEȚ.](#) **Rezumat:** Încă de la începuturile existenței sale în vechea Valahia, biserica catolică de rit oriental a avut un drum presărat cu suferințe. Biserica Sfântul Vasile cel Mare, prima biserică greco-catolică din București, construită în perioada în care Raymund Netzhammer era arhiepiscop catolic la București, stă mărturie a anilor grei de persecuție atât înainte, dar mai cu seamă, după 1948, data în care biserica catolică de rit oriental a fost scoasă în afara legii.

Articol: [AUGUSTIN RAMAZANI BISHWENDE, POUR UNE ECCLÉSIOLOGIE TRINITAIRE DANS LA POSTMODERNITÉ ET LA MONDIALISATION, L'HARMATTAN PARIS 2008, T. I: DE R. BELLARMIN, À Y. CONGAR, 268 P.; T.](#)

Autori: [ALIN SEBASTIAN TAT.](#) **Rezumat:** Augustin Ramazani Bishwende is a research theologian and author of several books on a specific African model in ecclesiology. The present book proposes a historical synthesis of the main ecclesiological views in modern times. It could be compared with Congar's achievements in the field, but without the same technical level.

Articol: [HENRY DONNEAUD, THÉOLOGIE ET INTELLIGENCE DE LA FOI AU XIIIÈME SIÈCLE, ED. PAROLE ET SILENCE, 2006, COL. BIBLIOTHÈQUE DE LA REVUE THOMISTE, 845 P..](#)

Autori: [ALIN SEBASTIAN TAT.](#) **Rezumat:** The Dominican Henry Donneaud was distinguished with St. Thomas Aquinas Dissertation Prize 2005 by the American Ave Maria University (Naples, Florida) for this book. He discusses here the status of theology in the Latin XIIIth century.

Articol: ROMUL POP, ENTRE LA CROIX ET L'ETOILE. UN MEMORIAL ECCLESIASTIQUE. BAIA MARE 1997.

Autori: NICOLAE GUDEA. **Rezumat:** Voici la maniere dont une autobiographie limitée du point de vue chronologique et un memorial ecclésiastique mettent en évidence des données importantes de l'histoire de l'Eglise greco-catholique, quelques-unes inédites, d'autres confirmées par des sources extérieures.

Articol: LAURA STANCIU, ÎNTRE RĂSĂRIT ȘI APUS. SECVENȚE DIN ISTORIA BISERICII ROMÂNILOR ARDELENI (PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI AL 18-LEA), EDITURA ARGONAUT. CLUJ-NAPOCA 2008, 241 P..

Autori: NICOLAE GUDEA. **Rezumat:** Il lavoro è molto importante nella serie della letteratura greco-cattolica rumena, mettendo in discussione sorsi nuovi tramite quali rinterpreta cenni della storia della Chiesa unita che sia erano rimasti fin qui oscuri, sia sono stati erroneamente interpretati.

Numărul 1/ 2009

Articol: APPROCHES DU CHRIST DE KIERKEGAARD.

Autori: FRANÇOIS BOUSQUET. **Rezumat:** **Cristos în opera lui Kierkegaard.** Prezentul articol pledează pentru ideea că persoana lui Cristos reprezintă o cheie de interpretare a întregii opere kierkegaardiene. Strategia acestuia de a publica atât sub semnătură proprie cât și sub pseudonim, lucrări cu caracter creștin dar și opere filosofice, este cea mai bună dovadă în acest sens, întrucât astfel realizează legătura dintre vestirea credinței creștine și reflecția filosofică asupra existenței. Mai mult, originalitatea cristologiei kierkegaardiene constă în accentul pus pe momentul contemporaneității în timp cu eternitatea, precum și pe paradox și pe incognito. În sfârșit, opera filosofului danez este cu atât mai relevantă astăzi întrucât subliniază dezvoltarea subiectului uman, lupta împotriva angoasei, libertatea în adevăr - și pentru că ridică ironia și umorul la rang de categorii teologice.

Articol: NIETZSCHE ȘI ISTORIA GENEALOGICĂ A FILOZOFIEI MODERNE (I).

Autori: VERONICA LAZĂR. **Rezumat:** La reconstitution polémique de la critique généalogique de la métaphysique qu'entreprind cet article se constitue, à la fois, comme une compréhension historique de l'engagement philosophique de Nietzsche et comme une polémique contre certains types défectueux de l'interpréter. Il s'agit ici de révéler un type particulier d'anti-illuminisme, qui ne prolonge pas la logique dialectique hégélienne, même pas en tant que variante de sécularisation, et de saisir, au contraire, la pensée de Nietzsche comme critique anti-dialectique de toute métaphysique, inclusivement de celle de Hegel – interprétation qui s'avère, toutefois, critique envers la thèse classique de Deleuze sur

l'intention antihégélienne des écrits nietzschéens. On démontre aussi que la lecture généalogique ouvre la voie pour une analyse plurale et non-essentialiste des concepts et de la syntaxe de la philosophie moderne, sans qu'elle se dissipe en un relativisme de valeur et interprétatif total.

Articol: [BOTEZUL ȘI ISPITIREA LUI ISUS, FRONTISPICIUL UNEI MISIUNI.](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA.](#)

Fragmentele evanghelice privind botezul și ispitirea lui Isus ar putea fi socotite drept fontispiciul misiunii sale de mântuire dat fiind faptul că ele presupun elemente cum ar fi proclamarea lui Isus drept Fiul al lui Dumnezeu și recunoașterea prezenței Spiritului asupra-i. Locul pe care-l ocupă Ioan Botezătorul în acest context nu apare în concurență cu rolul pe care-l joacă Isus, misiunile lor convergând în unica lucrare a mântuirii, predicarea lor având ca punct comun chemarea la convertire dată fiind apropierea Împărăției lui Dumnezeu. Există o legătură între cele două episoade biblice, ceea ce este descoperit cu prilejul botezului fiind confirmat cu ocazia ispitirilor. Fără a nega istoricitatea acestor două episoade, vom recunoaște în interpretarea pe care le-o dă Evanghelia reflecția post-pascală a comunității creștine. Însă, ceea ce este esențial dincolo de problema istoricității acestor două pasaje, este faptul de a stabili semnificația or teologică. Un prim aspect ce se cere sbliniat în acest sens ar fi acela al comuniunii lui Isus cu poporul său în botez: Isus, care nu avea trebuință de convertire, alege să se arate solidar cu poporul său (și încă mai mult cu diferite categorii marginalizate ale acestuia), cerând botezul de la Ioan. Din aceeași perspectivă, episodul ispitirii ar putea apărea ca o reiterare a istoriei lui Israel, o veșnică confruntare cu ispita, un lund drum prin pustiu, o neîncetată căutarea a Țării promise. Răsturnând alegerea poporului său, Isus alege în momentul botezului și în cel al ispitelor calea ascultării în raport cu voința Tatălui și împlinirea lucrării de mântuire potrivit planului său, fără a se pângări cu vreo concupiscentă sau dorința de putere pământească și, mai cu seamă, fără a cădea la înțelegere cu Satana. Aceste două pasaje sunt bogate în semnificații antropologice, cristologice și ecleziologice.

Articol: [ADMIRAȚIA FAȚĂ DE DREPTUL ROMAN ÎN FAPTELE APOSTOLILOR.](#)

Autori: [WILHELM TAUWINKL.](#)

Rezumat: Oficialitățile romane și faptele lor sunt descrise de Luca într-un mod care dovedește admirația autorului față de sistemul juridic imperial. Acest interes ar putea fi bazat pe aspirația la universalitate a primilor creștini și pe dorința de a recunoaște, de a păstra și promova toate valorilor spirituale și morale aflate în Imperiul Roman.

Articol: [ÎNVĂȚĂTURA DESPRE FECIOARA MARIA ÎN LITERATURA PATRISTICĂ.](#)

Autori: [REMUS FLORIN BOZÂNTAN.](#)

Rezumat: În articolul său, autorul caută să surprindă modul în care reflectă în scrierile lor sfinții părinți credința în Fecioara Maria. S-ar putea remarca la începutul istoriei Bisericii o anumită reticentă în a se vorbi despre Fecioara Maria, dată fiind preocuparea creștinilor de a nu lăsa loc de confuzie în ceea ce privește locul Fecioarei în credința creștinilor. Există totuși câteva referințe mariologice în literatura teologică a veacului al II-lea.

două ființe umane. Dar să nu uităm că moartea este în același timp cea mai intimă și personală experiență a persoanei. Pentru muribund, acesta este momentul lui, drumul pe care trebuie să-l urmeze. Noi avem sarcina să-i fim alături pe acest drum, care este accesibil pentru noi până în ultimul moment. Dar trebuie să fim atenți să nu încercăm să devenim protagoniști, deoarece acest lucru ar însemna să încercăm să furăm ceva ce nu ne aparține.

Articol: [ASOCIEREA SIMBOLULUI NUMIT CRISMON CU ALTE IMAGINI SIMBOLICE ȘI TEXTE.](#)

Autori: [FLORIN JULA.](#) **Rezumat:** Crismonul reprezintă numele și abrevierea lui Isus Cristos și apare în asocieri cu simbolurile de bază ale creștinismului timpuriu. Lucrările de cercetare legate de asocierile crismonului întâlnite pe diferite obiecte au constituit obiectul a numeroși cercetători în domeniu. Cu toate acestea, nu am cunoștință de studii care să sintetizeze aceste eforturi și să adune rezultatele descoperirilor pentru a le prezenta într-o manieră integrată. Dificultățile constau în accesul dificil la obiecte pentru a realiza repertoriul lucrării, ca și în lipsa cataloagelor care să conțină imagini colorate ale acestor obiecte. Autorul își propunea lui însuși să analizeze cauzele care au dus la elaborarea acestor asocieri și utilizarea lor atât de către persoanele care le-au creat, cât și de către cele care le-au utilizat. Apelul la simboluri distincte a fost, printre altele, o măsură de a disimula, de a evita controlul statului, de a afirma și dezvolta dogma credinței, de a propaga și răspândi credința, dar și de a exprima înaltul nivel al manifestărilor artistice în societatea romană. Studiul încearcă să analizeze fiecare dintre aceste simboluri și textele asociate, începând de la eventuala preluare din arta păgână sau de la dogmele altor credințe, continuând cu fundamentele scripturale și patristice pe care s-a bazat acceptarea de către creștini și terminând cu evoluția simbolurilor asociate în iconografia creștină.

Articol: [DESPRE UNIREA CU BISERICA ROMEI, DEZBINARE ȘI APROPIERE CONFESIONALĂ. UN TEXT DE LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIX.](#)

Autori: [DANIEL DUMITRAN.](#) **Rezumat:** **Despre Unirea cu Biserica Romei, dezbinare și apropiere confesională. Un text de la începutul secolului XIX.** În ediția din 1813 a *Cuvântărilor* sale, dedicate episcopului greco-catolic Ioan Bob, canonicul Dimitrie Vaida își exprima convingerea în posibilitatea realizării unei apropieri confesionale între românii uniți și neuniți. El a formulat această idee într-o notiță istorică referitoare la dezbinarea românilor în timpul lui Sofronie din Cioara. Expunea cu acest prilej diferențele doctrinare dintre cele două confesiuni (cele patru puncte florentine, cu referință principală la lucrarea *Floarea adevărului*, insistând asupra acuzațiilor formulate de adversarii unirii: încălcarea credinței prin nerespectarea postului și înrolarea forțată în armată a uniților. De fapt, falsitatea acestor acuzații fusese percepută în epocă, pentru că neuniții se îndepărtaseră chiar mai mult de preceptele propriei credințe decât uniții. Totodată, coabitarea pașnică a credincioșilor era o consecință a politicii de toleranță promovate de împăratul Iosif al II-lea. În consecință, îndemnul adresat de autor neuniților, de a îmbrățișa unirea, nu era un apel la convertire. Insistând pe elementele comune care-i apropiau, Vaida încerca să susțină existența unei comunități naționale a românilor din Transilvania, care depășea diferențele confesionale.

Dimitrie Vaida se adresa apoi românilor din Țara Românească, în special călugărilor din mănăstirile de acolo, îndemnându-i să învețe limba latină, ca să se poată considera ei înșiși cu adevărat descendenți ai romanilor. Aceasta putea sluji totodată la o mai bună cunoaștere a uniților transilvăneni, și la eliminarea confuziei dintre aceștia și

„latini” (romano-catolici). Însăși cultura românească se putea dezvolta astfel, prin cultivarea retoricii, filosofiei, a teologiei și a altor științe cunoscute națiunilor civilizate ale Europei. Textul de față se dorește o contribuție la o mai profundă cunoaștere a activității clericului și cărturarului iluminist Dimitrie Vaida, dar în același timp și a relațiilor dintre confesiuni și culturi în Transilvania secolului Luminilor.

Articol: [LA MISSIONE DELLA CHIESA DEI MARTIRI PER L'UNITÀ, „LA NOSTRA FEDE È LA NOSTRA VITA” \(S.E.M.R. IULIU CARD. HOSSU\).](#)

Autori: [FLORENTIN CRIHĂLMEANU.](#) **Rezumat:** Misiunea Bisericii martirilor pentru unitate. „Credința noastră este viața noastră” (Em. Sa card. Iuliu Hossu). Acest articol vizează a surprinde câteva elemente ale misiunii Bisericii române unite, de-a lungul istoriei sale, în societatea românească (în domeniul culturii, în ceea ce privește unirea principatelor române) și în sânul Bisericii universale (contribuțiile la conciliul Vatican I, mărturisirea credinței în timpul regimului comunist etc.), ca și misiunea sa actuală în Biserica catolică (Biserica română unită poate fi o punte între creștinismul răsăritean și cel apusean) și în societate (prin instituțiile sale de învățământ, activitățile sale în domeniul caritabil, al pastorației etc.)

Articol: [SERGE-THOMAS BONINO, LES ANGES ET LES DEMONS. QUATORZE LEÇONS DE THÉOLOGIE, ED. PAROLE ET SILENCE, COLL. BIBLIOTHÈQUE DE LA REVUE THOMISTE, PARIS 2007, 351 P..](#)

Autori: [ALIN SEBASTIAN TAT.](#) **Rezumat:** The book on angels of the Dominican Serge-Thomas Bonino is a book I would have liked to write myself. Concieved as fourteen academic lectures, the work explores step by step a field today almost forgotten, even by the theologians, which is angelology. The main source of the author's thought on the topic is a Thomistic one, but Bonino points towards other references too.

Articol: [CHRISTOPH THEOBALD, LE CHRISTIANISME COMME STYLE. UNE MANIÈRE DE FAIRE DE LA THÉOLOGIE EN POSTMODERNITÉ, T. 1-2, CERF, PARIS 2008, COLL. COGITATIO FIDEI, NO. 260-261, 1110 P..](#)

Autori: [ALIN SEBASTIAN TAT.](#) **Rezumat:** Christoph Theobald is one of the most prominent French theologians nowadays. He is the author of many specialized studies published in well known journals and less of books because he thinks that the main research in the field of theology too has to be done in this way.

Articol: [JEAN-LUC MARION, AU LIEU DE SOI. L'APPROCHE DE SAINT AUGUSTIN](#)

Autori: [ALIN SEBASTIAN TAT.](#) **Rezumat:** The last book of Jean-Luc Marion explores at large the Augustinian corpus. He proposes here a philosophical dialogue with the African bishop more than a strict patristic exegesis.

Articol:

[DIN ISTORIA BISERICII ROMÂNE UNITE CLANDESTINE. 4. WILLIAM TOTOK, EPISCOPUL, HITLER ȘI SECURITATEA. PROCESUL STALINIST ÎMPOTRIVA „SPIONILOR VATICANULUI” ÎN ROMÂNIA, IAȘI.](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA.](#)

Rezumat: Le livre comprend, comme on l'affirme dans le titre (p. 5), dans la note sur l'édition, une série de documents inédits sélectionnés de l'archive de CNSAS. Ceux-ci se réfèrent au drame de l'Église romaine catholique de Roumanie et, plus particulièrement, à celui de l'évêque de Timișoara – dr. Augustin Pacha.

Numărul 4/ 2008

Articol: [CUVÂNT DE DESCHIDERE A CONGRESULUI NAȚIONAL AL FACULTĂȚILOR DE TEOLOGIE CATOLICĂ. PERSPECTIVE TEOLOGICE ASUPRA SPERANTEL.](#)

Autori: [VIRGIL BERCEA.](#)

Rezumat: Afirmația *spe salvi facti sumus* constituie o chemare la trăirea profundă a virtuților teologale. Într-o lume desacralizată, într-o societate consumistă, în contextul unei filozofii subietive, credința face cu puțință o existență trăită la adevărata intensitate, iubirea purifică ceea ce este greșelnic în noi, iar speranța ne dă tăria entuziasmului spiritual atât de necesar pe calea vieții, a mântuirii, a imitării lui Cristos. Omul trebuie să se întoarcă la Dumnezeu - izvorul vieții, Domnul care le-a creat pe toate și care le menține pe toate în viață prin iubirea sa – lăsându-se pătruns de harul său, prin care Dumnezeu îl înalță la o nouă demnitate, cea de fiu întru Fiul. Credința, speranța și iubirea generează omul nou, renăscut din apă și din Spirit.

Articol: [QUANDO L'AMORE SI TRASFORMA IN SPERANZA.](#)

Autori: [JOSÉ NORIEGA.](#)

Rezumat: Atunci când iubirea se preschimbă în **speranță**. Speranța este concepută ca o tindere spre plinătate. Într-o lume fără de speranță, creștinismul oferă speranța mântuirii. Actualmente, nu mai este cu puțință să o vestim fără a-i descoperi deopotrivă temelia: avem nu doar a trăi speranța, ci deopotrivă a descoperi de unde vine. A așeza la obârșia speranței o iubire ne ajută să descoperim noutatea pe care o presupune speranța creștină, dat fiind faptul că iubirea prețuiește atât cât prețuiește speranța. A spera înseamnă a tinde, a dori, a zbura. Iubirea nădăjduiește totul (1Cor 13,7): iubirea, virtutea prin excelență, se deschide către speranță, însuflețind viața toată

Articol: [L'ESPÉRANCE DANS LES CHAPITRES 4 ET 5 DE L'ÉVANGILE DE ST MARC.](#)

Autori: [JEAN-FRANÇOIS DESCLAUX.](#)

Rezumat: **Speranța în capitolele 4 și 5 din Evanghelia după sfântul Marcu.** Articolul constituie o scurtă analiză a capitolelor 4 și 5 din Evanghelia după sfântul Marcu, insistând asupra parabolilor din Mc 4,1-34. După prezentarea structurii ansamblului capitolelor 4 și 5 din Marcu, autorul propune o interpretare a parabolei din acest fragment, în cheia speranței, a încrederii. Pilda semănătorului este o

chemare la a avea încredere în semănătorul care știe unde trebuie să pună sămânța pentru ca aceasta să aducă roade și în pământul care o primește pentru a o face să încolțească. În același sens trebuie interpretată și pilda seminței care crește singură, dar și aceea a grăuntelui de muștar. O atare posibilitate de interpretare este susținută de contextul în care rostește Isus aceste cuvinte, și anume potolirea furtunii, vindecarea îndrăcitului și a femeii cu scurgere de sânge, respectiv învierea fiicei lui Iair.

Articol: [VIRTUTEA SPERANȚEI ÎN GÂNDIREA TEOLOGICĂ PAULINĂ.](#)

Autori: [IOSIF BIȘOC.](#)

Rezumat: Speranța creștină este un dar de la Dumnezeu, este susținută de credință și de dragostea care derivă instantaneu din această legătură și este transformată într-o relație de comuniune profundă cu Dumnezeu. De aceea omul, în conștiința căruia a fost înscrisă necesitatea de a „se mișca” în cerc între speranță și eternitate, găsește în propria vocație creștină un suport pentru conștiința sa. Desigur, Sfânta Scriptură vorbește despre o speranță viitoare, care este sincronizată cu planul lui Dumnezeu și întemeiată solid pe fidelitatea față de ascultarea voinței Fiului său (cf. 1Cor 1,9; Ps 71). Chiar dacă împlinirea speranței creștine este realizată numai în evenimentul parusiei, ea este o făgăduință care se împlinește aici și acum (cf. Rom 8,19). De aceea, speranța creștină prezentată în Sfintele Scripturi este una care depășește orice speranță umană, pentru că se preocupă de om și de umanitate și aceasta rezultă limpede din scrisorile sfântului Paul. În sprijinul nostru vine cuvântul sfântului Paul către tesaloniceni: „... aducându-ne aminte de lucrarea credinței voastre, de strădania iubirii și de perseverența speranței voastre în Isus Cristos înaintea lui Dumnezeu Tatăl nostru” (1Tes 1,3), deci speranța este una sigură și e bazată pe învățătura lui Dumnezeu. Între timp, aceia care își pun credința totală și încrederea în Isus Cristos sunt capabili de acestea: „sfînțiți-l pe Domnul Cristos în inimile voastre, gata oricând să dați răspuns oricui vă cere socoteală despre speranța voastră” (1Pt 3,15).

Articol: [FRANZ ROSENZWEIG, DESPRE SPERANȚĂ.](#)

Autori: [CORNEL DÂRLE.](#)

Rezumat: Articolul își propune să atragă atenția asupra pertinentei unei reflecții filozofice care se desfășoară într-un orizont religios ca și acela al lui Franz Rosenzweig, unul dintre cei mai de seamă gânditori evrei germani de la începutul veacului XX. Tema speranței este abordată exclusiv din perspectiva capitolului în care acest concept apare explicit în opera sa, și anume *Steaua Mântuirii*, chiar dacă întreaga sa reflecție poate fi numită o filozofie a speranței.

Articol: [SPERANȚA – CRITERIU DE AUTENTICITATE A VIEȚII SPIRITUALE.](#)

Autori: [CLAUDIU POP.](#)

Rezumat: Este evidentă actuala necesitate de a redescoperi sensul creștin al speranței. Limbajul adânc creștin a fost încet încet substituit de surogate, creându-se o evidentă ambiguitate lingvistică. Banalizarea expresiei „sper că...” ne oferă astfel o variantă păgână a speranței, care este foarte îndepărtată de conținutul adânc al speranței ca virtute.

Un punct de plecare pentru a redescoperi centralitatea speranței în miezul vieții creștine este experiența eliberării, a exorcismului. Descoperim în mod clar că diavolul este cel dintâi și principalul vrăjmaș al nădejzii. Mărturia exorciștilor pune în lumină faptul că multe persoane

sunt atacate, mai cu seamă în zilele noastre, în virtuțile cardinale. Un discernământ atent, în cadrul unei intense vieți de rugăciune, ne ajută să descoperim lucrarea Satanei – adesea foarte subtilă și ascunsă – sub veșmântul tulburărilor psihosomatice.

Faptul că diavolul se încrâncenează împotriva speranței nu face altceva decât să ne dea o mărturie în plus în ceea ce privește importanța crucială a acestei virtuți în viața creștină. De la experiența individuală, reflecția poate fi extinsă la nivelul comunității. Lipsa speranței trădează o stare de rău spiritual al societății în ansamblul său. Ioan Paul al II-lea vorbea de anumite structuri ale păcatului care implementează o atare logică.

Ca și creștini, suntem chemați să trăim și dăm mărturie despre speranță și, ori mai cu seamă, în aceste condiții. Perioadele de persecuție ne-au învățat că creștinii s-au distins întotdeauna prin nădejde, aceasta transformându-i în apostoli plini de zel, încredințându-i că Domnul este constant prezent alături de ei, dincolo de orice frică și temeri. Sfântul părinte Benedict al XVI-lea ne amintește de ocrotirea maternă a Mariei, maica speranței, care ne însoțește într-această vale de lacrimi către Ierusalimul Ceresc.

Articol: [LOCUL SPERANȚEI ÎN ACTUL ÎNDREPTĂȚIRII OMULUI.](#)

Autori: [MIRCEA MANU.](#)

Rezumat: Îndreptățirea omului este parte esențială din viața spirituală a omului. Fără îndreptățire nu este mântuire. Actul îndreptățirii presupune îndeplinirea unor dispoziții sufletești din partea creștinului. Speranța ocupă un loc important între aceste dispoziții sufletești. Pentru a înțelege mai bine atât îndreptățirea creștinului în fața lui Dumnezeu, precum și rolul speranței în acest act, în această lucrare am făcut o incursiune în istoria mântuirii, pentru a arăta evoluția privind percepția asupra îndreptățirii precum și asupra speranței. Pornind de la această incursiune se poate constata că astăzi speranța creștină este în criză așa cum remarcă și Sfântul Părinte Benedict. Făcând o analiză a stării de fapt se constată că omul are nevoie de o speranță care să meargă peste ofertele lumii trecătoare.

„Devine clar că (omului) poate să-i fie suficient numai ceva infinit, ceva care va fi mereu mai mult decât ceea ce el poate să obțină vreodată”. Acel ceva infinit este Dumnezeu, care este scopul ultim al omului.

Pe lângă necesitatea unei cateheze statornice și plină de zel, locurile de însușire a speranței este rugăciunea, acțiunea și suferința precum și judecata care ne așteaptă pe toți și care este speranța răsplătirii tuturor faptelor bune chiar și a celor ascunse.

Articol: [CRIZA IDENTITĂȚII ȘI CRIZA SEMNIFICAȚIEI ÎN ENCICLICA *SPE SALVI*.](#)

Autori: [CĂLIN SĂPLĂCAN.](#)

Rezumat: Criza identității și criza semnificației în enciclica *Spe Salvi*. Enciclica *Spe Salvi* vorbește de o „criză actuală a credinței, care în mod concret, este mai ales o criză a speranței creștine”. (§17) Voi dezvolta această perspectivă a crizei speranței sub două aspecte legate între ele, care se completează: criza semnificației și criza identității. Prima parte vizează să identifice deplasările la nivelul semnificației privind speranța. A doua parte vizează să identifice locurile acțiunii speranței, unde se manifestă identitatea și credibilitatea creștină. Pentru a clarifica această criză ne vom sprijini pe evenimentul central al credinței noastre (moartea și învierea Domnului nostru, Isus Cristos), pentru a trage la final câteva concluzii.

Articol: [„GUSTUL SPERANȚEI” SPERANȚA ÎNTRE AMINTIRE ȘI REPETARE.](#)

Autori: [MARIUS TALOȘ.](#) **Rezumat:** Prezentul articol se oprește asupra paradoxului celei de-a doua virtuți teologale: gustul speranței. Tocmai acest ‘gust’ ne permite să ancorăm ceea ce nădăjduim în prezentul vieții zilnice. Plecând de la intuiția lui S. Kierkegaard, partea centrală a articolului dezvoltă din punct de vedere teologic ‘gustul speranței’ în contextul unei noi triade, aceea a Amintirii, a Speranței și a Repetiției. O Speranță realistă are nevoie să fie întregită de către Amintire și, respectiv, Repetiție pentru a-si împlini menirea. Euharistia oferă în acest sens temeiul pentru anamnesis, în timp ce Exercițiile Spirituale ignațiene propun un model pentru repetițiile vitale și rodnice din viața de zi cu zi.

Articol: [CRISTINA CAMPO, IL CATTOLICESIMO E IL RITO BIZANTINO.](#)

Autori: [ALESSANDRO GIOVANARDI.](#) **Rezumat:** **Cristina Campo, catolicismul și ritul bizantin.** Cristina Campo, unul dintre numele de scriitoare ale Victoriei Guerrini (1923-1977), a fost o scriitoare de o profunzime intelectuală și o finețe de stil fără seamăn. Autoare, între altele, a unor poezii liturgice dedicate ritului bizantin în forma sa rusească, apărute postum, Cristina Campo, fascinată de spiritualitatea orientală, descoperă în liturgia bizantină bogăția tradiției Bisericii. *Il flauto e il tappeto, les introductions à Detti e fatti dei Padri del deserto et Racconti di un pellegrino russo, Sensi soprannaturali, Note sopra la liturgia, Dardi verso il cielo, Dell’incenso* sunt numai unele dintre scrierile acestei autoare.

Articol: [INTERCOMUNIUNEA, RELAȚIILE \(PRE-\)MATRIMONIALE ȘI ECUMENISMUL.](#)

Autori: [WILHELM TAUWINKL.](#) **Rezumat:** Un mitropolit ortodox român a primit recent împărtășania în timpul unei Liturghii greco-catolice, fapt care a suscitat dezbateri controversate, fiind exprimate laude, dar și critici aspre. Articolul de față încearcă să abordeze această temă folosind similaritatea dintre Euharistie și Căsătorie în istoria mântuirii, în spiritualitate și în normele canonice. Primirea împărtășaniei, dar și întreținerea relațiilor matrimoniale sunt bazate pe un legământ și pe comuniune — cel cu Cristos și cel dintre bărbat și femeie. Dat fiind că Biserica ortodoxă și cea catolică sunt suficient de apropiate încât să îngăduie căsătoriile mixte, nu există motive pentru a susține imposibilitatea absolută a intercomuniunii.

Articol: [LUMINA PASCALĂ A NAȘTERII.](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA.](#) **Rezumat:** Așa-zisele „evangelii ale nașterii sau copilăriei” nu constituie o evanghelie în sine, ci presupun un stil specific, deosebit de restul evangheliilor, marcate de cultura în cadrul căreia au fost redactate (cultul copiilor aleși investiți de Dumnezeu cu o chemare specială de pildă, un anumit limbaj simbolic etc.) și mai cu seamă de experiența pascală a ucenicilor. Multe dintre elementele prezentate aici au inspirat întotdeauna, și continuă să o facă, atmosfera Crăciunului, ceea ce nu înseamnă că acestea nu s-ar izbi de mentalitatea pozitivistă a contemporanilor noștri (v. conceperea feciorenică a lui Isus, familiaritatea ființelor omenești cu îngerii, drumul stelei). Eu cred că aceste fragmente evanghelice, fără doar și poate foarte bogate din punctul de vedere al conținutului teologic, impun mai mult decât oricând discernerea simbolismului pe care-l presupun și caracterului lor (non)istoric.

Articol: [UCENICUL](#) [LUI](#) [ISUS](#) [ASTĂZI.](#)

Autori: [MARCELIN ROTARU.](#) **Rezumat:** Chemarea pe care Isus le-o adresa acum două mii de ani ucenicilor săi: „Urmați-mă și vă voi face pescari de oameni” (Mc 1,17) ne este adresată și astăzi și la fel va fi până la sfârșitul timpurilor. Astăzi însă aceste cuvinte par a se auzi tot mai arar și tot mai tăcut. Glasul lui Isus pare a fi acoperit de zgomotul societății noastre foarte secularizate, moderniste și libertine, o societate care pare a fi închisă ca într-un buncăr foarte izolat care nu îngăduie niciun fel de contact cu ceea ce este deasupra și în afară, o lume care nu vrea să comunice nicidecum cu Dumnezeu, care se complace în acest stil de viață și refuză tot mai mult să comunice cu El. Însă, în pofida acestei situații critice și înaintea acestei respingeri, Dumnezeu stăruie. Face aceasta prin intermediul Bisericii, prin aceia care o reprezintă și sunt așezați în fruntea ei. Face aceasta prin intermediul sfântului părinte, care cere fiecărui ucenic să-și aducă aminte că a fost chemat a fi pescar de oameni și insistă să arunce mrejele ca să pescuiască. „Mrejele pe care suntem chemați să le aruncăm între oameni sunt înainte de toate sacramentele, ale căror principali administratori, păstrători și promotori suntem. Împreună cu Petru și primii ucenici și noi ne reînnoim sincera profesiune de credință: Doamne, «după cuvântul tău am să arunc mrejele» (Lc 5,5)! După cuvântul tău, o Cristoase, vrem să slujim Evangheliei tale pentru speranța lumii!”. Răspunzând chemării lui Dumnezeu, ucenicii de astăzi au să găsească o mulțime de greutăți și jertfe care au să-i facă să trăiască în chip paradoxal fericirea și bucuria pe care lumea nu li le poate da, însă pe care li le dă Dumnezeu. Bucuria și fericirea de a fi preoți, un dar al tainei dumnezeiești

Articol: [IMPORTANTA](#) [LEGII](#) [ÎN](#) [STRUCTURAREA](#) [UMANĂ.](#)

Autori: [HELGA STOICA.](#) **Rezumat:** În lucrarea mea am ales să descriu importanța și necesitatea legilor în procesul dezvoltării umane. Am încercat să ofer cititorilor o perspectivă succintă asupra legilor sociale, psihologice și teologice, descriindu-le obiectivele. În general, legile sunt date pentru binele omului, însă fiecare lege are specificul ei. Legile psihologice urmăresc echilibrul mental, conștientizarea gândurilor negative și pozitive, managementul stresului, al furiei sau al crizelor temporare care tind să ne întunece judecata. De asemenea, prin legile psihologice se urmărește și progresul emoțional interior, îmbunătățind tehnicile de adaptare/depășire a situațiilor dificile. Obiectivele legilor sociale sunt acelea de a facilita integrarea noastră în societate, comunitate sau orice alt grup care prezintă interes, dar și de a motiva persoana să respecte principiile și valorile sistemului în care își desfășoară activitatea. Nu în ultimul rând, legile teologice au un caracter mai profund, deoarece în acest sens construirea personalității pornește din interior, mai exact de la inimă - centrul emoțiilor. Chiar dacă de cele mai multe ori acestor legi le este atribuit un rol secundar (facilitează și provoacă o creștere spirituală. În încercarea de a demonstra modul în care aceste trei categorii de legi influențează viața de zi cu zi, am folosit exemplele unor copii supraprotejați/ copii care preiau sarcinile părinților. În final, am accentuat perspectiva creștină descriind trei valori foarte importante - iertarea, umilința și rugăciunea, care reprezintă primii pași spre desăvârșirea psiho-spirituală.

Articol: [ÎNVĂȚĂTORUL ȘI ȘCOALA CONFESIONALĂ ÎN EPARHIA ROMÂNĂ](#)
[UNITĂ](#) [DE](#) [ORADEA-MARE](#) [\(1850-1900\).](#)

Autori: [SILVIU-IULIAN SANA](#).

Rezumat: După revoluția de la 1848, în consecința evenimentelor politice, legislația școlară se va modifica treptat. Biserica continuă să sprijine învățământul confesional, perioada anilor 1849-1860 fiind una în care Statul s-a preocupat intens de generalizarea învățământului primar. Este perioada în care Episcopul Vasile Erdelyi îl numește pe Iosif Papp-Szilagyi în funcția de inspector școlar pentru școlile din districtul militar al Oradiei pentru ca ulterior, acesta să ocupe funcția de inspector școlar diecezan. Datorită lui rețeaua școlară din eparhie a fost bine organizată. Legislația școlară din epoca liberală a monarhiei austro-ungare din 1868, a fixat întreaga problematică a învățământului primar (art. XXXVIII); a formulat și pertractat statutul naționalităților nemaghiare din Ungaria, drepturile și îndatoririle acestora în raport cu Statul, dozajul în care, pe lângă calitatea de cetățeni maghiari, își puteau prezerva și cultiva identitatea culturală și națională. Ulterior, legislația școlară se va modifica în defavoarea românilor, întinzându-se controlul strict și sever care submina autonomia bisericească atât în domeniul ecleziastic cât și școlar. Astfel, la începutul secolului XX, învățământului primar românesc i se impun standarde din ce în ce mai ridicate în privința dotării materiale, a progresului la învățatură a elevilor, a cunoașterii limbii maghiare de către dascăli și elevi.

Articol: [BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ \(GRECO-CATOLICĂ\). 1945-1948](#)
[CONFRUNTĂRILE CU STATUL COMUNIST.](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA](#).

Rezumat: I. Scurtă privire asupra istoriografiei referitoare la BRU în perioada studiată; 1. Literatura suferinței; 2. Memorii și autobiografii; a. Scrieri memorialistice; b. Lucrări de istorie orală; c. Istorii bazate pe documente ale statului comunist sau ale instituțiilor din străinătate; II. Metoda de lucru a articolului de față; III. Începuturile terorii de stat și înrăutățirea continuă a relațiilor dintre stat și BRU; 1. Împiedicarea reorganizării BRU după război; 2. Urmărirea activității BRU de către poliție și organele de securitate; 3. Intimidarea continuă a clerului greco-catolic și a credincioșilor din motive diferite și cu metode diverse; 4. Legi care au influențat direct sau indirect BRU; 5. Congresul PRM declară BRU ultimul obstacol în calea realizărilor democratice; 6. Începuturile prigoanei nemijlocite cauzate de rezistența la politica de unificare bisericească; IV. Manifestațiile publice ale BRU împotriva noului regim; 1. Manifestațiile anticomuniste; 2. Manifestațiile anti-sovietice; 3. Rezistența la măsurile regimului comunist; 4. Manifestațiile „antidemocratice” ale BRU; 5. Atașamentul față de tradițiile politice; 6. Manifestări de atașament față de Sfântul Scaun; 7. Acceptarea martiriului și a rezistenței împotriva reunificării cu Biserica Ortodoxă Română; V. Concluzii; VI. Repertoriul documentelor care confirmă manifestările publice ale BRU împotriva regimului comunist (I-VII); Prescurtări și bibliografie; prescurtări bibliografice.

Articol: [VIRTUTEA SPERANȚEI ÎN VIZIUNEA TEOLOGIEI MORALE A](#)
[PROFESORULUI ANSELM GÜNTOR.](#)

Autori: [IOAN MITROFAN](#).

Rezumat: Articolul constituie o sinteză a gândirii profesorului Anselm Güntor asupra speranței. După un scurt parcurs biblic asupra temei (privind rațiunile și obiectul speranței în Vechiul și Noul Testament) autorul vorbește despre colaborarea ființei omenești la propria-i mântuire, despre certitudinea speranței și a mântuirii, despre necesitatea speranței, despre raportul dintre credință, iubire și speranță, despre tensiunea dintre împlinirea celor sperate și implicarea în realitățile actuale. În fine, articolul tratează despre păcatele împotriva speranței.

Articol: [ENEA SILVIO PICCOLOMINI, EUROPA, HERAUSGEGEBEN VON GÜNTER FRANK UND PAUL METZGER, ÜBERSETZUNG VON ALBRECHT HARTMANN, HEIDELBERG-UBSTADT-WEIHER-BASEL, VERLAG REGIONALKULTUR, 2005, 431 P..](#)

Autori: [ANDREEA MÂRZA](#). **Rezumat:** Enea Silvio Piccolomini (1405-1464) became pope under the name of Pius II (1458-1464). He is famous in the field of literature due to his geographical, historical, and theological works, short stories and memoirs. The present study focuses on a geographical and historical work that has been recently edited by the German Publishing House *Regionalkultur*. The work assumes a topic with present interest, i.e. the problem of Europe within the context provided by the events from 1453 (the conquest of Constantinople by the Ottoman Turks).

Articol: [DIN ISTORIA BISERICII GRECO-CATOLICE CLANDESTINE. 2: DR. MIRCEA R. BIRTZ OBSS, OHSG, OV – DR. MANFRED KIERYN-KUENRING – DR. SABIN SEBASTIAN FAGARAȘ OSBM, FĂRÂME DIN PRESCURA PRIGOANEI. 1948-1.](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA](#). **Rezumat:** Le livre est bien précieux en ce qui concerne l'histoire de l'Église Roumaine Unie durant sa clandestinité. Il met nous met devant de nombreux documents inédits qui nous apportent de nouvelles données d'une grande importance.

Articol: [JEAN-MICHEL MALDAMÉ, LE PÉCHÉ ORIGINEL. FOI CHRÉTIENNE MYTHE ET MÉTAPHYSIQUE, COGITATIO FIDEI 262, PARIS, CERF, 2008, 350 P..](#)

Autori: [CĂLIN SĂPLĂCAN](#). **Rezumat:** Jean-Michel Maldamé est dominicain, membre de l'Académie Pontificale de Sciences, professeur à l'Institut Catholique de Toulouse (France). Il a une triple formation universitaire : théologique, philosophique et scientifique (mathématique).

Numărul 3/ 2008

Articol: [CALCULUL DATEI PAȘTELUI. SCURT ISTORIC ȘI PERSPECTIVE.](#)

Autori: [WILHELM TAUWINKL](#). **Rezumat:** Articolul reia tema diferențelor în calculul datei Paștelui, mereu de actualitate în România, mai ales în ani ca 2008, în care diferență dintre Paștele catolic și cel ortodox este de 5 săptămâni. După descrierea elementelor caracteristice calculului datei Paștelui în Biblie, a legăturii dintre Paștele iudaic și cel creștin și a explicațiilor privind structura calendarului lunar și a celui solar, articolul studiază diferitele controverse care au avut loc în decursul istoriei și soluțiile găsite la acestea. Reforma gregoriană a calendarului a introdus noi diferențe în calculul datei Paștelui, iar concluzia studiului de față prezintă câteva posibile căi de a rezolva diferența sau de a o accepta într-o societate multiculturală.

Articol: [QUELLE PERTINENCE DU CHRISTIANISME DANS UNE CULTURE EN VOIE DE SÉCULARISATION?](#)

Autori: [FRANÇOIS BOUSQUET](#).

Rezumat: **Che rilevanza per il cristianesimo in una cultura in via di secolarizzazione?** La secolarizzazione, un fenomeno indubitabilmente accentuato nella nostra epoca, non distrugge ogni prospettiva per il cristianesimo. Anzi, il cristianesimo si trova nell'ambiente attuale in una situazione simile a quella dei suoi inizi, quando coloro che abbracciavano l'insegnamento di Cristo dovevano cristianizzare allo stesso tempo in valori pagani e quelli religiosi. Benché nella situazione attuale le comunità cristiane potrebbero facilmente scegliere di sostituire la fede con la morale, il vivere della Scrittura con il suo studio dotto, il catechizzare con l'educazione religiosa, il culto con la cultura ecc., l'autore vede in tali attitudini vari modi di insinuazione dell'indifferenza religiosa. Perché fondamentalmente la fede si definisce come risposta alla chiamata di Dio, come adesione a Cristo e soltanto poi come via di conoscenza, sistema morale ecc., il cristocentrismo della nostra fede può ispirarci il giusto equilibrio tra la fede e la cultura, tramite la quali esiste un'unità senza confusione, una distinzione senza separazione. Il Cristo risorto è l'eterna novità che il cristianesimo può portare a ogni cultura, anche a quella secolarizzata, a condizione che la Chiesa sappia oggi ad essere critica (in rapporto con se stessa innanzi tutto) e nello stesso tempo testimoniante.

Articol: [LA RELIGIOSITÉ DES ROUMAINS, ENTRE L'ILLUSION ET L'INDIFFÉRENTISME?](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA](#).

Rezumat: **La religiosità dei romeni, tra l'illusione e l'indifferenza?**

Le opinioni in quello che riguarda lo stato del cristianesimo nella Romania attuale sono divise, taluni credendo che non si possa parlare di una crisi del cristianesimo rumeno (per tutte le denominazioni) ed altri che questa crisi è irrimediabile. Tra un esagerato ottimismo e un nero pessimismo, si manifesta un'intera gamma di attitudini. Che cosa ci dicono le attuali indagini sociologiche sullo stato attuale della fede dei rumeni? In che misura possiamo crederci per identificare i problemi e trovarci delle soluzioni? Che cosa significa che i rumeni confidano nella Chiesa più che in ogni altra istituzione? Possiamo essere tranquilli a partire di questo aspetto? Perché coloro che si mostrano ottimisti in quello che riguarda lo stato della fede in Romania credono nelle indagini in questo caso, rifiutandole negli altri aspetti? Che cosa significa il fatto che i rumeni che dichiarano appartenere ad una tale o tale confessione sono più numerosi di coloro che si affermano religiosi? Forse abbiamo a che fare con un cristianesimo (vissuto in una od altra delle confessioni) convenzionale? È forse quest'idea confermata dalla pratica festiva della maggioranza dei rumeni (che d'altronde appartengono in gran parte a delle confessioni che mettono l'accento su questa dimensione della fede), dello scarso impegno nella comunità? Se tutto ciò ancora non dice abbastanza sulla qualità della fede dei rumeni, come si può spiegare lo mischio della superstizioni e degli elementi caratteristici ad altre spiritualità con gli elementi propriamente cristiani? Le indagini sociologiche mostrano che i rumeni vivono in gran parte un cristianesimo convenzionale, conformista, comodo, senza impegno e non impegnativo, mentre tutto questo non è e non deve essere caratteristico a coloro che si pretendono discepoli di Cristo. Benché sono possibili soluzioni, il non prendere in considerazione di queste realtà, il trionfalismo delle Chiese e l'isolamento sono alternative sbagliate. Una crisi non si guarisce tramite l'ignoranza

e le difficoltà non si affrontano rovesciando le spalle. Come cristiani – sia laici, sia persone consacrate – dobbiamo diventare responsabili, essendo realisti senza diventare catastrofici, essendo attivi senza diventare utilitaristici, comprendendo che non soltanto è possibile parlare di indifferenza religiosa nella società rumena, ma che abbiamo anche a che fare con una realtà molto diffusa, anche se nelle forme le più sottili. Dobbiamo riconoscere il fatto che molti rumeni sono semplici cristiani convenzionali e che questo è un problema che non si risolverà da se: è necessario che troviamo (noi, quelli che ci sentiamo responsabili per la sorte del cristianesimo, noi, quelli che siamo impegnati in un modo o l'altro nella vita della comunità) gli elementi che ancora raccordano l'uomo alla vita della fede (la celebrazione cristiana dei grandi eventi della vita, la partecipazione alla messa nelle grandi feste, i pellegrinaggi) per aiutarlo a scoprire e riscoprire l'essenza del cristianesimo, al di là della convenzione, per la propria edificazione e l'edificazione del popolo di Dio e di un mondo migliore.

Articol: [POUR UNE CULTURE DE LA PAROLE: LA CONFÉRENCE DU PAPE BENOÎT XVI AU MONDE DE LA CULTURE À PARIS \(12 SEPTEMBRE 2008\).](#)

Autori: [MARTIN DE LA RONCIÈRE.](#)

Rezumat: **For a Culture of the Word :**

Pope Benedict's Conference to Representatives of Culture in Paris (12 September 2008) : From 12 to 15 September 2008, on the occasion of the 150th anniversary of the apparitions of the Blessed Virgin Mary in Lourdes (1858), Pope Benedict XVI paid his first apostolic visit to France. In his address to representatives of the world of culture (writers, artists, journalists, scholars...) in Paris, he pointed out that the early Christian monks developed a culture of the word because they searched for God in the written Word of the Scriptures. Furthermore, this culture was shared in fellowship and included communicating with God in praise, prayer and music. However, the Word of God cannot be understood in texts alone, which can lead to fundamentalism, but is revealed in the word and history of human beings. Finally, the culture of the word requires its proclamation since Christians believe in a God who is God for all humanity. The Pope declared that any genuine culture must be founded on a search for God and a readiness to listen to him.

Keywords : Search for God, Word, Scripture, Community, Music, Listening.

Articol: [MAGISTERIUL BISERICII ȘI PROBLEMA HIROTONIRII FEMEII.](#)

Autori: [VICTORIA BOLFĂ-OTIC.](#)

Rezumat: Problema imposibilității femeilor de

a accede la ministerul preoțesc a fost în mod repetat pusă în discuție în ultimii ani. Un adevăr pe care Biserica l-a păstrat întru pace vreme de veacuri s-a pomenit pus aprig în discuție, întrucât părea incompatibil cu ideile egalității și aceleiași demnități a bărbatului și femeii, care au pătruns în mentalitatea contemporanilor noștri după conciliul Vatican II. Faptul că Cristos a ales numai bărbați pentru ministerul apostolic și practica neîntreruptă a Bisericii de a hirotoni numai bărbați constituie rațiunile hotărâtoare care au determinat magisterul să reafirme cu tărie poziția tradițională. Acesta este motivul care l-a împins pe Ioan Paul al II-lea să afirme că Biserica nu are nicidecum facultatea de a conferi femeilor hirotonirea preoțească și că această hotărâre se cere respectată în mod definitiv de toți credincioșii Bisericii. Având mereu înaintea acest principiu fundamental, avem în continuare datoria de a aprofunda tot mai mult motivele pentru care Biserica nu are facultatea de a conferi femeilor hirotonirea preoțească.

Articol: [DIE ARMENIER POLENS UND UNGARNS DES 17. JAHRHUNDERTS IN GLEICHZEITIGER COMMUNIO MIT ROM UND MIT EČMIADZIN.](#)

Autori: [ERNST CHRISTOPH SUTTNER.](#)

Abstract: The Armenians of Hungary and Poland in the 18th century, in communion with the Roman Church and the Armenian patriarchal Church. During their great migration from the Caucasus towards Europe, large groups of Armenians settled in Moldavia, Poland, later Upper Hungary and Transylvania. Canonically they depended on the Armenian Patriarchate (Etchmiadzin). Being however far from the centre, these Churches saved their existence (as Byzantine Churches) through the union with the Roman Church. The union of the Polish Armenians constitutes an example in this respect. In Poland and Upper Hungary (Poland included at the time the western and north-western parts of present-day Ukraine) were under the strong pressure of the Reformation. This was the main motive for their orientation towards the union with the Roman Church, in the spirit of the council of Ferrara – Firenze (1439). The first Armenian bishop is documentary attested at Lemberg/L'viv about 1564. He was canonically dependent on the katholikos of Sis (Cilicia). The negotiations for the union took a long time. It was realized under Bishop Nicola Torosowicz between 1663-1664. The Armenians of Moldavia, who immigrated to Transylvania in the second half of the 17th century, are documentary attested in 1672. They depended on the bishopric in Lemberg. In 1690, Pope Alexander VII named an apostolic vicar with the see in Armenopolis/Gherla. Because of the difficult situation of the Catholics in the Transylvanian principality (with a Calvinist majority), the Armenian vicar had, until the Austrian conquest, the role of a bishop for all Catholics in Transylvania. He also contributed to the process of union of the Romanian Church with Rome.

Articol: [ÖKUMENISCHE OFFENHEIT IM ÖSTERREICH DES 20. JAHRHUNDERTS: EINE AUSWIRKUNG INSBESONDERE DER KIRCHENGEMEINDEN VON BYZANTINISCHER TRADITION IN DER HABSBURGERMONARCHIE.](#)

Autori: [ERNST CHRISTOPH SUTTNER.](#)

Abstract: Ecumenical openness in 19th Austria. A special impact on the ecclesiastical communities of Byzantine tradition in the Hapsburg monarchy. In the last quarter of the 20th century Austria was characterized (in comparison to other European states) by a climate of cooperation between the (dominant) Catholic Church and several other confessions. At the origin of this climate stood and stands the Hapsburg heritage. At the end of the 19th and the beginning of the 20th century, within the Hapsburg monarchy several ethnic groups (Germans, Czechs, Slovaks, Hungarians, Serbians, Romanians, Saxons) and numerous national Churches were living together, some even having more than one language (e. g. the Orthodox Church of the Ukrainians, Slovaks, Czechs, Serbs etc.). The Austrian emperors led (especially since Joseph II) a tolerant confessional policy. This occurred after the expansion, since 1683, of the Austrian state towards the East and South-East, almost totally expelling the Turks from Europe. In the first phase of the reorganization of the conquered territories, the religious policy was generally pro-Catholic. The Orthodox Metropolitan however, received already in 1690 imperial privileges and the jurisdiction over all Orthodox communities in the Empire. At the same time, the emperors promoted the union of some of the Orthodox communities with the Roman Church, with the purpose of strengthening Catholicism. The main promoter of this policy was the emperor Leopold I. The union with the Roman Church was achieved in several phases (the Armenians, the Romanians, the Slovaks, the Hungarians, the Slovenians). In 1773 the empress Maria Theresia launched the name of “Greek-Catholic” and organized for the

Uniates teaching institutions, publishing houses etc. Her son gave a tolerance edict, which assured the national structures for these Churches. In 1843 negotiations began between the Austrian Empire and the Holy See for the signing of a Concordate, which assured (after 1853) a better situation for the Uniate and later also for the Orthodox bishoprics.

Articol: [ASPECTE ALE ARTEI PALEOCREȘTINE: SCULPTURA ÎN OS ȘI FILDEȘ.](#)

Autori: [NARCIS MARTINIUC.](#) **Rezumat:** Artă sculpturii în os și fildeș face parte datorită naturii materialului folosit și a tehnicii de abordare în ceea ce se numește cu un termen destul de larg “arte miniaturale”. Avem așadar de-a face cu o artă strâns legată de estetic și de organizarea unui spațiu compozițional într-o anumită perspectivă estetică- spațiu ce servește la introducerea obiectului sculptat într-un cadru guvernat de legile armoniei. S-a dorit ca printr-o prezentare cronologică a principalelor etape în artă sculpturii în os și fildeș din mediul cultural creștin să se recunoască evoluția acestei arte, evoluție care a trecut în mod firesc de la uzul unor mici obiecte de uz personal (care prezintă incizii sau sculpturi miniaturale cu caracter creștin , ori au reprezentări “ încreștinate”), la preluarea unor obiecte de fildeș din mediul greco-roman și specifice acestui mediu- ca dipticele, tripticele și pixidele, alături de anumite plăci singulare. De asemenea, creștinii au revalorizat materialele și motivele folosite în artă prin prizma religiei noi căreia îi aparțineau- creștinismul. Astfel, osul ca și fildeșul nu mai au de fapt o valoare magică prin ele însele, ca în vechile religii neolitice. În special fildeșul este valorizat prin calitățile lui practice și prin ceea ce poate oferi ca și culoare, câmp compozițional, formă și prin structura limbajului simbolurilor și motivelor preluate din rafinata artă greco-romană și apoi încreștinate, proces care în perioada la care ne referim este în plină dezvoltare. Se ajunge astfel ca în sec. VI să putem vorbi de motive artistice specifice creștinismului, ce stau la baza artei bizantine și a celei carolingiene de mai târziu.

Articol: [PREZENȚE ARTISTICE LA BISERICA DE LEMN DIN TĂU.](#)

Autori: [ANA DUMITRAN, ELENA-DANIELA CUCUI.](#)

Rezumat:

Aparent retrasă privirilor, discretă în înfățișarea sa arhitecturală modestă și aproape îngenunchată sub povara acoperișului de țigla, vechea biserică de lemn a satului Tău (com. Roșia de Secaș, jud. Alba) nu încetează să uimească prin valoarea și complexitatea ansamblului pictural pe care l-a acumulat de-a lungul timpului. Subiect al unor cercetări minuțioase desfășurate în anii '70-'80 ai veacului trecut de Ioana Cristache-Panait și foarte recent de Ioana Rustoiu, întrebările cele mai arzătoare pe care le-a ridicat fie și-au găsit deja răspunsul, fie păreau de nedezlegat, din cauza penuriei informaționale. Câteva dintre acestea din urmă și-au aflat rezolvarea în urma unui demers de recuperare a activității zugravilor de la Feisa, tardiv însă pentru a mai putea fi exploatate în materialul care le-a fost dedicat, publicat și el de curând. Vom încerca, în acest context, să completăm tabloul unui monument de excepție, după ce, în prealabil, vom proceda la o prezentare rezumativă a concluziilor deja exprimate.

Edificiul a fost înălțat cândva în secolul al XVIII-lea, fără a se putea preciza dacă anul 1780, reținut de istoricul parohiei, se referă la momentul construirii sau doar la o renovare de mai mari proporții, prilej cu care biserica va fi fost și zugrăvită. Inscripția “Popa Radu 1820” de pe piciorul mesei altarului a fost menită, în mod cert, să rememoreze doar o importantă prefacere, ce a presupus prelungirea spre vest a navei și supraînălțarea sa cu o clopotniță la care, din motive de siguranță, s-a renunțat în 1921.

Podoaba picturală a fost executată în mai multe etape. Într-o relativă ordine cronologică, edificiul a fost vizitat de zugravii Ivan din Rășinari, căruia i-au fost atribuite cele șapte icoane păstrate din zestrea bisericii, date în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, apoi de un zugrav anonim căruia i se datorează pictura navei, total distrusă, probabil și partea superioară a tâmplei, intradosul și spatele acesteia; între 1822-1829 poate fi plasată o a treia prezență artistică la Tău, zugravii Savu și Simion Poienaru din Laz fiind certamente autorii picturii din altar, ușile împărătești, crucea cu molenii și friza apostolilor de pe tâmplă fiind de asemenea opera lor.

Din perspectiva unor preocupări colaterale, care și-au propus descifrarea contextului artistic în care s-a format Iacov Zugravul din Rășinari, întemeietorul școlii de pictură de la Feisa, grupul de icoane de la Tău atribuite lui Ivan din Rășinari a fost privit ca o sursă a unor foarte importante răspunsuri. Studiul lor s-a oprit însă la analiza celor dedicate Maicii Domnului și Mântuitorului, în care au fost descoperite suficiente indicii pentru a conchide în grabă că Popa Ivan din Rășinari a fost unul dintre maestrul pe lângă care și-a făcut Iacov ucenicia. Intenția de a alcătui un studiu aprofundat pe acest subiect a scos însă la lumină aspecte cu totul nebanuite, care, chiar dacă nu îl aduc neapărat pe Ivan mai aproape de Iacov, aduc Tăul foarte aproape de familia celui din urmă.

Astfel, în grupul celor șapte icoane atribuite inițial toate lui Ivan din Rășinari s-a dovedit că se afla una zugrăvită în realitate de Gheorghe, fiul lui Iacov, o temă pe care nu am mai descoperit-o în creația sa, chiar dacă subiectul reprezentat era însuși sfântul său omonim. Apoi, personajele din scena *Cinei celei de Taină* de pe intradosul timpanului de est vădesc izbitoare asemănări cu figurile din creațiile lui Stan, fratele lui Iacov, alte obiecte, trecute până acum cu vederea, precum o cruce cu postament atribuibilă lui Vasile Ban și un prapor realizat de unul dintre ultimii meșteri zugravi de la Feisa, indicând o relație constantă și îndelungată cu centrul artistic de pe valea Târnavei Mici. Vom proceda în continuare la o analiză a fiecărei piese, cu speranța că argumentația noastră în favoarea acestor atribuiri va fi suficient de credibilă pentru a considera încheiată, la biserica din Tău, măcar problematica ridicată de prezențele artistice.

Privind obiectele repertoriaste ca documente capabile să contribuie măcar la nuanțarea dacă nu la lămurirea multelor necunoscute din istoria bisericească și a artei românilor ardeleni, observăm că vechea biserică a satului Tău este depozitara unui foarte prețios ansamblu informațional. Astfel, toate cele șase icoane ale lui Ivan din Rășinari oferă argumente pentru o relație maestru-ucenic între acesta și Iacov din Rășinari. Combinația de culori, șabloanele după care sunt redată personajele, anumite clișee în maniera de execuție sunt comune și ușor vizibile și chiar dacă e vorba de elemente regăsite în opera tuturor zugravilor activi în primele decenii ale veacului al XVIII-lea, Ivan însuși învățând meserie pe lângă unii dintre aceștia, iar Iacov desăvârșindu-se de asemenea în preajma lor, apropierea care se pot face între creațiile celor doi rășinăreni se justifică prin mult mai mult decât principiile de exprimare artistică ale școlii brâncovenești. Nu am reușit să identificăm pe ce se bazează afirmația lui Vasile Drăguț conform căreia popa Radu, tatăl zugravilor Iacov și Stan, era "el însuși cunoscut ca zugrav", dar descendența rășinăreană comună a lui Ivan și Iacov poate ascunde chiar o relație de rudenie, în acest caz de unchi și nepot și, în condițiile lipsei din conscripții a popii Radu, ceea ce presupune o prematură dispariție, chiar o preluare de către Ivan a sarcinii de creștere și educare a fiilor fratelui său, pe care, motivat fiind și de extraordinarul lor talent, îi va fi dus cu sine pe șantierele unde a lucrat, precum și în sudul Carpaților, unde par să îl fi mânat și alte motivații decât cele legate de meșteșugul zugrăvirii. O apropiere între cei doi este de bănuț chiar și numai prin simplul fapt că împărtășeau aceeași profesie și proveneau din aceeași comunitate, situație valabilă și pentru Nistor Dascăluș, celălalt zugrav rășinărean, colaborator al Popii Ivan, cu a cărui creație opera lui Iacov dovedește de asemenea destule tangențe, precum și pentru Stan, fratele lui Iacov, un studiu aprofundat al operei sale fiind de natură să ofere lămuriri suplimentare asupra formării și a maestrilor care i-au îndrumat pe fiii popii Radu.

În ce măsură pot contribui grupul de icoane și atribuirea zugrăvelii din secolul XVIII la lămurirea vechimii construcției bisericii este o întrebare al cărei răspuns trebuie cumva armonizat cu acel an 1780 reținut de istoricul parohiei. Dată fiind strânsa relație de rudenie între zugravii Stan și Gheorghe, am putea bănui o prezență simultană a lor la Tău, Gheorghe sosind aici mai degrabă cu intenția revederii cu unchiul său, prilej folosit totuși de localnici pentru a-i comanda celebrului artist executarea unei noi icoane de hram. Acest eveniment a putut avea loc în 1780, anul zugrăvirii, rămas în memoria colectivă “ajutată” foarte probabil și de o pisanie astăzi pierdută, sfârșind prin a se confunda cu cel al edificării bisericii. Bănuim această confuzie pe baza următorului considerent: pare nefiresc ca grupul de șase icoane executate de Ivan din Rășinari să nu conțină și icoana de hram sau ca tocmai aceea să se fi deteriorat în așa măsură încât să necesite înlocuirea ori să fi dispărut între timp. Mai mult, în anii când Ioana Cristache-Panait a vizitat biserica, patru dintre ele împodobeau încă iconostasul, în vreme ce dublurile icoanelor împărătești, împreună cu icoana Sfântului Gheorghe erau așezate în pronaos. Hramul, rarism între vechile noastre biserici, și locul periferic destinat tocmai icoanei care-l reprezenta ne fac să credem că, inițial, biserica a avut o altă dedicație, cea a Sfinților Arhangheli, de altfel cea mai frecventă în actualul areal al județelor Alba și Mureș, vechea icoană de hram rămânând și pe mai departe la locul ei pe iconostas. Schimbarea de hram s-a putut produce tocmai în acel an 1780, când biserica a avut nevoie de o resfințire, după amplele lucrări de înfrumusețare suferite, evenimentul putând fi receptat ca o (re)întemeiere, în condițiile în care o biserică trebuie să fi existat în sat și înainte de această dată, cea mai evidentă dovadă constituind-o tocmai icoanele lui Ivan din Rășinari.

Dintr-un alt unghi de vedere, devine oarecum greu de înțeles de ce, la abia 40 de ani de la execuție, pictura lui Stan Zugravul a avut nevoie, în altar, de o înnoire de asemenea proporții încât s-a recurs practic la o repictare a pereților, inclusiv a părții superioare de pe spatele tâmplei, pe care a fost refăcută și friza Apostolilor. O catastrofă – o prăbușire sau un incendiu – sunt mai greu de acceptat, deoarece au rămas intacte scenele de deasupra, de pe bolta absidei și cea de pe intradosul timpanului, iar structura de bază a iconostasului nu pare să fi fost nici ea afectată. Să fi fost vorba doar de un capriciu al preotului care a păstorit în acei ani? Să fi fost necesară o înlocuire a unei părți importante a bârnelor care compuneau edificiul în acel loc? Să fi rămas acele părți nezugrăvite încă din 1780? Ioana Cristache-Panait bănuia o repictare, atribuindu-i lui Savu Poienaru doar înprospătarea vechii picturi. Ioana Rustoiu nu a sesizat o suprapunere de straturi picturale, atribuind exclusiv zugravilor din Laz execuția componentelor care nu aparțin veacului al XVIII-lea. Cum starea actuală de degradare a construcției nu mai permite observații în măsură să lămurească ce s-a întâmplat, motivația invitării la Tău a Poienarilor este condamnată să rămână o enigmă.

Privind retrospectiv ultimul veac din existența bisericii de lemn din Tău, surprinde discrepanța între sărăcia celor care au trăit într-o vreme cu infinit mai multe oportunități decât strămoșii lor din secolele XVIII-XIX, dar care n-au mai fost în stare decât să asiste neputincioși la ruinarea lăcașului, și eforturile antecesorilor, care i-au invitat la Tău pe unii dintre cei mai buni zugravi ai timpurilor, figuri emblematice ale artei brâncovenești și postbrâncovenești. Căci, într-o perspectivă statistică, biserica din Tău ocupă primul loc în ceea ce privește cantitatea lucrărilor executate de Popa Ivan din Rășinari, fiind, la nivelul cunoștințelor de la ora actuală, cel mai important depozitar al operei sale. Aceeași poziție o conferă icoana executată de Gheorghe Zugravul câtă vreme va rămâne singura reprezentare a *Sfântului Gheorghe* cunoscută din opera sa, iar dacă atribuirea lui Stan Zugravul a decorului părții superioare a tâmplei și a imaginii *Sfintei Treimi* este corectă, avem încă un motiv pentru a privi biserica de la Tău ca pe unul dintre cele mai importante monumente de artă religioasă de pe cuprinsul județului Alba. Cu un asemenea palmares, discretul lăcaș capătă noi dimensiuni, contribuind în mod hotărâtor la descifrarea unor importante pagini din istoria artei românești transilvănene.

Articol: [DESPRE BISERICA ROMÂNĂ UNITĂ ÎN CATACOMBE. 1948-1989. VICTORIA BOLFĂ-OTIC OSBM, ASPECTE DIN ISTORIA COMUNITĂȚII SURORILOR BAZILIENE DIN ROMÂNIA. FORMAREA ȘI PERIOADA DE PERSECUȚIE, 1948-1989. TÂRGU-LĂPUȘ 2007, 215 P. + 46 ILUSTRAT.](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA.](#) **Rezumat:** À la maison d'édition „Galaxia Gutenberg” de Târgu-Lăpuș est parue sous le titre déjà mentionné une version raccourcie du mémoire de licence de Victoria Bolfă-Otic, soeur Veridiana OSBM. Tandis que le mémoire „l’histoire des soeurs de l’ordre de saint Basile le Grand de Roumanie. La fondation et la période de persécution”, Cluj-Napoca 2001, qui comprenait environ 1000 pages se fondait presque exclusivement sur les méthodes de l’histoire orale et ses sources (d’ailleurs parfois plus précieuses que les documents officiels), le livre analysé à présent se fonde surtout sur des documents des archives de CNSAS qui proviennent des institutions de l’État communiste qui ont administré la persécution (la police, la sécurité, la procureure, les tribunaux, etc.).

Articol: [CUVÂNTUL ÎN SLUJBA VALORILOR CREȘTINE SAU DESPRE O REEDITARE: ION AGÂRBICEANU, SCRIERI CREȘTINE, BUNA VESTIRE, BLAJ 2008, 390 P..](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA.](#) **Rezumat:** On vit des temps où pour quelques-uns le passé ne signifie plus rien, tandis que pour d’autres il signifie tout. Quelle serait la juste mesure en ce qui concerne le respect du passé? Sans nul doute, renier le passé signifie tailler les racines d’où nous tirons la vie et vivre de façon triomphaliste dans le passé signifie négliger le présent et mettre en péril l’avenir-même. Celle-ci est pourtant un thème plus large pour la méditation, et je me propose ici de faire une simple présentation d’une récente apparition éditoriale et plus exactement la réédition des *Écrits chrétiens* de Ion Agârbiceanu. Je vais donc reformuler la question posée antérieurement: À quoi bon faire sortir de la bibliothèques des aïeux les oeuvres pleines de poussière d’un prêtre-écrivain? Elles doivent être dépassées sans nulle doute, pourraient dire quelques-uns, tandis que les librairies sont pleines de parutions dans le domaine de la spiritualité. Elles sont inégalables, pourraient croire d’autres, en niant tout valeur à toute publication d’après ’48 (ce point de référence pourrait être un autre, selon les sensibilités).

Numărul 2/ 2008

Articol: [FUOCO IN RELAZIONE ALLA DIVINITA. POSSIBILI FONTI DEL TESTO AT 2 NELLA LETTERATURA GIUDEO-ELLENISTICA?](#)

Autori: [FLORENTIN CRIHĂLMEANU.](#)

Rezumat: **Le feu en rapport à la**

Divinité. Possibles sources du texte des Actes 2 dans la littérature judéo-élénistique?

L'article *Le feu en rapport à la Divinité. Possibles sources du texte des Actes 2 dans la littérature judéo-élénistique?* se propose une recherche sur des textes intertestamentaires avec le but de découvrir les possibles sources de la rédaction des textes du Nouveau Testament, sans exclure, évidemment, l'oeuvre de grâce de l'inspiration divine. Les écrits compris dans la catégorie „littérature intertestamentaire” ne sont pas inclus dans le canon de la Sainte Écriture. Ils sont composé par des divers auteurs et rédacteurs durant la période comprise entre les IIIe siècle avant J.C. et IIe siècle après J.C.; sans qu'on les considère des textes inspirés, ils sont importants pour la critique textuelle, pour la paléographie, pour l'histoire des textes sacrés de l'Ancien Testament et utiles à la recherche sur les textes du Nouveau Testament. On pourrait affirmer qu'ils remplissent un rôle de „pont” entre l'Ancien et le Nouveau Testament.

Articol: [FUOCO IN RELAZIONE ALLA DIVINTA. POSSIBILI FONTI DEL TESTO AT 2 NEL LIBRO DI ENOC?](#)

Autori: [FLORENTIN CRIHĂLMEANU.](#)

Rezumat: **Le feu en rapport à la**

Divinité. Possibles sources du texte des Actes 2 dans le livre apocryphe d'Enoch.

L'article *Le feu en rapport à la Divinité. Possibles sources du texte des Actes 2 dans le livre apocryphe d'Enoch* se propose une recherche sur des textes intertestamentaires avec le but de découvrir les possibles sources de la rédaction des textes du Nouveau Testament, sans exclure, évidemment, l'oeuvre de grâce de l'inspiration divine. Au-delà des livres inclus dans le canon de la Sainte Écriture, qui appartient aux fondements de la foi chrétienne, il existe un trésor moins connu et moins valorisé: la littérature intertestamentaire. Il s'agit des écrits composés par des divers auteurs et rédacteurs durant la période comprise entre les IIIe siècle avant J.C. et IIe siècle après J.C., qui, sans être considérés des textes inspirés, sont importants pour la critique textuelle, pour la paléographie, pour la morphologie hébraïque, pour l'histoire des textes sacrés de l'Ancien Testament et utiles à la recherche sur les textes du Nouveau Testament. On pourrait affirmer qu'ils remplissent un rôle de „pont” entre l'Ancien et le Nouveau Testament.

Articol: [DIACONESELE ÎN EPISTOLELE PAULINE.](#)

Autori: [VICTORIA BOLFĂ-OTIC.](#)

Rezumat: Cercetările asupra originilor

diaconatului feminin coboară până la mărturia neotestamentară, cu scopul de a stabili dacă se poate verifica existența femeilor diacon în epoca apostolică.

Articol: [DIACONESELE ÎN DOCUMENTELE CANONICE, SECOLELE II-VI.](#)

Autori: [VICTORIA BOLFĂ-OTIC.](#) **Rezumat:** Cea dintâi mărturie explicită a existenței diaconeselor se află în cel de-all nouăsprezecelea canon al conciliului de la Niceea. Din text se pare că acest conciliu nu cunoaște un rit de hirotonire pentru diaconese cu impunerea mâinilor. Întrebările lăsate deschise de conciliul de la Niceea găsesc un răspuns în *Didascalia apostolorum* și în *Constitutiones apostolorum*. Actul de naștere al diaconeselor și primul document care ne informează asupra unei slujiri diaconale încredințate femeilor este *Didascalia apostolorum*, alcătuit în Siria în prima jumătate a secolului III.

Articol: [I DISCORSI DEL SANTO PADRE GIOVANNI PAOLO II NELLE UNIVERSITÀ DEL MONDO.](#)

Autori: [CLAUDIA-MARIA UDRESCU.](#) **Rezumat:** **The speeches of John Paul II in the universities of the world.** Pope John Paul II dedicated a large part of his mission to various meetings with young people, addressing his message to university representatives from the whole world or visiting the universities in order to bring it to the young generation. In this article we review some topics from the speeches of Pope John Paul II, such as the vocation of professors, the mission of the university, the duties students have in front of their future, the values young people should have in their academic life. John Paul II, beyond his mission, talked in name of his personal experience, as a professor-mentor in Polish universities. Unlimited universe, the university has to form and educate the students.

Articol: [CARDINALS AND EVOLUTIONISM.](#)

Autori: [ROBERT LAZU.](#) **Rezumat:** One of the most significant debates of the last years is that one between the so-called “Neo-Darwinists” and many Christian theologians. When it is about the Catholic Church, two of the most notable personalities involved in this debate are those of Avery Cardinal Dulles, S.J., from the Jesuit Fordham University, and the renowned Christoph Cardinal Schönborn, the Cardinal Archbishop of Vienna. Robert Lazus article “Cardinals and Evolutionism” presents the critical analysis consecrated to the Neo-Darwinist doctrine by these notable Catholic thinkers and presents their articles published in influential journals and magazines like First Things and New York Times. Simultaneously, the Cardinal Schönborn’s book *Chance or purpose?* is extensively presented and analyzed.

Articol: [LE RELAZIONI TRA CHIESA E STATO SECONDO I FONDAMENTI DELLA CONCEZIONE SOCIALE DELLA CHIESA ORTODOSSA RUSSA.](#)

Autori: [DUMITRU MARIUS CERGHIZAN.](#) **Rezumat:** **Raporturile dintre Biserică și Stat potrivit Fundamentelor concepției sociale a Bisericii ortodoxe ruse.** Primul document de doctrină socială intitulat *Fundamentele concepției sociale a Bisericii ortodoxe ruse* a fost aprobat de Sfântul Sinod al aceleiași Biserici, la Moscova în anul jubiliar 2000. Acest document ne oferă principiile fundamentale referitoare la relațiile dintre Biserică și stat, relație asupra căreia m-am oprit în articolul de față. Doctrina socială poate fi un punct de întâlnire dintre ortodocși și catolici, dintre Occident și Orient pentru ca Europa să poată respira cu adevărat cu cei doi plămâni ai săi.

Articol: [L'ABBÉ PIERRE, UN CHARISME À COMMUNIQUER.](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA.](#)

Rezumat: L'abbé Pierre, un carisma a diffondere. L'abbé Pierre, di cui il vero nome è Henri Grouès (1912-2007) è un personaggio saliente della Francia contemporanea. Appartenendo tramite la nascita ad una famiglia borghese ricca, Henri Grouès rinuncia a diciassette anni al mondo per la vita monastica, entrando nell'ordine dei cappuccini. Il suo ideale di vita, ispirato anche da una educazione attenta ai bisogni del prossimo, era quello di mettersi al servizio di Dio e degli uomini. Divenuto prete diocesano, Henri Grouès si impegna durante la guerra nel sostegno degli ebrei e di altre categorie di persone inquisite dalla polizia e nel movimento di resistenza all'occupazione tedesca. Dopo la guerra, ha una corte carriera politica, animata dal desiderio di dare un apporto alla costruzione di una società più giusta. Nel 1949 fonda il movimento Emmaus avendo il desiderio di sostenere delle persone in difficoltà, specialmente gente senza tetto, vagabondi, ex-incarcerati, persone spesso emarginate dalla società che avevano perso in senso della vita. Il sostegno che accorda loro è uno molto concreto, che non si limita però ad una assistenza primaria e che non li determina a compiacersi nella passività. La comunità Emmaus offre ai suoi membri cibo e tetto, ma anche - quello che è molto più importante - la dignità persa, la possibilità di reintegrarsi nella società, la possibilità di diventare utili a coloro che si trovano nella sofferenza. Perché l'abbé Pierre credeva che „l'ozio genera follia. Non è sufficiente mangiare per vivere, ma dobbiamo anche sentirci utili”. Lui diceva anche: „abbiamo bisogno di ragioni di vivere come di quello che è necessario per esistere”. In questo modo, gli ex-vagabondi diventano costruttori di case per famiglie trovate nell'impossibilità di avere una loro casa nella Francia che conosce la crisi dell'alloggio, nella Francia in cui il fatto di lavorare non assicurava necessariamente una vita degna. Lo spirito del movimento Emmaus cambia anche la mentalità dei francesi in quello che riguarda la solidarietà, ispirando una vera „insurrezione della bontà” durante l'inverno 1954 e, dopo, una serie di iniziative in favore delle categorie emarginate. La Romania attuale conosce un contesto simile alla Francia degli anni '50 in cui l'abbé Pierre ha cominciato la sua attività. La gran parte della popolazione si trova alla limite della povertà, la crisi dell'alloggio e paragonabile a quella che ha conosciuto la Francia dopo la guerra. Benché la missione della Chiesa è fondamentalmente una spirituale, essa non può non preoccuparsi del bene integrale della persona; perciò, le iniziative in favore dei poveri devono essere diversificate e moltiplicate, perché non anche seguendo il modello di abbé Pierre.

Articol: [CULTURA MORTII: „CONSUMISMUL”, EXCESUL ȘI DEPENDENȚA; POLUAREA ȘI INFLUENȚELE EI ASUPRA SPIRITUALITĂȚII.](#)

Autori: [ANDREI-CLAUDIU HRIȘMAN.](#)

Rezumat: Putem vorbi de apariția expresiei „societate de consum” încă din 1920, ea fiind populară între 1950-1970 și pusă în aplicare, multiplicată, am putea spune implementată, cu ajutorul marilor magazine și a publicității care „au promovat consumul ca o artă de a trăi și ca emblemă a fericirii moderne”, magazinele devenind palate, temple.

Degradarea continuă și iresponsabilă a ecosferei, fie că ne amenință sau nu cu un cataclism viitor, este o consecință directă a cursei continue de consum necumpătat și a creării junglei capitaliste care, neavând un sistem social bazat pe moralitate și nici doar cetățeni onești care să își asume cei „șapte ani de acasă” și să trăiască echilibrat, a transformat Pământul într-o mare scenă pe care nu se joacă o piesă de teatru, ci pe care ne jucăm cu viața noastră și cu cea a viitorilor noștri copii.

Suntem obligați, și nu doar pentru că ne numim creștini, să reconstruim societatea postmodernă pentru a readuce în prim-planul contemporanilor paradisul inaugurat de Isus pentru ca, înțelegând odată pentru totdeauna că doar prin iluminarea Spiritului Sfânt putem aduce roade bogate și frumoase, să trăim așa cum ar trebui să trăim.

Articol: [ABORDAREA TEOLOGICĂ ȘI PSIHOLOGICĂ A SENSULUI VIETII.](#)

Autori: [MARIA PAVEL.](#)

Rezumat: Omul creat de Dumnezeu după chipul și asemănarea sa, tinde la comuniunea cu El. Creatorul a suflat în om suflarea de viață. Ființa umană, chiar dacă se îndepărtează de El și ajunge să iubească mai mult creația decât Creatorul nu-și află liniștea interioară fără El, deoarece menirea lui este de a-și căuta împlinirea în Dumnezeu. În viața socială, spre finele secolului XX, (când standardele sociale au devenit foarte liberale) s-a remarcat apariția unei altfel de clase de nevroze, oameni apelau la psihiatru deși nu sufereau patologii. Aceștia aveau nevoie de a răspunde întrebării filosofice: „Cum să remedieze lipsa de sens a vieții lor?” Sensul vieții a fost o problemă care l-a preocupat pe psihiatrul austriac Viktor Frankl. Acesta a elaborat logoterapia - terapia prin sens, care are menirea de a ajuta omul să-și găsească și urmeze sensul vieții chiar în cele mai dificile condiții, considerând-o principiul motivator fundamental. Frankl a pus accent și pe religie, spunând că aceasta reprezintă „împlinirea a ceea ce putem numi voința către sensul ultim”. Atât teologia cât și logoterapia au menirea, fiecare în felul ei, de a ajuta omul să dea un sens vieții sale.

Articol: [VIATA CĂLUGĂREASCĂ, TRĂIRE PLENARĂ A SENSULUI VIETII.](#)

Autori: [ELISABETA SÎNGEORZAN.](#)

Rezumat: **Viața călugărească, un mod de a trăi plenar sensul vieții.** Persoana consacrată reflectă o strălucire a iubirii, căci, prin credințioșia față de taina calvarului, ea își mărturisește credința întru iubirea Tatălui, Fiului și Spiritului Sfânt și trăiește din aceasta. Asemeni celor trei apostoli la schimbarea la față, persoanele consacrate știu din experiență că viața lor nu este întotdeauna luminată de avântul sensibil care le face să strige: „Bine ne este nouă aici” (Mt 17,4). Cu toate acestea, este o viață atinsă de mâna lui Cristos, atinsă de glasul său, susținută de harul său: „Ridicați-vă, nu vă temeți!”. Această îmbărbătare a Învățătorului se adresează în mod evident fiecărui creștin, însă este valabilă cu atât mai mult pentru aceia care au fost chemați să lase totul, să riște totul pentru Cristos. Chemarea la viața consacrată, în perspectiva vieții creștine întregi, în pofida renunțării și încercărilor sale, sau mai degrabă datorită acestora, este calea luminii așezată în sfeșnic pentru a-i lumina pe toți cei din preajmă.

Articol: [L'AMOUR D'AMITIE – ANALYSE PHILOSOPHIQUE.](#)

Autori: [INOCENȚIE IOAN.](#)

Rezumat: **L'amore di amicizia, analisi filosofica.** Figli di una società materialistica, abbiamo dimenticato non soltanto i valori religiosi, ma anche la meta specificamente umana: la contemplazione filosofica. Però, il cuore umano, nel nascosto delle profondità del suo essere, continua a cercare qualcosa che possa dare senso alla sua vita, che li offra una goccia di felicità. L'articolo vuole condurci alle sorsi del pensiero filosofico per riportare alla luce una via affatto facile – supponendo lo sforzo del trovare e vivere delle virtù, come la presenza di un discernimento sano – ma accessibile a ogni uomo disposto ad accettare certi sacrifici per giungere alla meta proposta. Il mio vantaggio in quello che riguarda lo scrivere di questo articolo si trova nel fatto che il testo non è una compilazione

di idea più o meno disparati, ma, anche se si fonda sul pensiero di Aristotele, il tutto è stato prima filtrato attraverso l'esperienza personale e poi meditato insieme ai maestri filosofi che ho avuto la fortuna di frequentare durante i miei studi.

Articol: [RECENZII SI PREZENTĂRI DE CARTE: LEONARDO BOFF, GESU CRISTO LIBERATORE, TRADUZIONE: ANITA SORSAJA, CITTADELLA EDITRICE, ASSISI 1990, COLL. ORIZZONTI NUOVI, 263 P..](#)

Autori: [VASILE TRIFOI](#). **Rezumat:** Cartea de față are treisprezece capitole. Această lucrare de cristologie ține de domeniul teologie eliberării

Numărul 1/ 2008

Articol: [CONCEPȚIA IUDAICĂ ASUPRA MORȚII; PRACTICA FUNERARĂ ȘI ELEMENTE DE ARTĂ FUNERARĂ.](#)

Autori: [SIMONA ȘTEFANA ZETEA](#). **Rezumat:** Dat fiind faptul că moartea este destinul incontestabil al fiecărei ființe umane, este firesc ca fiecare civilizație să se preocupe de ea, ilustrând prin practica și arta sa funerară peropria-i concepție asupra acestui mister. Pentru evrei moartea este în chip de netăgăduit legată de păcatul originar (Gen 3,19). Practicile și arta funerară sunt însă sărace (mormintele sunt extrem de simple, inscripțiile rare și decorațiunile aproape absente) de-a lungul veacurilor, traducând concepția potrivit căreia moartea înseamnă trecerea în Șeol, împărăția tăcerii și uitării. Numai prin cristalizarea credinței în înviere se dezvoltă arta funerară iudaică.

Articol: [MĂRTURII DESPRE DIACONESELE ANTICE ÎN INSCRIPTII.](#)

Autori: [VICTORIA BOLFĂ-OTIC](#). **Rezumat:** Misiunea femeii în favoarea apostolatului este prezentă în Biserică și se dezvoltă încă de la începuturi. Diferitele forme de asistență diaconală pe lângă apostoli și comunități exercitate de femei par a avea un caracter instituțional. Epitafele grecești ne transmit numele unui anumit număr de diaconese, dar nu ne dau multe informații în ceea ce privește rolul lor. Larga răspândire a creștinismului în Asia Mică este confirmată de numeroasele inscripții creștine. În fapt, marea parte a inscripțiilor privind diaconesele provin din această regiune, iar apoi din Grecia, Palestina, mai puține din Siria, Tracia și numai trei din părțile apusene.

Articol: [NOTE DE ARHEOLOGIE CREȘTINĂ. 7. DESPRE UN INEL DE AUR CU GEMĂ CU SIMBOLURI CREȘTINE ȘI INSCRIPTIE DE LA DUROSTORUM \(MOESIA II\).](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA](#). **Rezumat:** Autorul (N. Gudea) face câteva observații critice pe marginea unei lucrări publicate de Georgi Atanasov, cu privire la un inel de aur descoperit într-un mormânt de înhumație la Durostorum (fig. 1-2). Articolul lui Georgi Atanasov despre un inel de aur cu o gemă purtând simboluri și o inscripție creștină a fost publicat în revista Muzeului Național Brukenthal din Sibiu. Locul de descoperire este cimitirul roman târziu al orașului, cu morminte poziționate către sud, sud-est și sud-vest, în fața fostului castru de legiune. Au fost descoperite mai multe monumente funerare (păgâne și

creștine), dar sunt prezente și morminte simple. Dată fiind poziția celor patru schelete din mormânt (parțial arse și decapitate), G. Atanasov consideră că scheletele puteau aparține unor martiri, datând din timpul persecuției din 303-311 sau 362. Tema discuției critice este inscripția care acompaniază simbolurile creștine (ancora și peștii). Autorul (N. Gudea) consideră că G. Atanasov nu a interpretat-o în mod corect. N. Gudea demonstrează că inscripția poate fi citită ZESAIS (grec. ZHCAIC); este echivalentul aclamației latine *vivas* și dă argumentele pentru afirmația sa.

Articol: [CREȘTINISMUL DACO-ROMAN ÎN SECOLELE IV-VI. AUTOHTONI ȘI MIGRATORI.](#)

Autori: [DANIEL CHIU.](#) **Rezumat:** Autorul se concentrează asupra creștinismului din fostele provincii dacice în secolele IV-VI, bazându-se pe descoperirile arheologice cunoscute (fig. 1;2). El separă descoperirile creștine din această zonă în funcție de etapele dezvoltării sale pe de o parte (fig. 4-5; 12), și în funcție de epocile în care migrațiile către vest (goți, gepizi, avari) au afectat teritoriul pe de alta (fig. 3; 16; 16a). Este o încercare care nu s-a mai realizat până acum în istoriografie și care poate duce la rezultate importante. Autorul discută situația politică, economică și socială din fostele provincii dacice (Porolissensis, Apulensis și Malvensis) între 275-602, precum și pe cea a triburilor barbare care s-au așezat temporar aici. Astfel se pot deduce unele legături generale între daco-romani și migratorii goți (sfârșitul sec. IV – începutul sec. V), gepizi (a doua jumătate a sec. V – prima jumătate a sec. VI) și avari (dipă jumătatea sec. VI).

Articol: [DIE RELIQUIEN DES HL. APOSTELS ANDREAS UND IHRE VEREHRUNG IN PATRAS, KONSTANTINOPEL, AMALFI UND ROM.](#)

Autori: [ERNST CHRISTOPH SUTTNER.](#) **Abstract: The relics of St. Apostle Andrew and their veneration at Patras, Constantinople, Amalfi and Rome.** The paper's purpose is to emphasize a common patrimony of faith of the Western and Eastern Churches, centred on the St. Apostle Andrew. The birth place of the cult of the Apostle's relics is that of his interment, at Patras. With the relocation of the relics to Constantinople, in the middle of the 4th century, the "new Rome" placed herself also under the protection of the Apostle Andrew. His cult in the capital of the Byzantine Empire emerged later, with the purpose of consolidating – based on the apostolic principle – the authority of the patriarchs in their confrontations with the papacy and with the growing authority of the Byzantine emperors. Once the fundamentals established, the cult of Andrew was gradually built out, becoming in the 19th century the main feast of the Constantinopolitan Patriarchate. Andrew's relics did not, however, stay in Constantinople during this entire period. After the fourth crusade the conquerors took them west, where they were deposed at Amalfi, in Campania. As was to be expected, at the new location a new relic cult of the first called of the Apostles soon arised. Amalfi was however not the only place in the West connected with these relics. The head of the Apostle, which had remained at Patras, was donated by the Despot of Morea, Thomas Palaiologos, to Pope Pius II in 1461, after the fall of Byzantium under Ottoman rule. Arrived in Rome, the relic was added to the extant patrimony, giving birth to a Roman cult of the Apostle Andrew. After all these peregrinations, the relics of St. Andrew were returned to Patras in 1964, on the initiative of Pope Paul VI. This was not only a gesture of approach between the Western and Eastern Churches – acclaimed by Patriarch Athenagoras – but also marked the completion of a cycle. After dwelling in different locations in East and West, the relics returned home, but not before uniting, in a common cult, the eastern and western Christians.

Articol: [DER GESCHICHTLICHE WEG DER KIRCHE VON MUKAČEVO.](#)

Autori: [ERNST CHRISTOPH SUTTNER.](#)

Abstract: **The historic way of the Church of Munkačevo.** The paper presents the process of crystallization of the Greek-Catholic Church in Hungary, around the Bishopric of Munkačevo (present Munkács). The evolution began with the birth of this community through the union of Užhorod (1646), realized by the Orthodox clergy from northern Hungary, with the involvement of the Austrian Crown, but also of the Romanian Bishop Simion Ștefan of Transylvania. The paper then describes the evolution of this Church with the transformations of the liturgy on the 18th century, the unification of the liturgical traditions inherited from the Ukrainian and Serbian areas. Other changes occurred in the organization of the hierarchy, following the political evolution at the end of the 18th century, when Galizia was annexed to the Hapsburg Empire.

Articol: [RAPORTUL GENERALULUI DE VILLE CĂTRE MARIA TEREZA, PRIVIND SITUAȚIA CREDINCIOȘILOR ROMÂNI DIN BIHOR LA MIJLOCUL SECOLULUI AL XVIII-LEA.](#)

Autori: [GHEORGHE GORUN.](#)

Rezumat: Documentul în discuție (publicat complet de către autor), a avut un impact important în istoria Bisericii Române Unite din Bihor. Datează din anul 1754, fiind păstrat în Arhivele Naționale ale județului Bihor, în fondul Episcopiei romano-catolice. De Ville, un general austriac în serviciul împărătesei Maria Theresia, a fost numit membru al unei comisii trimise în comitatul Bihor de către Curtea imperială pentru a examina și rezolva o dispută între episcopul romano-catolic de Oradea și cel ortodox din Arad; obiectul disputei a fost încercarea de atragere a românilor uniți din zona de nord a Partiumului (Bihor, Sătmar etc.) la confesiunea ortodoxă; episcopul romano-catolic îi proteja pe uniți și pe episcopul lor Meletie Kovács. Comisia a trebuit să examineze următoarele probleme: a. afilierea la confesiunea greco-catolică; b. să asigure tuturor protecția imperială; c. să îi facă pe uniți să înțeleagă avantajele propriei lor confesiuni; d. pentru a-i reasigura cu privire la privilegiile lor și pentru a-i proteja împotriva stăpânilor feudali. Fiind o persoană din exterior, generalul De Ville judeca lucrurile în mod neutru, urmând liniile generale ale politicii imperiale. El a făcut considerații cu privire la cunoștințele religioase ale credincioșilor, atât uniți, cât și ortodocși, cu privire la capacitatea profesională a preoților, disputele între cele două confesiuni, plângerile credincioșilor ortodocși împotriva celor catolici, precum și cu privire la activitățile desfășurate de episcopii catolici și ortodocși. Concluziile generalului sunt concentrate în douăsprezece puncte, împreună cu propunerile sale pentru rezolvarea situației conflictuale.

Articol: [ENTRE ABSTINENCE ET ABONDANCE: SUR L'ALIMENTATION DU CLERGE DE BLAJ AU XVIIIIE SIECLE.](#)

Autori: [LAURA STANCIU.](#)

Rezumat: **BETWEEN ABSTINENCE AND ABUNDANCE IN SEARCH OF IDENTITY.**

ON THE NOURISHMENT OF THE CLERGY OF BLAJ IN THE 18TH CENTURY

Abstract. The present study analyses the manner in which the Romanians and their church related to tradition, their so-called "ancestral religion," in the eighteenth century (the period when they defined their own church and confession) through the investigation of the

religious fast, that is, that most visible aspect of the practices of religious life. The fast was also the Transylvanian Romanians' dissociative identity resource. It was used to great effect when the priests of the Uniate, or Greek Catholic, Church were accused by the Orthodox monks Visarion and Sofronie of not respecting church tradition, that is, the "ancestral religion," by "breaking the fasts." In reply, the Uniates avoided diminishing the strictness of the Eastern practice of alimentary abstinence because they did not want to be accused of introducing innovations and disrupting the Romanian religion. The diachronic changes recorded during the period led to the elimination of the Transylvanian Romanians' unique church monopoly through the formal re-establishment of the Orthodox Church in 1761. This was the reason for the gradual separation of the Uniate Church from the exclusively Eastern rigors - particularly at the level of the fast - during the episcopate of Bishop Grigorie Maior.

Articol: [ÎNCEPUTURILE UNEI IDENTITĂȚI - „HOSSU DE MILAȘ”.](#)

Autori: [VALER HOSSU.](#) **Rezumat:** Episcopul Iuliu Hossu iese în evidență ca o figură legendară a istoriei poporului român. Devotamentul său în a lua parte la opera realizării și întăririi statului național unitar și a apărării Bisericii unite înaintea adversității regimurilor politice opresive sau totalitare îl pune în lumină ca pe o personalitate ecleziastică de excepție. În el s-au împletit trăsăturile unui atlet al lui Cristos cu cele ale unui luptător național. Apostolatul său a fost rodul unei moșteniri spirituale și de caracter din lanțul genealogic a două familii vechi. Cea dintâi, militară și nobilă, Hossu de Milaș, a acționat în contextul cîmivilizațiilor răscolite fără încetare de războaie. Cealaltă, numită Lungu, a rămas credincioasă preoției, emancipându-se în zona Câmpiei Transilvaniei sub luminile Blajului și cele ale Romei. Sinteza „dinastică” a celor două tije – pe care autorul o dezvoltă în acest studiu – a propulsat în centrul luptei pentru Sionul Românesc, care, pentru episcopul Iuliu Hossu reprezenta, simultan, Nația și Biserica, o nouă identitate: Hossu de Milaș, o dinastie emblematică de intelectuali români.

Articol: [PROBLEMELE MATRIMONIALE ÎN PRACTICA BISERICII GRECO-CATOLICE DIN TRANSILVANIA \(1830-1850\).](#)

Autori: [CIPRIAN GHIȘA.](#) **Rezumat:** Problemele matrimoniale au constituit un capitol special al vieții spirituale și instituționale al unei biserici, ținând cont de faptul că unul din Sacramentele Bisericii este tocmai Căsătoria. Acesta implică o serie întreagă de precauții, de reguli, de ritualuri și tradiții, dar și unele probleme colaterale ca și cele privitoare la dispense, la instanțele de judecată, la taxe etc., nu fără legături cu reglementările civile. Articolul dorește să analizeze acest sistem deosebit de complex. El pleacă de la situația din dieceza de Făgăraș din deceniile care au precedat Revoluția de la 1848, în timpul episcopatului lui Ioan Lemeni. Perioada dintre anii 1830 – 1850 este relevantă pentru maniera în care a funcționat sistemul disciplinar și instituțional al Bisericii Unite, la capătul unei evoluții de mai bine de un secol. Articolul urmărește să arate care au fost normele după care au fost judecate cauzele matrimoniale în dieceza greco-catolică de Făgăraș și structurile instituționale implicate. El prezintă de asemenea și normele formulate de către enciclicele emise în prima jumătate a secolului XIX în legătură cu aceste chestiuni.

Articol: [VICTOR MIHALYI, CLERICUL EPARHIEI DE GHERLA MITROPOLIT AL BLAJULUI.](#)

Autori: [FLORENTIN CRIHĂLMEANU.](#)

Rezumat: Comemorarea a nouăzeci de ani de la moartea mitropolitului Victor Mihalyi de Apșa constituie un prilej pentru o nouă lectură și clarificare cu privire la anumite aspecte încă discutate ale biografiei ilustrului prelat mort la începutul veacului XX. Articolul accentuează legăturile pe care le-a avut cu Eparhia de Gherla și trei iluștri episcopi ai acesteia: Ioan Alexi, Ioan Vancea de Buteasa și Iuliu Hossu, căutând să lămurească diverse aspecte privind perioada de studii la Roma a tânărului Victor Mihalyi. Autorul își propune să evoce și o pagină din istoria Bisericii Greco-Catolice în momente de luptă pentru afirmarea propriei identități naționale și rituale, în contextul local și internațional al Transilvaniei sfârșitului secolului al XIX-lea și începutului secolului XX.

Articol: [LES DIPLOMATES FRANÇAIS ET LA SITUATION DE L'ÉGLISE CATHOLIQUE DE ROUMANIE \(1946-1955\).](#)

Autori: [GEORGE CIPĂIANU.](#)

Abstract: **The French diplomats and the situation of the Catholic Church in Romania (1946-1955).** In the after-war period, the Western world, and particularly France, demonstrated a certain interest for the Catholic Church in Romania during the process of sovietisation. The explanation may reside in the traditional cooperation between France and the Central- and East-European countries, especially Romania, in cultural, political and military matters; a cooperation in which France continued to believe, even in the conditions of the installation of a totalitarian regime. Although the French were already quite detached from the Church, they still had the sentiment of belonging to Catholicism (which is by definition open to international problems) and of the necessary solidarity with other Catholic Churches, particularly those subjected to persecution, implicitly regarding human rights. Generally the democratic regimes were interested in the evolutions in the Moscow-controlled area. From the perspective of the Romanian state, the issue of Catholicism (regardless of rite) belonged precisely to the policy of fighting the West and its values. The interest of the state coincided in this respect with that of the Romanian Orthodox Church, which wanted to suppress the Greek-Catholic Church, to take over its patrimony and to religiously isolate the Romanians, whose openness towards the West was considered inopportune. The integration of the Greek-Catholics into the Orthodox Church was for the Communist regime the optimal solution for religious uniformity and the approach to the Russian Church.

[EPISCOPUL AUXILIAR DR. IOAN SUCIU, MARTIR AL BISERICII ROMÂNE UNITE CU ROMA.](#)

Autori: [VASILE T. CIUBĂNCAN.](#)

Rezumat: Autorul prezintă date biografice semnificative și excepționale cu privire la episcopul dr. Ioan Suci, care a devenit martir al Bisericii greco-catolice. Din fragedă tinerețe el s-a dovedit un produs excepțional al școlilor Blajului, unde a absolvit *magna cum laude*. Fiind trimis să-și continue studiile la Vatican, s-a dovedit o personalitate de excepție în timpul studiilor universitare la Colegiul De Propaganda Fide, pe care le-a absolvit cu un doctorat în teologie. A primit inelul universității, care i-a fost acordat de către rector în persoană, ca semn de apreciere, lucru foarte rar. La sfârșitul studiilor universitare, pe care le-a încheiat *summa cum laude*, Sfântul Părinte Pius XI a felicitat-o pe mama sa pentru „copilul pe care l-a născut”. A fost hirotonit preot la 29 noiembrie 1931 la

Roma. În anul 1932 s-a întors la Blaj, cu titlul de doctor în filosofie și teologie, fiind numit profesor la școlile Blajului. La 20 iulie 1940 a fost hirotonit episcop auxiliar al Eparhiei greco-catolice de Oradea. După investitură a ținut un discurs memorabil prin angajamentul declarat față de Biserică și credință și față de apostolatul până la sacrificiu, declarând că: „Nu aștept de la episcopat, în aceste vremuri de refugiu, altceva decât crucea și cununa de spini, adversități și poveri, însă le voi îndura cu aceeași blândețe și răbdare fără margini ca Învățătorul și marele Arhiereu, Isus Cristos”. Acesta a fost crezul său suprem, după care și-a condus întreaga viață. Autorul continuă descrierea nenorocirii sale, când după o lună și zece zile, el și eparhia sa de aproape 190.000 de credincioși greco-catolici au devenit victime ale dictatului imperialist germano-italian, iar mai târziu ale ocupației maghiare a celei mai mari părți a eparhiei.

Articol: [ERNST CHRISTOPH SUTTNER, STAATEN UND KIRCHEN IN DER VÖLKERWELT DES ÄTLICHEN EUROPA. ENTWICKLUNGEN DER NEUZEIT. FRIBOURG 2007, 484 P.](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA](#). **Rezumat:** Notre professeur associé, DHC de l'Université Babeș-Bolyai, Ernst Christoph Suttner nous a donné une nouvelle preuve de son encyclopédique et oecuménique vision sur l'histoire ecclésiastique de l'Europe de l'Est. Son livre se trouve entre les synthèses fondamentales sur ce thème en ce qui concerne les siècles XVII-XVIII en rapport avec la symbiose entre les États et les Églises dans cette partie de l'Europe.

Articol: [JAN MIKRUT, DIE CHRISTLICHE MÄRTYRER DES NAZIONALSOZIALISMUS UND TOTALITARISMUS IN MITTELEUROPA. 1938-1945, WIEN 2005.](#)

Autori: [NICOLAE GUDEA](#). **Rezumat:** Un livre intéressant comme titre, mais assez malheureux comme contenu est paru sous le patronage de l'Institut international pour la promotion de l'histoire de l'Église en Europe Centrale (IFKM), en une série de volumes, dont le présent est le troisième.

2/2008

Le relazioni tra Chiesa e Stato secondo *I fondamenti della concezione sociale* della Chiesa ortodossa russa

Dumitru Marius CERGHIZAN

REZUMAT. Raporturile dintre Biserică și Stat potrivit *Fundamentelor concepției sociale a Bisericii ortodoxe ruse*. Primul document de doctrină socială intitulat *Fundamentele concepției sociale a Bisericii ortodoxe ruse* a fost aprobat de Sfântul Sinod al aceleiași Biserici, la Moscova în anul jubiliar 2000. Acest document ne oferă principiile fundamentale referitoare la relațiile dintre Biserică și stat, relație asupra căreia m-am oprit în articolul de față. Doctrina socială poate fi un punct de întâlnire dintre ortodocși și catolici, dintre Occident și Orient pentru ca Europa să poată respira cu adevărat cu cei doi plămâni ai săi.

Les fondements de la perspective sociale de l'Église orthodoxe russe

Le premier document de doctrine sociale nommé „Les fondements de la perspective sociale de l'Église orthodoxe russe” a été approuvé par le Saint Synode de la même Église à Moscou

durant l'année jubilaire 2000. Ce document nous offre les principes fondamentaux concernant le rapport entre l'Église et l'État, rapport que j'ai abordé dans cet article. La doctrine sociale peut être un point de confluence entre les orthodoxes et les catholiques, entre l'Occident et l'Orient pour que l'Europe puisse vraiment respirer avec ses deux poumons.

1/2009

Articol: [NIETZSCHE ȘI ISTORIA GENEALOGICĂ A FILOZOFIEI MODERNE \(I\).](#)

Autori: [VERONICA LAZĂR.](#)

Rezumat:

La reconstitution polémique de la critique généalogique de la métaphysique qu'entreprend cet article se constitue, à la fois, comme une compréhension historique de l'engagement philosophique de Nietzsche et comme une polémique contre certains types défectueux de l'interpréter. Il s'agit ici de révéler un type particulier d'anti-illuminisme, qui ne prolonge pas la logique dialectique hégélienne, même pas en tant que variante de sécularisation, et de saisir, au contraire, la pensée de Nietzsche comme critique anti-dialectique de toute métaphysique, inclusivement de celle de Hegel – interprétation qui s'avère, toutefois, critique envers la thèse classique de Deleuze sur l'intention antihégélienne des écrits nietzschéens. On démontre aussi que la lecture généalogique ouvre la voie pour une analyse plurale et non-essentialiste des concepts et de la syntaxe de la philosophie moderne, sans qu'elle se dissipe en un relativisme de valeur et interprétatif total.

Rezumat:

Reconstrucția polemică a criticii genealogice a metafizicii pe care o întreprinde acest articol se constituie, deopotrivă, ca o înțelegere istorică a angajamentului filosofic al lui Nietzsche și ca o polemică îndreptată împotriva anumitor tipuri de lecturare defectuoasă a ei. Este vorba aici de discutarea unui tip particular de anti-iluminism, ce nu se înscrie în vreo prelungire a dialecticii hegeliene, nici măcar ca versiune de mișcare secularizatoare, și chiar de o determinare a gândirii lui Nietzsche ca o critică anti-dialectică a oricărei metafizici, inclusiv a celei hegeliene. Interpretarea se distanțează, totuși, de teza clasică a lui Deleuze despre intenția anti-hegeliană a scrierilor nietzscheene, pentru a arăta că lectura genealogică pe care o examinează deschide calea unei analize plurale și deloc esențialiste a conceptelor și a sintaxei filosofiei moderne, fără a se disipa, totuși, într-un relativism valoric și interpretativ total.

1/2010

Contemplația, finalitatea ultimă a persoanei umane

BIRU

Ca urmare a celor prezentate într-un alt articol, vom avea în vedere următoarele: în primul rând limitele acestei realități și experiențe a iubirii-prietenie, modul de a trece peste aceste limite sau cel puțin de a reduce efectul lor în viața de zi cu zi, precum și posibilitatea pe care ne-o oferă aceste limite (deschiderea către contemplația filozofică a Ființei Prime); în al doilea rând, modul prin care se poate atinge o astfel de contemplație (în cazul nostru, contemplația Ființei Prime). În urma analizei, vom descoperi existența a trei mari categorii de limite: limitele cunoașterii, limitele legate de experiența absenței și limitele cu privire la experiența morții. Chiar și în cazul în care am reuși să trecem peste primele două limite, peste a treia nu am putea trece decât prin deschiderea către căutarea adevărului, a înțelesului vieții (pentru cei care sunt norocoși: adică aceia care caută în mod constant înțelepciunea), a dimensiunii metafizice și a descoperirii intelectuale a necesității existenței Ființei Prime. Aceasta (Ființa Primă) este sursa vieții, a iubirii și a inteligenței, sursa spiritului și singura realitate capabilă să potolească setea arzătoare a inimii noastre – setea de a fi iubit dincolo de

limitele noastre, asemeni unui prieten iubit de prietenul lui. Ea umple inima omului infinit mai mult decât ar putea vreodată un prieten, din cauza limitelor sale, între care moartea este ultima și care se poate manifesta ca o realitate de netrecut, aproape substanțială. Doar prietenul fidel, înaintea experienței morții prietenului său, poate ajunge, printr-o căutare metafizică, la descoperirea Ființei Prime. Aceasta descoperire îi arată, din interior, că singurul mod de a atinge Ființa Primă constă în abandonarea totală de sine iubirii. Este vorba de a-l iubi pe Acela față de care este recunoscător pentru iubirea pe care o are față de prietenul său mort și pentru legătura lor, pentru ceea ce a fost el, pentru ceea ce a avut sau pentru simplul fapt că a existat, aici și acum.